

51

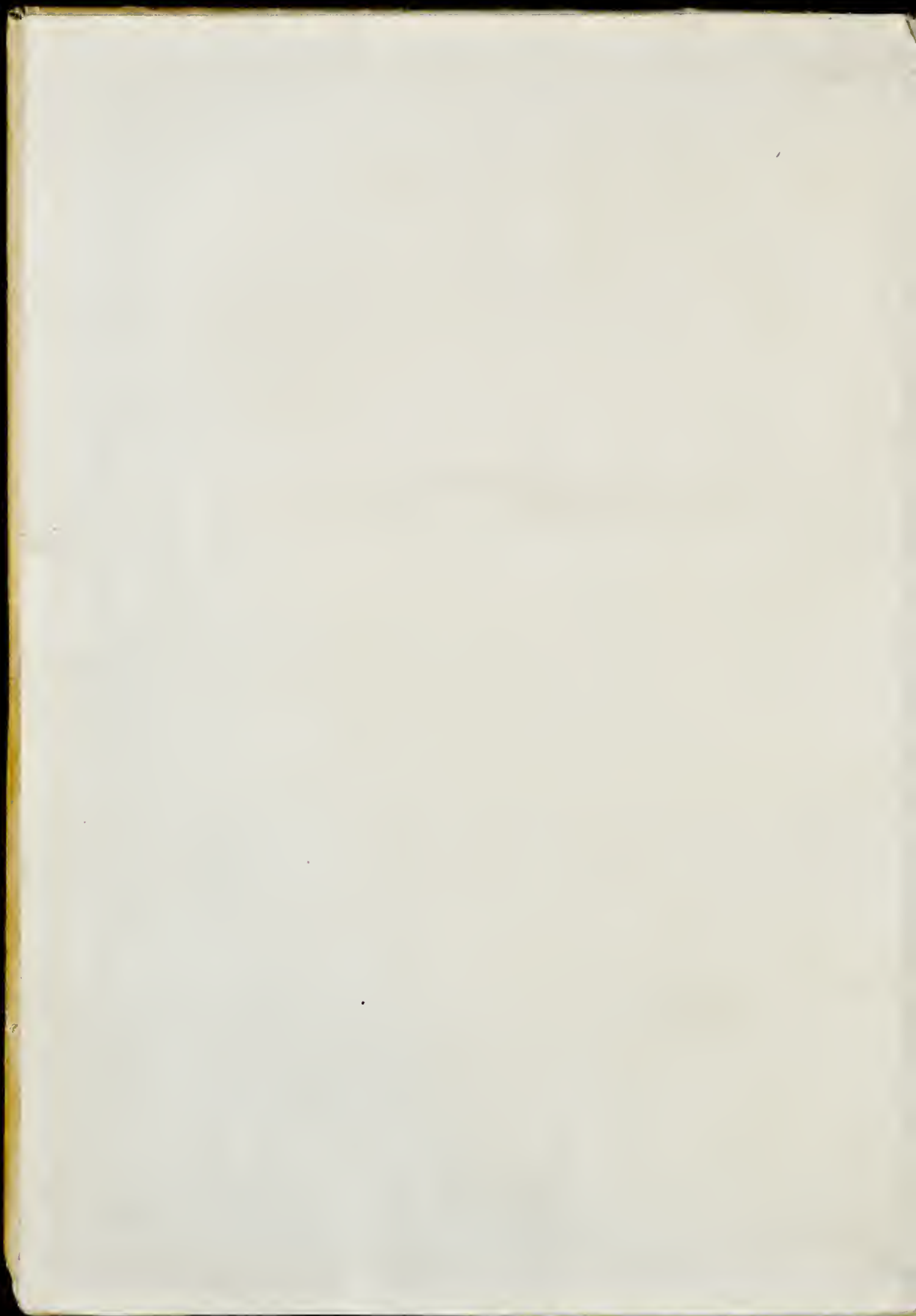
I. 657.

C

V. IX-

1914
FEB 21

16-10-0

#

231

PROSPERI
ALPINI
DE PLANTIS AEGYPTI
LIBER.

IN QVO NON PAUCI, QUI CIRCA
herbarum materiam irrepperunt, errores, deprehenduntur, quo-
rum causa haecenus multa medicamenta ad vsum medicinae ad-
modum expetenda, plerisque medicorum, non sine artis iactura,
occulta, atque obsoleta iacuerunt.

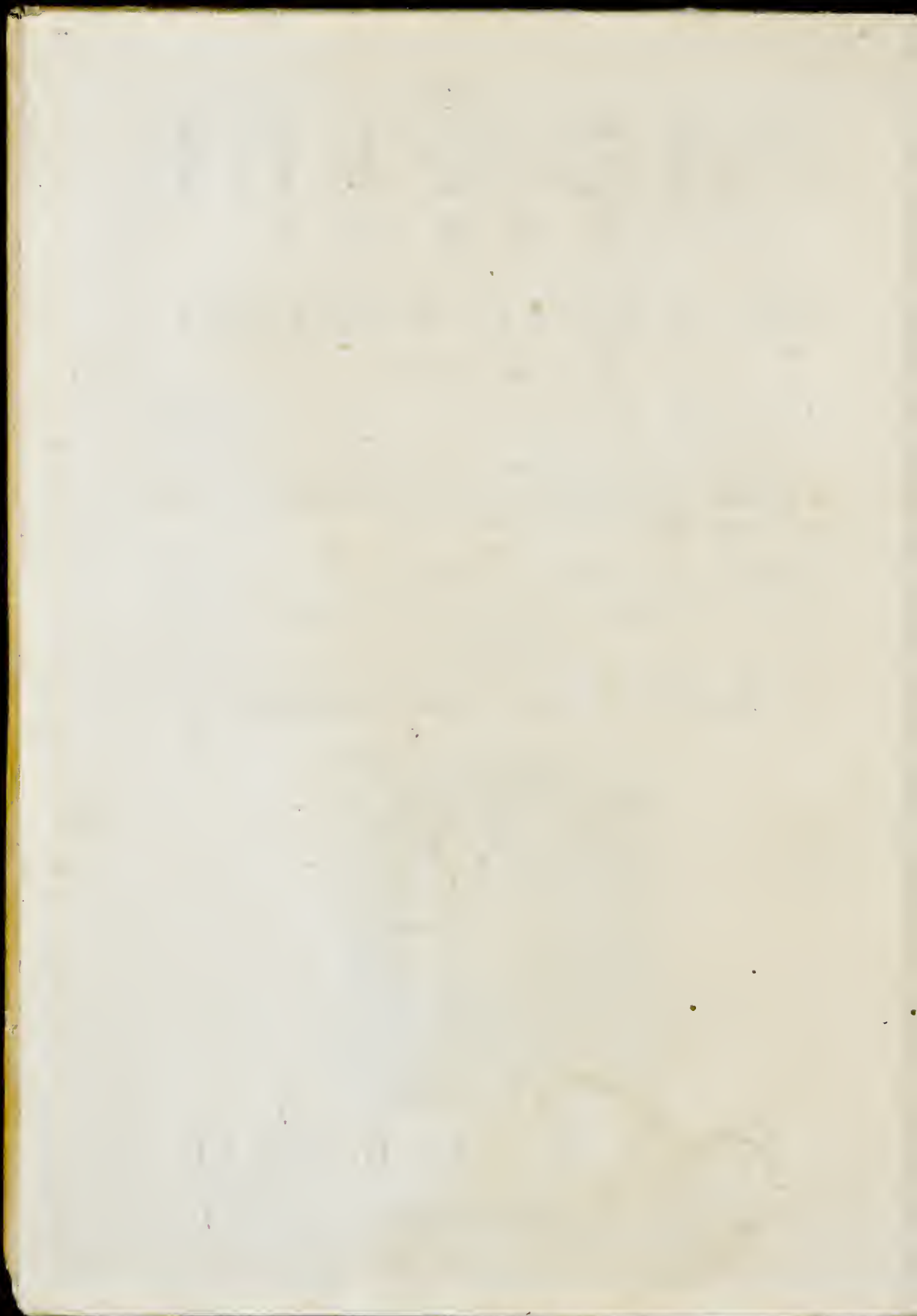
AD IOANNEM MAUROCEVVM
*Antonij Filium Patricium Venetum
Clarissimum.*

Accessit etiam liber de Balsamo aliàs editus.

VENETIIS, M. D. XCII.

Apud Franciscum deFranciscis Senensem.

IOANNI
MAVROCENO
ANTONII FILIO

Patritio Veneto Clarissimo.

PROSPER ALPINVS. S. D.

DLANTARVM cognitionem, Ioannes Maurocene Clarissime, à magno illo Chirone Centauro Saturni filio, vel ab Apolline, vel denique ab Aesculapio (quos pro Dijs aliquando cæca mortalitas coluit) inuentam, cum Pythagoras sapientia clarus, tum alij prodiderunt. Posteaq; perspectis ad corporum similitudinem ipsarum apud omnes admirandis viribus, multi non solum sapientissimi Philosophi, inter quos Democritus clari nominis vir, istius scientia amore multas regiones peragrauit, verum etiam maximi Reges (quorum nomina id significantia hucusq; in aliquibus plantis conseruantur) in earum studio plurimum insudarunt. Non est itaque cur cuiquam mirum videatur, si & ipse de plantis, quas olim in locis Aegypti inspexi, ac obseruavi, librum à me conscriptum, nunc in lucem

aditurus, tibi viro generis nobilitate, ac singularium virtutum claritate Illustri dicare voluerim; Cum praesertim omnium etiam disciplinarum studijs te maxime delectari sciam. Speravi enim ex hac noua stirpium historia, te non parum uoluptatis suscepturum. Accedit etiam, quod cum hic Plantarum liber, quem una cum alijs libris, de medicina Aegyptiorum uocatis, tuoq; Illustrissimo patri dicatis, nuper coniunxeram, nunc studioforum commodo separatim sit edendus, Tibi tanquam patri, cui in primis cum alijs fuerat destinatus, propiori offerendus erat. Quod eò libentius feci, ut plurimam in te quoque ac reliquos fratres, quibus semper fui addictissimus, meam obseruantiam perspectam redderem. Accipe itaque vir Clarissime, hoc munusculum à me hilari vultu (etenim si maius quid vel praestantius, quo te dignum scio, nunc habuissem, tibi libentius adhuc obtulissem) atque ipsum ut à detractorum linguis defendas, te etiam, atque etiam rogo. Vale diu faelix, meique memor. Venetijs Anno Salutis humanae. M. D. XCII.

LECTORI OPTIMO.

OST libros de medicina Aegyptiorum, en tibi, optime lector, libellum exhibemus, qui est De plantis Aegypti, quem primo cum illis libris coniunxeramus, nunc verò tuis commodis consulentes, separatim imprimendum curauimus. Accipe igitur hilari animo munusculum hoc meum, in quo id saltem assequuti uidemur, ut ob rerum uarietatem, & peregrinarum stirpium historiam, atque eorundem effigies, egregie, ut opinor delineatas, non indigna penitus elegantioribus auribus scripisse arbitremur. Vale.

I N D E X
 OMNIVM CAPITVLORVM
 QVAE IN TOTO OPERE
 CONTINENTR.

L I B E R D E P L A N T I S
 Aegypti Capita.

	VR de plantis in Aegypti locis prouenientibus sit agendum. Cap. I.	fol. 1
	De Cafsia Fiftula, Chairxâbar vocata. Cap. I I.	fol. 1.
	De Siliquis dulcibus, carub ab Aegyptijs voca tis. Cap. III.	fol. 3
	De Acaria. Cap. IIII.	fol. 4
	De Paliuro Athenci, Nabca appellato. Cap. V. f. 7	fol. 8
	De Sycomoro Giomez uocata. Cap. VI.	fol. 10
	De Palma Dachel. Cap. VII.	fol. 12
	De Sebesten. Cap. VIII.	fol. 13
	De Tamarisco Atlè vocata. Cap. IX.	fol. 15
	De Tamarindo Derelfide vocata. Cap. X.	fol. 16
	De Agiahahid. Cap. XI.	fol. 17
	De Vzeg, atque an fit Lycium indom, Cap. XII.	fol. 17
	De Liguïtro Aegyptio, elhanne, uel tamarhendi vocato. Cap. XIII.	fol. 18
	De Balsamo, Balaffan ab Aegyptijs uocato. Cap. XIIIII.	fol. 20
	De Calaf feu Ban. Cap. XV.	fol. 25
	De Bon. Cap. XVI.	fol. 26
	De Baobab. Cap. XVII.	fol. 26
	De Gofsipio arborco, Gotne Mfegiar appellato. Cap. XVIII.	fol. 28
	De Sambac Arab, siue Gelfimino Arabico. Cap. XIX.	fol. 29
	De Phafeolo nigro lablab vocato. Cap. XX.	fol. 30
	De	De

De phascolo rubro, Abrus vocato. Cap. XXI.	fol. 31
De Mauz seu Musa. Cap. XXII.	fol. 32
De Sesban. Cap. XXIII.	fol. 33
De Sophera. Cap. XXIII.	fol. 34
De Beidelsar. Cap. XXV.	fol. 35
De Achaouan Abiat, idest Artemisia alba. Cap. XXVI.	fol. 37.k
De Bammia. Cap. XXVII.	fol. 38.k
De Melochia. Cap. XXVIII.	fol. 39.k
De Zatarendi. Cap. XXIX.	fol. 40.k
De Pipere longo. Cap. XXX.	fol. 40.k
De Absus. Cap. XXXI.	fol. 37
De Sefamo seu Sempsem. Cap. XXXII.	fol. 37
De Culcas siue colocasia. Cap. XXXIII.	fol. 39
De loto Aegyptio Nuphar vocata. Cap. XXXIII.	fol. 40
De Stratiote, Haihalem maoui uocato. Cap. XXXV.	fol. 41
De Papyro Berd vocato. Cap. XXXVI.	fol. 42
De Cypero. Cap. XXXVII.	fol. 43
De Chatè, Abdellai, & Batecha elnau. Cap. XXXVIII.	fol. 44
De Achaouan seu parthenio inodoro. Cap. XXXIX.	fol. 46
De Neiemelsalib, siue gramine crucis. Cap. XL.	fol. 47.
De Meliloto Aegyptio Alchimelech uocato. Cap. XLI.	fol. 48
De kellù, psyllio, melanthio, cappare, vrtica, folano somnifero, coriandro, ocymo, hyosciamo albo, conyza, nuce methela, Secamonè. Cap. XLII.	fol. 49
De plantis per iter obseruatis. Cap. XLIII.	fol. 53

LIBRI DE BALSAMO

CAPITULA.

- D**E Balsami planta, succo, fructibus, & virgis esse loquendum. Cap. I. fol. 62
- An balsami planta, eiusque succus, fructus ac virgæ nunc reperiantur, & in quibus locis proueniat. Cap. II. fol. 63
- Plantæ, quæ ab antiquis Arabiæ medicis Balesan, à Græcis *βάλσαμον* & à Latinis Balsamum uocabatur, fructuum, succique descriptio. Cap. III. fol. 67
- Veri opobalsami cognitio unde sumatur, & qui ex antiquis verè hunc succum litteris prodiderint. Cap. IIII. fol. 70
- De notis, quibus verum opobalsamum à non vero, Syncerum ab adulterato tutò cognoscitur, ac discernitur. Cap. V. fol. 92.
- Veri carpobalsami, & xilobalsami cognitio, & consideratio. Cap. VI. fol. 75
- Cur Petri Bellonij obseruationes in Aegypto circa balsami plantam factæ hic adnotatæ sint. Cap. VII. fol. 78
- Aegyptij balsami obseruatio ex Petro Bellonio in libro X. itinerarium obseruationum, capite XXXIX. collecta. Cap. VIII. fol. 78

PROSPERI ALPINI
DE PLANTIS AEGYPTI
LIBER.

*CVR DE PLANTIS IN AEGYPTI LOCIS
provenientibus sit agendum. Cap. 1.*

ALPINVS, GVILANDINVS.

QVINTA nunc agitur dies, ex qua in viridarium nos colloquendi causa conuenimus, in quo vbi medicinae eius, quae penes Aegyptios habetur, historiam ad finem perduxerimus, nihil aliud de illorum medicina dicendum nobis superfuisse, arbitror. Quare alijs nos sermonibus hac die in solito huius amoenissimi viridarij recessu, sub horum arborum umbra sedentes, animum recreabimus. **GVILAND.** Quid? an non etiam illorum locorum plantae agnoscendae supersunt? de quibus quidem te sermonem quoque facturum aliam es pollicitus: cum ipsarum historia, ob varias in medendo utilitates, ad sermones haecenus de Aegyptiorum medicina inter nos habitos maxime pertinere uideatur? nec enim minus ex his utilitatis, atque voluptatis, quam ex illis nos esse suscepturos speramus cum à nullo haecenus illae recte obseruatae, ac traditae sint, maximeque quo ad ipsarum veras ichones, quas nemo profecto hucusque recte & accurate cognouit. Quod quidem ex Cassia Aegyptiaca, quam vulgus medicorum, fistulam, aut solutiuiam vocat, Palinro Atheniei, quam ij Napca appellant, ex alcanna Auicennae scilicet ligustro Aegyptio, Cypro à nonnullis dicto: ex balsamo, Acatia, Lycio, Tamarisco, Faba Aegyptia, Strathiotie, atque

DE PLANTIS AEGYPTI

que alijs quamplurimis nostri temporis plantarū studiosis profus ignotis, plane est manifestū. Itaque Aegyptiarum plantarum sic ab omnibus desiderata historia, non est à te nunc silentio prætereūda. ALPIN. Posteaquam te has plātas, quas loca Aegyptia producant, tātōpere ex me audire delectat, cur ego tui obseruātissimus, tibi plane mōrem gerere non dēbeo? Illas igitur hac die, quoad potero diligentius, tibi omnes aperire tentabo, ac præterea quos hæc ad me dendum vsus apud eas gentes habeant. GVILAND. Nunquam equidem de plurima tua erga me humanitate, & beneuolentia dubitare potui. Quare nihil optatius, ac gratius mihi contingere poterat. Pluresque ideo nunc tibi gratias habeo: tuaque erga me hæc animi promptitudo esset nunc multis laudibus efferenda, quod mihi nime faciam, ne summam tuam modestiam offendam. At hæc nunc omittamus, neque in his hodiernum tempus conteramus. Vbi itaque in viridarij huius amico recessu, quo Solis radij pertingere nequeunt, sub istac vmbra confedimus, vt plantarum illarum historia principium facias tempus suadet; ac primum ab arborum narratione exordiens, de cassia fistula agito.

De cassia fistula, Chaiarxambar vocata. Cap. II.

A L P I N V S.

ASSIA fistula, quam Aegyptij Chaiarxambar appellant, est arbor nuci, trunco, ramis, folijsque proxima, truncus corticem habet planum, mollem, atque cineritium, qualis omnino in crescenti nuce spectatur. Folia multo plura quam in nuce, alæ adligata pendent, in alis folia decem spectantur: torque ex qualibet ferè ala pendere obseruantur, vtrinque ordinatim quinque posita; sunt etiam huiusce arboris folia nucis folijs duplo longiora, & in extremo aculeata. Flores fert aureos, multos, leucoijs proximos, sed multo maiores, numerosioresque, florum anagyridis instar, alæ adligatos, ac pēdentes; alę siquidē omnes innumeris ferme floribus onustę ac graues deorsum uergere cernuntur. sunt etiam hi valde odorati, præsertimque oriente Sole. Aegyptij diluculo per Cassiarum loca deambulare sæpius odoris causa confueuerunt: quippe aura à cassijs, eximium ac gratissimum odorem spirantibus, ad ipsos delata, oblectantur. Apud illos enim florentes
arbores

arbores aer matutinus perpetuò eximium, ac suauiore odorem redolet. Flos quilibet in medium multa capillamenta, tenuissima, rosarum flosculis similia habet, quæ paulatim crescentia, in crassiores fistulas postea mutantur. spectantur primo ipsa tenuissima obliqua, ac obtorta, deincepsque magis perauerta, crassiora euadunt, ac magis recta; tandemque iustam magnitudinem adepta, rectissima, ut Calami fiunt. Fistulæ maiores cannæ crassioris magnitudine spectantur, atque duorum ferè cubitorum longitudine. Arbor florere incipit mense Iunio, floret toto etiam mense Iulio Alexandriæ & Cayri. Pelusij vero nunc Damiatæ, cassias mense etiam Septembri florere vidi. Cannæ vel fistulæ toto anni spacio maturantur, totoque anno semper hæ in arbore manent, quas Aegyptij Iunio tantum mense Cayri colligunt, quo tempore multæ, paruæ, recenter ex primis floribus productæ virides spectantur, phaeolorum siliquis ualde similes: quæ paulo post crescentes, paulatim viridem colorem in nigrum commutant. Has recentes & paruas, virides aqua in primis ebullitas saccharo illi condiunt. Quarum sic conditarum ingès copia in varias regiones asportatur. Quæ Pelusij in arboribus leguntur, corticem habet crassiorem, & parum intus substantiæ obtinent. Cayrinæ uerò, & Alexandrinæ cortice constant tenuiori, multaque substantia intus plenæ, ex quo hæ cæteris omnibus bonitate præferuntur. Quæ, ut aliàs quoque dictum est, duplicis sunt differentia: etenim aliquæ aliæ subrubræ, quas Abes vocant, à colore illiusce gentis, cernuntur: quæ sunt omnium optimæ, & aliæ nigræ.

Quod de cassijs aliqui dixere, optimas cannas manibus concussas sonum non edere, ibi planè falsum obseruatur, quando omnes recentes motæ sonum edant, atque etiam in arboribus cannas à uentis motas, seminibus intus motis, multū sonum edere quotidie propè eas habitantes, audiunt. Quod etiam dulces siliquæ faciunt, quæ uerò ex cassijs nõ sonant, ab Aegyptijs vituperantur, opinatibus id ob aqueam humiditatem intus collectam, vitiata pulpa accidere. Neque immaturæ colliguntur, ut aliqui referunt. Emuntur uerò sæpè sæpius ab aduenis mercatoribus senio confectæ, cum ingens copia sæpè in ædibus ad eã rem paratis, annos ad usque quadraginta adseruetur. Collectas enim ex arbore continuo in opportuna loca sic ij claudunt, ut nullus aer ingrediatur, cum ex minimo aeris contactu cassiæ corrumpantur. Hincq; sæpissime ad nos uetustatæ uitiatæ ac etiam acidæ mitti solent. quam ob rem rogatos esse uelim

DE PLANTIS AEGYPTI

omnes pharmacopolas, ac medicos, ne post hæc se decipi sinant, & semper ex illis seligant recentes, quarum substantia subdulcis est, antiquasque acidum, ponticumque saporem sapientes effugiant. Aegyptij cassijs non utuntur recentibus, sed saltem post quartum mensem: quando quidem iuniores, recentioresque inutiles neque à noxa immunes obseruantur. Utuntur uero, atque nostri quoque faciunt, fistularum pulpa uel in bolis, uel in potione, parata. Est hæc pulpa quo ad calorem temperata, atque humida supra primum gradum, bilis inque, ac etiam pituitam à stomacho, atque uenis mesenterij educit, & sanguinem calidiorem contemperat, atque puriorem reddit. Abisina uocata cœteris in urbe Cayri præfertur ad morbos biliosos, ac melancholicos, præcipueque in affectibus pectoris, à distillatione acutorum humorum concitatis, quibus mire subuenit. Pulpa hæc cum saccharo candido, & liquiritia pro secreto uti solent ad renum, uesicæque uitia: renum enim extinguit immodicum calorem, humoresque ab his partibus abstergit, atque per urinam expellit: proinde ipsius frequenti usu homines se à calculis præcauent. Ea etiam utuntur ad tussim antiquam, dispuçam asthma, & orthopneam cum agarico. pro calidis articulorum doloribus, maximeque in podagra, dolentibus partibus, emplastri modo ipsam adhibent, nec non ad calidas inflammationes eodem modo eius usum sequuntur. Siliquas uero cassiarum, proinde ac phaeoli paruas uirides in aqua prius parum ebullitas, & mox in umbra ab humiditate siccatas, saccharo, uel melle condiunt, atque ad usum feruant puerorum delicatarumque mulierum; exhibent uero ad summum eas usque ad uarias quatuor, & ad untiã in pueris. Hisque utuntur ad eosdem nuper dictos affectus. **GVILAND.** Placuit mihi hæc cassiarum historia, sed cupio ut tu mihi & cassiæ, & aliarum, quas obseruasti, plantarum figuram ostendas, quando te probe omnes delineasse, ac pinxisse certo sciam, quod nemo antea recte id nobis præstiterit. Quamobrem prius uisa cassiæ arboris ichone, alias plantas narrare mihi pergito.

CASSIA FISTULA, CHAIARXAMRAR.

De

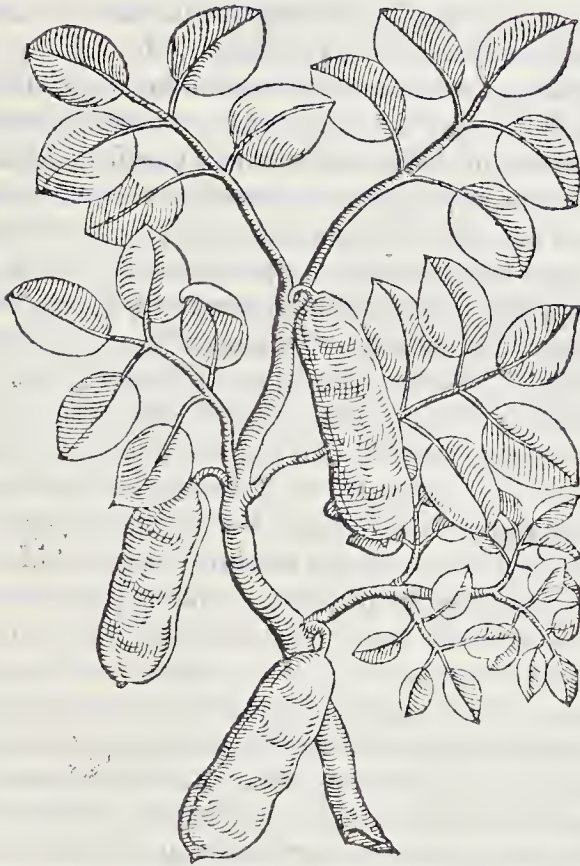
DE PLANTIS AEGYPTI

De filiquis dulcibus, carub, ab Aegyptijs vocatis.

Cap. III.

A L P I N V S.

ASSIAE proxima est arbor carub, uel carnub ab Aegyptijs dicta, quæ cum in Aegypto nascatur, dicenda quoque à me erat. Arbor est nobis notissima, cum harum arborum in multis etiam Italiae locis multa sit copia, quales sunt, quæ in Neapolitano agro, & Apulia cernuntur: in ijs locis etenim copiosissimi aluntur. Ex hac arbore Aegyptij filiquarum tantum usum cognoscunt; Mel quidem ex ipsis extrahunt dulcissimum, quo Arabes sacchari loco, cassias solutiuas recentes ac paruas, zinzibere, mirabolanos, Tamarindos, atque alios multos fructus condiunt. Huius quoque mellis usus est frequentissimus uice ueri mellis ad Clysteres, & aliqui etiam per os sumentium concedunt ad subducendum aluum: ipso etenim aluus non minus quàm pulpa cassiæ ibi ad excretionem mouetur. Utuntur etiam in renn inflammationibus eo, intus extraque appposito. Ad ruffientes, asthmaticos ipsum non secus, quàm cassiam exhibent, valdeque ipsos iuuat, nõ minus decoctum ex filiquis paratum eadem hæc præstat. At modo de spina Aegyptia, acatia uocata, multis hætenus ignota loquamur. G V I L A N D. Nihil mihi carius esse nunc poterit, quante de hac planta dicentem audire, quem planè in illis locis eius ueritatem cognouisse scio.

S I L I Q V A D V L C I S C A R V B,
& carnub uocata.

De Acacia Cap. IIII.

A L P I N V S.

ACACIA, quam Sant Aegyptij appellant, in Aegypti locis à mare remotis nascitur: huiusq; arbores copiosissimæ in montibus Synai, pene rubrum mare positos proveniunt. Crescuntque ad mori magnitudinem, ramosque sursum latius expandentes; quod etiam Dioscorides admonuit,

DE PLANTIS AEGYPTI

nuit, dicens, arborem non in rectum se attollere. Caudex quanta est pruni magnitudo cernitur corticemque habet nigrum, asperum, multis acutissimis spinis munitum. Arborea, quae in praedictis montibus spectantur, spinis albis horridissimae existunt, asperrimoque Cortice trucus cernitur: Folia oblonga, parua minutissime incisa habet, tanacetum proxima. & Flores paruos, pallidos subflauos, atque etiam albos, rotundos, paruos lanæ floccos imitantes, platani fructibus forma planè similes, his tamen longe minores, & nihil aliud flos huiusce arboris uidetur, quam mollis lanugo paruum rotundumque globulum efformans, non ingrati est odoris. Quae Cayri aluntur, flores habent flauos uel pallidos, & quae sunt in montibus Arabiae, albos. Ex floribus siliquae lupinorum amilae proferuntur, ipsis ueruntamen minores, in primis uirides, & mox nigrae apparent; quae semina dulcium siliquarum feminibus sunt similia, & in siliquarum folliculis sunt conclusa. folia, flores, ac fructus gustum asperitate multa ac stipticitate feriunt. Ex immaturis siliquis, uiridibus succum exprimunt, quem coquunt, ut indurent. Nonnulli etiam ex folijs, floribus imperfectis succum parant, sed eo est hic bonitate inferior. Cayri Coriarij ad denigrandas pelles multam copiam illiusce succi absumunt. Huius arboris mas atque foemina reperitur, Mas quidem spinis est horridus, fructus non edit. Femina spinis paucioribus, mollioribusque referta est, eaque intra ramos non habet, sed tantum extra. Quae arbor est fecundissima, florereque orientibus Pleiadibus, Nouembrio Mense incipit, & rursum iisdem occidentibus; scilicet mense Martio, bisque in anno fructus fert, atque maturat. Sine dubio hanc arborem esse ueram antiquorum Acaciam, uel spinam Aegyptiam, ex notis affirmandum est: praecipueque quia nulla alia arbor spinosa in Aegypto reperitur, quae magis notis acaciae tributis respondeat, atque multo magis quod illi Kachiam quoque nominant. G V I L A N D. Hinc ego mukos non possum non uehementer admirari, qui nesciant acaciae uerum succum huc ex Aegypto quotidie comporari. Nunc enim pauci pharmacopae existunt Pararij, ac Venetijs, qui eum succum ignorent, quem Orientalem acatiam appellant, ad illiusce succi, quem multi pro acatia substituant, differentiam, qui ex syluestribus prunis à quibusdam paratur. Neque minus etiam miror nonnullos, quod hanc plantam non à Clarissimorum Venetorum consulum medicis, uel pharmacopolis in Aegypto multos annos uersatis acceperint, potiusquam

ex Græcia, quam acatiæ feracem fuisse nemo antiquorum dixit, veluti multi, quòd in Aegypto hæc planta viuat, spinam Aegyptiam ipsam nominarunt. Huiusmodi itaque plantæ genus nõ ex Græcia ut Andreas Mattheolus Bizantio se habuisse ait, in quo tamen non parum deceptus fuit, sed ab Aegypto foret petendum, in qua omnes scriptores acatiam copiosissime prouenire affirmarunt. Tibiq; acatiæ illam imaginem, quam Mattheolus pinsit, planè falsam esse notissimū ex dictis puto. ALP I N. Aliud de acatia erit animaduertendum, quippe multos sic etiam errasse, ut putarint gummam, quam arborem hanc ferre multi meminerunt, apud nos utique nõ reperiri, neque ex Aegypto veram comportari, quod ipsam forma vermiculari constare Dioscorides prodiderit. Gummamque hanc, quàm falso Arabicam appellant, aiunt, esse similem potius aliarum arborum, quippe cerasorum, prunorum, persicorum, pomorum, pyrorumque gummis. Quare veram Arabicam, vel Aegyptiam, quæ in Caudice acatiæ arboris, ut scriptores herbarum prodiderunt, gignitur, nequaquam reperiri. G V I L A N D. Quid tu ea de re sentis? ego uero horum esse nugas puto. ALP I N. Hoc certe scio, me sapissime hisce manibus Cayri in Viridarijs multis acatiæ arboribus refertis, ex ipsorum truncis multam collegisse: ac præsertim in Viridario propè eadē Veneti cõsulis posito, in quo sunt multæ arbores acatiæ; ex quibus Gūma manat, pace Dioscoridis dixerim, nõ tota, sed paucissima, quæ vermiculari forma spectetur, neq; tota alba, ac clara. Vno etenim colore, ac vna figura neutiq; omnes acatiæ arboris gumme spectantur. talemq; formã uel figuram accipit gumma, qualem motus succi è cortice manantis fit, nam interim ubi ad modum est crassus, non multum deorsum mouetur, sed statim ferè excretus coalescit, granosaque gumma tunc fit, tenuiore vero succo exeunte, multumque fluxili, aliquando oblongam gummam reddit. atque vno verbo dico, me videsse gummas acatiarum, figura atque colore plerasque cerasarum prunorum ue gummis haud dissimiles. Præterea scies quoque, totam gummarum quantitatem, quæ ad nos ex Aegypto conuehitur, esse acatiæ arborum: quando nulla ibi arbor sit hac excepta, quæ gummas educat. Aegyptus siquidem ac Arabia, prunis, cerasis, pomis, atque alijs gummosis arboribus omnino caret. ex quo non ex alia, quàm ex acatia gummas Arabes ac Aegyptij colligunt. G V I L A N D. vera loqueris, sed dic quæso etiam eius medicos vsus, quos tu apud eam gentem probè obserua-

DE PLANTIS AEGYPTI

Alpin. Aegyptij acatię arboris utuntur succo, ex siliquis immaturis expresso, vel etiam ex floribus, folijs, uel ex fructibus etiam. Succus huius usus apud eos frequentissimus est ad oculos roborandos, atque ab inflammationibus, quę ibi sunt frequentissimę, tuendos: ad oris, auriumque omnia vlcera. nec non ad labiorum fissuras. ad dentes collabentes roborandos, atque firmandos. succo in puluerem redacto, postablutionem ex decocto eiusdem succi, vel foliorum vel florum parato, factam, utuntur supra gingiuas asperso, ac eo dentibus confricatis. Sanguinem spuentibus dragmam singulomane aliquo liquore dissolutam, potandam offerunt, mirasque ad quamcumque sanguinis fluxionem firmandam semper vires habuisse apud eos cognitum est. Ego sepiissime hoc solo auxilio multas mulieres ab immodico uteri profluuiio penę mortuas reuixisse, atque sanatas fuisse certo scio. In ijs quidem, quę has immodicas patiuntur vacuationes, clysteribus ex acatię foliorum, florumque decocto paratis, in utrum iniectis utuntur. atque etiam succo puluerizato, predicto cum decocto dissoluto, atque immisso. In alui fluxionibus eodem modo tũ clysteres frequentat, tũ per os succum feliciter exhibent. Ad anum, utrumque foras procidentę succo dissoluto cum foliorum, florumque decocto, nihil habent prestatius, ac frequentius, quo utantur. Ad eos, qui ex quacumque causa articulos debiles habent, fomentum, ex iisdem omnibus paratum pro presentaneo auxilio habent. neque immerito. cum acatia preualidissima adstringendi vi preadita sit. Omnes eius fomento utuntur ad defendendos articulos ab humorum decursu. atque non minus in iisdem tumefactis, atque inflammatis, preesertim in principio dum humores adhuc in cursu existunt. Hincque usus ad podagricos dolores frequentissimus est, maximamque vim habet acatia, ut a podagricis incurtibus homines preseruet. Non desunt, qui ad ea mala non modo foris fomenti, uel balnei modo acatia utuntur, uerum etiam succi modicum per os sumere ante fluxionis tempus per aliquot dies consueuerunt, ut ipsę internę uicę angustiores factę minus cursui humorum pareant. Aliqui, etiam ex succo acatię, atque aceto linimentum parant, ad liniendos articulos debilitatos, quo sanę mirifice eos roborant, ac firmant. Multos noui recenter a podagra tentatos, usu assiduo acatię planę conualuisse; qui singulis diebus per horam ad minus pedes in decoctum acatię calidum detinebant; eoque fomentabatur, pedesque

pedesque absterfos linimento ex succo acatiæ, opobalsamo, aceto-
que parato etiam inungebant. Ad pudendorum, aliarumque debi-
lium partiũ ulcera difficilia, succi aqua pluries loti poluerizati usus
est illis familiarissimus, decocto etiam utuntur, ad exsiccan-
das pustulas omnes, præsertimque Gallicas, sed deco-

ctum parant etiam cum modico ligni Guaiaci.

In pueris etiam ad acores in capite orientes,

& decocto, & puluere utuntur. hic-

que acatiæ est usus apud eam

gentem nunc fre-

quentat-

tus.

DE PLANTIS AEGYPTI
ACATIA, SANT, ET KAKIA.

ACA 8

De

De Paliuro Athenai, Nabca appellato. Cap V.

A L P I N V S.

ARBOR in Aegypto, quam illi Nabca dicunt, loti magnitudine spectatur, instar acatiæ spinosa, folia ferens iuiubę proxima, ueruntamē latiora, & flores iuiubę floribus quoq; planē similes, albos ac paruos, à quibus erumpunt pomula rotunda, odorata, dulcia, gustuiq; ualde suauia, cerasorum maiorum Marosticensium appellatorum æmula, quę apud primates Aegyptios, ac Turcas sunt in magno pretio. Arbor bis in anno, scilicet vere, ac autumno floret, fructusque maturat, fecundissimaque existit, ueruntamen uere fructus non perfecte maturant, nec, ut in Autumno perficiuntur, pleriq; enim ipsorū prius putrescunt, quàm maturescant. Autumno perfectissima ac optima euadunt.

GVILAND. Sine dubio hanc arborem esse paliurum & conorum olim ab Alexandrinis appellatum, Athenęi scriptis constat.

De qua arbore sic in lib. 14. scripsit: Meminit de ijs Agathocles Cyzicenus his uerbis libro historiarum patrię tertio: Cum in sepulchrum fulmen irruisset, arbor ex tumulo pullulauit, quam illi conorum nominant. Est autem planta ulmi piceęque magnitudine, nihil que minor. Truncos habet frequentes, & oblongos, spinasque paulum prominentes: Folium est tenerum ac viride, phyęque simillimum. Fructum bis quotānis producit, uere scilicet, ac Autumno, qui dulcis est omnino, & oliuę, oleastrique fructui similis. Carnem osque illi simile habet: at differt, succi uoluptate, cuius fructus etiā viridis comeditur.

ALPI N. Sine dubio puto prædictam arborem esse conorum, siue paliurum eandem, quam Athenęus prædidit. etsi fructus osque non uideatur omnino similis Nabca fructui, ac ossi, quando ij similes pomis sint, ossaque rotunda, & non oblonga, qualia in oliuis cernuntur existant. Nusquam tamen in Aegypto ex siccatis illis fructibus farinam fieri apud eos animaduerti.

Sed precipuus usus ipsorum est recē. i. m. ac uiridium pro cibo. eis siquidem omnibus, atque nostris, cerasa mandere, consuetudo est.

Sed nunc ad eius usum in medicina explicandum transeamus.

GVILAND. Fructuum usum esse uidetur, Arabibusq; notissimus, de quo Serapio sic scripsit. Sadar duę sunt species, una est

Afri,

Cap. 20.

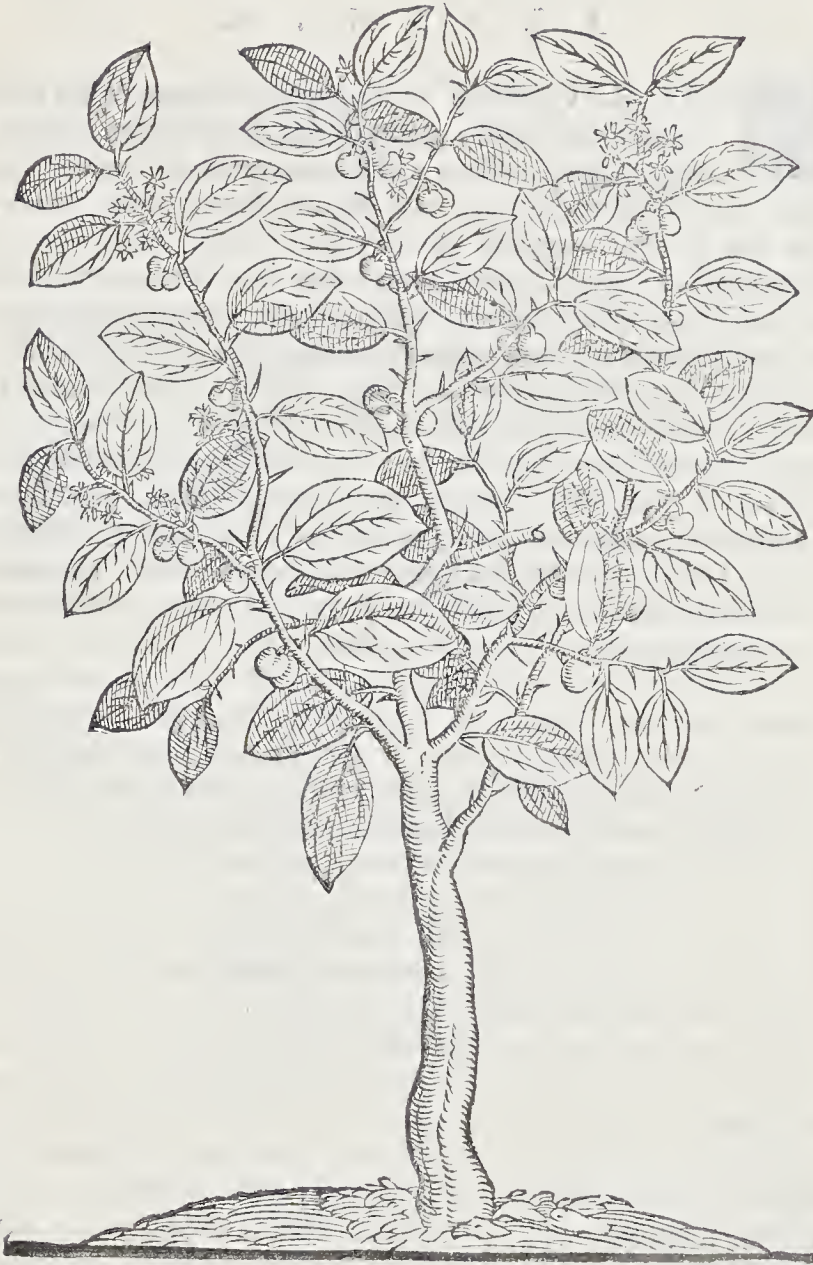
»
»
»
»
»
»
»
»
»
»

DE PLANTIS AEGYPTI

„ Affri, & alia est adhal: sed affri non habet spinas acutas; & folia am-
 „ barum spetierum sunt lata, & rotunda: & nabuch ex adhel sunt par-
 „ ui: & meliores ex eis sunt illi, qui sunt ex ea regione, & offeruntur re-
 „ gibus: & sunt dulciores omnibus alijs: & melioris odoris, & aroma-
 „ tizant os comedentis, & indumenta, sicut alia aromata. Horum fru-
 „ ctuum facultas est frigida & sicca in primo gradu, perfecte maturi
 „ aliqualem habent humiditatem, sunt omnes adstringentes ante ma-
 „ turationem, quorum vsus frequens est ad stomachi aluiq; relaxatio-
 „ nem fumandam: ad quæ mala succum etiam ex ipsis immaturis ex-
 „ pressum, familiariter tum per os sumptum, tum Clysteribus iniectum
 „ sequuntur. vtuntur etiam ijsdem fructibus siccatis, atque in aqua in-
 „ fusa. aqua enim infusionis ipsorum vtuntur, ut dictum est, ad relaxa-
 „ tionem intestinorum, atque etiam ad ulcera intestinorum. Sed ma-
 „ turationem siccatorum decoctum, uel infusio familiarissima est ad om-
 „ nes pestiferas febres: aiunt enim hos fructus miram aduersus vene-
 „ nosas qualitates, & putredinem efficaciam habere, corq; strenue ro-
 „ borare. Succus perfecte maturorum optimus est ad purgandam bilem
 „ à stomacho, atque à primis ductibus venarum. In omnibus
 „ putridis febribus infusione ex ipsis parata libenter ad sedandum ca-
 „ lorem utuntur. Esui summe iucundi existunt hi fructus, præcipue-
 „ que maturi, tamen parum nutriunt, facileque, ut cerasa, in stoma-
 „ cho corrumpuntur, si immoderate ipsorum esui indulgeatur,
 „ stomachusque offenditur. **GVILAND.** Non desunt
 „ multi, qui (neque immerito) inter iuiubas hanc
 „ arboré recensent, quo factum est, vt mirum
 „ non sit, aliquos etiam uiros doctissi-
 „ mos iuiubam paliurum esse vo-
 „ luisse. Sed arboris huius
 „ nunc detegas
 „ figuram.

NABCA PALIVRVS ATHENEI CREDITA

DE

DE PLANTIS AEGYPTI

De Sycomoro Giomez vocata. Cap. VI.

A L P I N V S.

ARBOR vastissima ab Aegyptijs Giomez vocata, in Aegypto prouenit, quam nostri Sycomorum, ac ficum Aegyptiam appellant. Hanc proceram arborem in arenosis, sterilibusque Aegypti locis Natura sagacissima perduxit, sub qua possent homines ab iniuria radiorum ardentium solis aliquando se tueri. Maxima siquidem arbor est, ramosque sic latissime spargit, ut magnam umbram viatoribus præbeat, quæ in huiusmodi calidis locis, arenosis, ac ferè solis calore inflammatis, libenter expeti ab omnibus soleat. **G V I L A N D.** in lib. 2. de alim. facult. Galenus scripsit, se Alexandriæ Sycomorum uidisse paruæ ficui similem: quamobrem crescentis adhuc, iuuenisque Sycomori, & non adulti magnitudinem spectasse arbitror: quod tam grandem arborem, omnibus communem, ipse non animaduertit. **Dioscorides** melius ipsam describens, dixit. Sycomorum aliqui etiam sicaminum, idest morum uocant, cuius fructus Sycomorum, propter inefficacem gustum appellant. Arbor est magna, fico similis; frondosa, multo lacte abundans, folijs mori, pomum ter, aut quater anno fert, non ramis, ut ficus, sed caudice ipso caprifico non dissimile, dulcius grossis, sine granis interioribus: quod non maturefeit, nisi ungue aut ferro sculpatur. **A L P I N.** Hæc descriptio ueram utique Sycomori figuram exprimit, sed ubi ait, folijs mori adderem crassioribus, candidioribus, atque asperioribus, quod hæc folia non nisi magnitudine ac forma, à ficus folijs differant. **G V I L A N D.** Vnde Aegyptij dicunt tantam hanc arborem habere cum fico & moro similitudinem, in qua utriusque figura spectatur? **A L P I N.** In sitionem fici supra morum plures illorum affirmant, ueluti Musam insitam quoque fuisse canne saccharum ferentis supra radicem colocassæ aliquibus est suatum: quod tamen nondum experientia verum esse didici. Sine dubio in hac arbore, truncus, rami, cortexque ipsorum, fructus, lac, foliorum asperitas, colorque fici apparet; & foliorum figura, magnitudo moro respondet. Fructusque tarde, neque perfecte maturefcere, atque saporem aqueum & iucundum habere: hinc aiunt,
mori

mori frigiditatem impedire, quominus fructus perfectam maturationem consequantur. Hæc arbor, ut multi etiam meminerunt, sic est fecunda, ut nunquam multis fructibus careat, qui caudici adnascuntur, minimeque ramis, neque fructum hæc arbor producit, nisi prius multis verberibus sæpe laceretur, sic ut caudicis quoque cortex vulneretur, ex quibus uulneribus lac continuo exit, unde ramus paruus, ficus ferens interim ternos, interim qui nos, interim septenos, & plures etiam. Hæc arbor ex seminibus non nascitur, cum ficus seminibus careant, sed ramis insertis propagatur, estque ex ijs, quæ citò crescunt, diutissimeque, quod mirum uidetur, uiuunt. Quæpiam Sycomorus in Mattherea uisitur, quæ sic ab habitatoribus credita est antiqua, ut omnes pro certo habeant in illius trunci cavitare quadam olim Verginem beatissimam, iram Herodis Hierosolima fugientem, illuc se recepisse, & Christum puerulum Seruatorem nostrum per multos dies occultasse: ex quo ea arbor apud multos in multa est ueneratione, maximèque eius trunci meatus, qui Christum occultauit, quem ipsi Dei magni spiritum fuisse fatentur. Fabulosum est quod dicit Matthæolus, truncos ramosque huiusce arboris nunquam sicari, ni prius in aqua projiciantur, & morentur aliquantulum. Vsus ficuum in cibo est stomacho nocuus, ipsumque laxat, labefactat atque subuertit. Eos uero ficus utiliter comedunt, qui uel itinere, uel sole incaluerint, refrigerationeque opus habent, & humectatione: fructus siquidem hi frigidi temperate existunt, multumque humidi. aluum facile lu-

bricant, atque relaxant. tumores omnes calidos, atque du-

ros ficibus emplastri modo vsi sanant. Pauci sunt,

qui succum, ut meminit Dioscorid. ex trun-

co vulnerato colligant: affirmant tamè

presentaneum esse auxilium ad

emolliendos scirrhosos tumo-

res, atque ad pestem non

ignobilem usum

habere.

DE PLANTIS AEGYPTI
SYCOMORVS GIVMEZ APPELLATA.

De Palma Dachel. Cap. VII.

A L P I N V S.

PALMA notissima est arbor non modo Aegyptijs, Arabibus, Syris, alijsquè orientalibus populis, sed Italiae quoque multis populis, de qua ob id paucis mihi agendum puto. Arbor est simplici caudice in rectum se attolens, uiginti passuum & amplius altitudine. Folia ensibus similia habet, deorsum cannarum modo decidentia. Vere floret. Ramus enim quodam inuolucro oblongo, vesicae modo, ad uer usque clauso, & tunc aperto praeditus, flores emittit paruos, albos, odoratos racematim deorsum ab inuolucro residentes, ac pendentis. Martio siquidem mense inuolucra illa suis alis adligata aperiuntur, è quibus globus filorum infinitorum prosilit, floresquè his filis, vel capillamentis appensi cernuntur, à quibus dactili parui virides, uarum racemos immitantes producuntur, qui Autumno maturantur. Varij hi fructus inter se obseruatur magnitudine, figura & colore. Alij etenim oblongi magni, crassi, perinde ac pruna alba (quae Iulio mense in agro Bassanensi maturantur) spectantur. Alij sunt parui, longi, glandibus quercuum similes, alij rotundi, crassi. Alij virides, alij albi, alij flauis, alijque rubri, immaturi omnes gustu aspero styptico què feriunt, maturi dulcissimi. qui uero propè sunt, ut perfecte maturentur, gustum Castanearum, dulciorem, suauioremqùe reprehendant. Haec arbor alternis tantum annis copiosiores fructus edit, neque (quod dictu ualde mirabile uidetur) foeminae concipiunt, ac fructificat, ni in ramis maris foeminae ramos aliquis permiscuerit, ac se quasi osculari permiserit. Plerique foeminas ut foecundent, non ramos, sed puluerem intra maris inuolucrum inuentam supra foeminarum ramos, atque cor spargunt, uel alij flores maris pulueris loco spargere solent. ni enim Aegyptii hoc fecerint, sine dubio foeminae uel nullos fructus ferent, uel quos ferent, non retinebunt, neque hi maturescunt. **G V I L A N.** Haud credendam istam palmarum conceptionem, quae sit arte à te narrata, arguere uidentur innumeri dactili, qui in Arabiae desertis feruntur; in quibus syluestrium palmarum syluae reperiuntur, quae sine hominum cultu optimos fructus ac copiosos producant, retinent, ac maturant, ex quo iudi-

DE PLANTIS AEGYPTI

eo foeminas ad foecunditatem moueri non ramis, vel pulueribus, aut floribus marium, vt Plinius, atque alij quoque meminerunt, sed magis non secus quam aliae arbores radicum marium, atque foeminarum contactu facere solent, se ad foecunditatem parare.

A L P I N. Arabes palmarum cultus periti respondebunt, palmarum foecunditatem in Arabiae desertis, licet arte non fiat (quauid in his locis haec arbores, vt dictum est, sine vlla cultura fructus producant) adiuuare ventos, marium è ramis pulueres, floresque ad ramos foeminarum asportantes. Radicum vtriusque sexus palmarum mutuam coniunctionem esse conceptionis causam, dicendum non puto, quando sic breuioribus radicibus palmae omnes donatae sunt, vt etsi ferè simul cohaereant, nullus tamen radicum contactus inter eas esse possit, mirabileque dictu, palmarum altissimos vastissimosque caudices seu truncos posse sic breuioribus, tenuioribus, paucioribusque radicibus in aerem subsistere, neque sua multa grauitate, ventisque etiam vehementibus saepe ipsos quatentibus humi concidere. Accedit, quod caudicis postrema pars humi proxima, pedus totius arboris sustinens multo gracilior, atque debilior reliquo caudice existit. Hinc plures Aegyptiorum hoc miraculo ducti dixere, palmas non terra radicibus attracta, sed aere ex sublimiori arboris parte ali, ac viuere. quod hac etiam coniectura sibi ipsis persuadent. Quia si palmae sublimior pars, quam cor ipsi uocant, excidatur, vniuersam plantam ilico arescere obseruarunt: quod non accidit inferiori radicum concisa parte. Non est alia vlla arbor palma humano generi utilior, siquidem ex truncis domorum trabes faciunt, ex ramis, parietes, multaque alia lignea vasa ad usum, quae Cuffaz nominant, ex folijs flabella & sportas, è caudicis cortice funes pro nauibus. fructuum verò utilitas satis omnibus nota est. Sed quem ipsi ad medendum usum habeant, nunc quoque dicam. Ex fructibus tria sunt praecipue, quibus sanitatis gratia vtuntur, quippe spartum, puluis sparto, vel inuolucro contenta, atque dactili. sparti igitur membrana tum puluis facta vtuntur, tum ex ea parato decocto. Puluis maximum usum habet per os sumpta ad Diarrhaeam, lienteriam atque dysenteriam, non minusque ad omnes alias vel sanguinis, vel alterius humoris innaturales vacuationes firmandas: praecipue verò ad hepaticum fluxum, hemorrohidum, atque vteri cruentam vacuationem, atque ad sputum sanguinis. Hoc puluere quoque vtuntur ad firmanda vlcera depascentia, ad vuae relaxationem, ac ad dentium

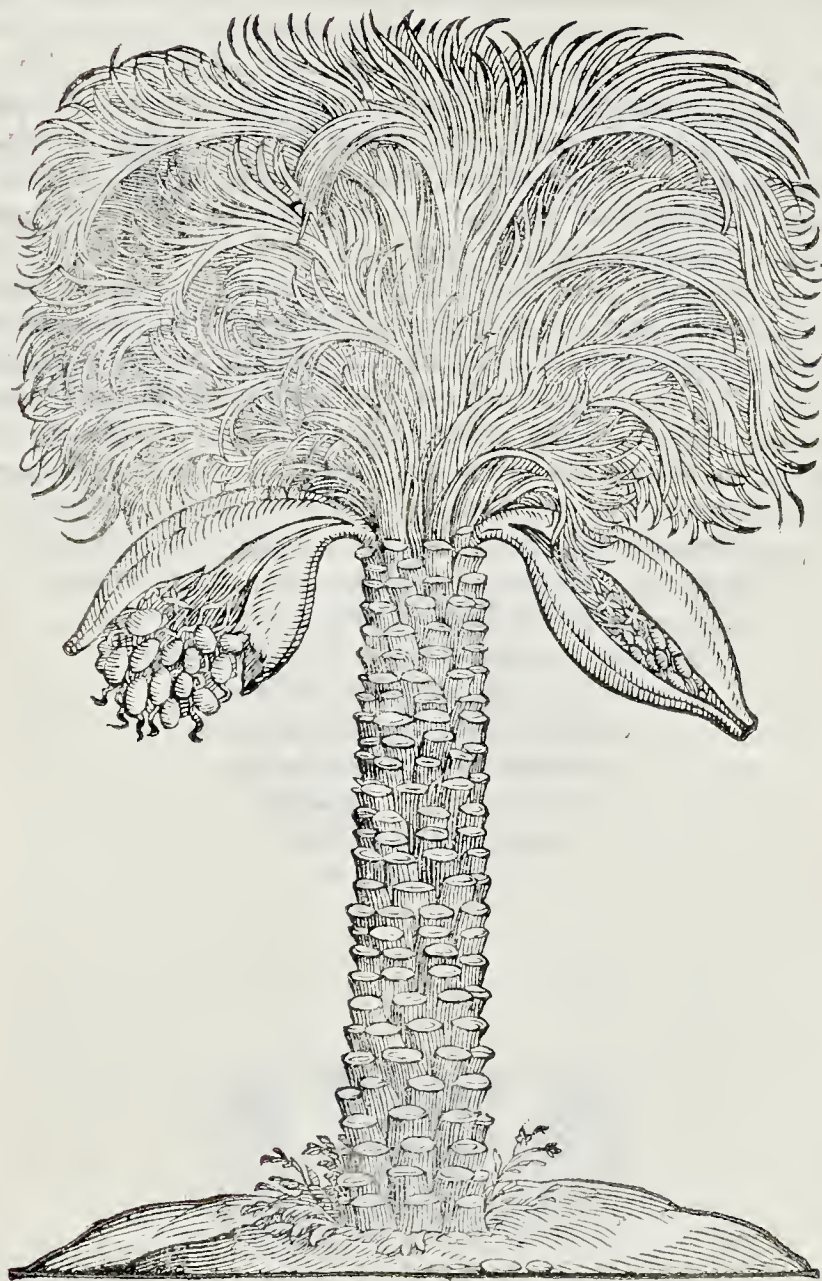
commotionem. Decocto ad omnia prædicta quoque vtuntur, sed sæpe cum eo misto prædicto puluere. articulos debiles aptosq; fluxionibus mirum in modum ipsum iuuat, eos firmando & roborando. Puluere vero albo in inuolucro veris tempore inuenta, quando scilicet palmæ florere incipiunt, vtuntur familiarissime, ad faucium raucedinem, tussim, & ophthalmias cū saccharo misto. Estque ipse dulcis subadstringens, mulieres eum habent familiarissimum, ad firmandos menses retinédumq; foetum. Eundem vtique vsum habent dactili immaturi tum in cibum vsitati, tum ipsorum decoctū, ad spūtum sanguinis, & quācumq; sanguinis vacuationē cohibendā: & ad lienterias, diarrhæas, & dysenterias: ad uomitū sanguinis, hæmorrhoidas exiccandas, atque ad vlcera vulnera que simplicia persananda. in frequentissimo vsu ad nuper dictos affectus habent syrupum ex dactilis immaturis confectum. iisdem dactilis vtuntur probe maturis, qui tunc admodum dulces existūt, cum obscura adstrictione idcirco eos frequentant ad faucium raucitatem, tussim, dispnæam, pleuritim, ac peripneumoniam. nō minusque ipsorum decoctum frequentatur ad adiuuandas variolarum in pueris excretiones.

Vocant arborem Dachel, & ramum cui appensi sunt dactyli Samarrich, dactylorumq; inuolucrum, dux, ac dactylum recenter enixum prorsus immaturum talla, & grandiolem factum nin, & ramich perfectionem siue penè maturum, Maturumq; bellan.

Siccos maturos tamar, & qui fere putridi sunt rotob, foliaq; arboris Zaaf.

DE PLANTIS AEGYPTI
PALMADACHEL.

De

De Sebesten. Cap. VIII.

A L P I N V S.

SEBESTEN arboris in Aegypto nascentis duplex genus reperitur, alterum sylvestre pruno simile, atque domesticum alterum folijs latioribus, crassioribus a seluestri differens. Vtraque arbor flores fert albos, paruos, geranii proximos, à quibus fructus crescunt paruis prunis rotundisq; similes. quorum nuclei tricostrati cernuntur. Illa arbor fert fructus minores, tarde maturescentes, imperfectiores, ijs, quos domestica Sebesten profert, qui sunt maiores, melioresque. toto autem anno in arbore fructus cernuntur. Vere florent, Autumnoque fructus maturant. ex pulpa ipsorum optimum viscum conficiunt, quippe Sebesten maturos contundentes, atque lauantes. Sunt aliqui, qui mastichando, pulpam ab osse lingua expuentes, viscum parant; quantitatem horum fructum in uase collectam, parum quoad aquea humiditas absumatur, bullientes. Visco vtuntur omnes emplastri modo ad omnes scirrhosos tumores. ipse quidem calidus est in primo gradu, atque humidus in secundo, vimque habet attractoriam attenuatoriam, & resoluentem; resoluit omnes tumores, & emollit omnem duritiem. Aliqui ad tussim ex eo paratos bolos cum saccharo candido, & radicis liquiritiæ puluere multis diebus sumunt. Fructuum vsus familiarissimus est ad tussim, dyspneam, orthopneam, pleuritim, peripneumoniam; & ad vocis raucedinem, parato ex ipsis decocto, quo etiam ad multas febres vti consuescunt, præsertim pectore aliquam noxam patiente. Sed nunc de Tamarisco loquamur.

DE PLANTIS AEGYPTI
SEBESTEN DOMESTICA.

SEBESTEN SYLVESTRIS.

DE PLANTIS AEGYPTI

De Tamarisco, atle vocata. Cap. IX.

A L P I N V S.

TAMARICI, quem miricam & tamaricem Dioscorides nuncupat, sylvestris genus, Italiae est notissimum nasciturque propè fluminum ripas, aridaque & saxosa vel arenosa loca, potiusque apud stagnantes aquas, ut docuit Dioscorides. de hoc non loquimur, quando ipso Aegyptus plane careat. Alterum vero tamarici domesticum genus in Aegypto spectatur, proceritate figuraque admodum à sylvestri diuersum, quòd ad magnae oliuae magnitudinem crescat. audioque etiam supra Aegyptum in loco sahit ab ijs populis vocato, crescere ad magnae quercus magnitudinem, cuius ex lignis carbones faciunt, quibus tota Aegyptus, & Arabia utitur. ex eoque ligno multa vasa conficiunt, ad multorum egrotantium usum. Folia fert sylvestris tamarici folijs proxima, tamen longiora, & graciliora, apparentque multa capillamenta viridia, qualia in aliquibus equisetis visuntur, ramo appensa, semper virentia, fructus fert paucos, raros, virides, nucum magnitudine, duros, lignosos, sine nucleo, & videntur eiusdem substantiae esse cum gallis: omnes uero figura inter se differunt, quamquam in omnibus aspera & inequalis obseruetur, quando alij longi, alij breues, alij rotundi, alij lati, alij crassi, alijque graciles existant. Vfus Tamarici tum in Aegypto, tum magis supra Aegyptum, ubi horum arborum copiosus est proventus, est ad ignem maior, quando nulla ferè alia ligna ad comburendum habeant. Folia huiusce arboris usum habent ad lienem in duratam, obstructam, & refrigeratam. Vasaque ex ligno, ut dictum est, conficiuntur, quo lienosi uti consuecunt: ob eiusque multam, quae ex hoc ligno habetur, ad id morbi genus utilitatem, mirari non debemus si Plinius (quod tamen fabulosum est) dixerit, sues affuetos cibum capere in uasis è ligno tamarici confectis, liene carere. Mulieres decocto ex Cortice parato utuntur per os sumpto, ad sistendas menstruas purgationes, ex quo parant etiam infusiones, & clysteribus in uterum iniiciunt decoctum, idem quoque fructus facere aiunt. ijs siquidem utuntur in sputo sanguinis, in henterijs, & in mensuris plus iusto fluentibus, atque haemorrhoidarum

darum immodico flussu . dentes etiam commotos, atque collabentes ipsorum decocto firmant : atque in ijs concitatum dolorem demulcent . Utuntur etiam ad oculorum lippitudines incipientes , in colirijs, atque ad oris ulcera . Cinis quoque corticum & fructuum ulcera curat . De ligno uero multi decoctum, non secus quam nostrum ex ligno Indo ad curandam luem gallicam facere soleant , parant , quod exhibent leprosis, scabiosis, atque alijs multis, pustulis & ulceribus affectis, feliciori cum successu.

Idemque faciunt in melancholicis, ictericis
nigris, & hydropicis ex refrigerato
obstructo, ac indurato liene
concitatis. arborem
illi uocant
Atle.

DE PLANTIS AEGYPTI
T A M A R I S C V S A T L E .

DE

A L P I N V S.

AMARINDVS, quem derelside appellant, arbor est pruni magnitudine, ramis densis: myrthi folijs sesbā proximis prædita: flores fert albos mali aurácij floribus perquam similes, è quorum medio exeunt quatuor filia alba, & tenuissima, ex quibus siliquæ crassæ, producuntur primo uirides, tandem maturæ cineritiæ, quæ intus nõ nulla semina crassa inæqualia, duraquæ, atq; pulpam nigram gustui acidam, continent. In Aegypto non sunt admodum hæ arbores copiosæ, neq; sunt patriæ: ex foelici etenim Arabia atque Aethiopia illuc conuehuntur, in uiridarijsq; seruantur. Miraculi loco habetur, quod dicitur, unam arborem in deserto Diui Macharij, propè monasterium Assuriorum, viuere, in quo solo nulla alia planta uiuit. Hæc planta hoc mirabile habet, quod eius folia solem semper sequuntur, solisq; sequia dicuntur: nã ipso occidente omnia in se clauduntur, eodemq; oriente aperiantur, atq; hæc motio tantam uim habere in ijs obseruatur, ut siliquas dum habent occidente Sole, eisdem folijs in se arctissime claudant, & retinere spectentur. eodemq; oriente, aperiantur, siliquasque relinquunt. Hanc foliorũ conuersionẽ pluribus Aegyptijs alijs plantis communẽ animaduerti, quippe acatiæ, Abrus, absus, Sesbā, atq; Tamarindo. Utuntur folijs Tamarindi in pueris ad uermes necãdos, atq; etiam ipsorum uel infuso, uel decocto ad soluendũ aluũ. acida sunt folia atq; gustui non insuaui. Arabes cõdiũt siliquas seu cannas huius arboris paruas ac uirides saccharo, uel melle carnub, tũ etiam grandiores factas atq; maturas. condiunt ipsarum pulpam saccharo, quam per itinera, quæ in desertis Africæ locis conficiũt, secũ uiatores deferũt. Qua sæpe, calefacti, ac ex calore itinereq; inflãmati ualde sitientes refrigerantur, atq; sitim restingunt, per aluum plurimũ calidorũ humorũ subducẽtes atq; vacuantes. In febribus uerò pestilentibus, atque omnibus alijs ex putridis, exurentibus, aquã, in qua multa copia Tamarindorum infusa fuerit cum saccharo ebibunt: potus si quidem sitientibus ex calore iucundissimus est, maximeq; refrigerat, & sitim extinguit. Ad omnes deniq; febres putridas à biliosis, exustisq; humoribus concitatas, & ad hepatisq; atq; renũ calefactiones ac inflammationes, præterea ad gonorrhæam usum Tamarindorum frequentant; vocant derelside.

DE PLANTIS AEGYPTI
TAMARINDVS DERELSIDE APPELLATA.

De Agihalid. Cap. XI.

A L P I N V S .

ARBOR cernitur in medio cuiusdam Eunuchi Turcæ uiridario, quod parum ab æde Veneti Consulis distat ex Aethiopia asportata, magnitudine piri syluestris, ramis raris non multis, in rectum inæqualiter delatis, orlinatim acutissimis, multis spinis obsita, folia præferens buxi proxima, tamen latiora, pauca, rara, singula, bina æqualibus interstitijs adnata. Flores habet paruos, albos, Hyacinthi orientalis floribus similes, sed minores, à quibus prodeunt fructus nigri ebuli similes, gustu subamaros ac adstringentes. Folia gustum acido sapore feriunt, cū aliqua adstrictione. Huius arboris foliorum usum ad pueros vermibus vexatos, in Aethiopia audiui esse familiarissimum. Quid? an non licium hanc arborem esse putandum est, cum Dioscorides de hoc sic scripserit: Licium, quod aliqui pixacantham uocant, arbor est spinosa, ramis trium cubitorum, aut longioribus, folijs buxi, densis, fructu piperis, nigro, læui, amaro, densoque cortice, pallido, non dissimili lycio madefacto, radicibus multis obliquis lignosis.

G V I L A N D. Agihalid, ut ex tua descriptione, quam uidi, non frutex, sed arbor uidetur. Lycium uero fruticem potius esse, quàm arborem, ex Dioscoride didicimus. Præterea hic frutex folijs densis
& non raris cernitur, qualia
in tuo agihalid
existunt.

DE PLANTIS AEGYPTI

A G I A H A L I D.

De

De Vzeg; atque an sit Lycium indum. Cap. XII.

A L P I N V S.

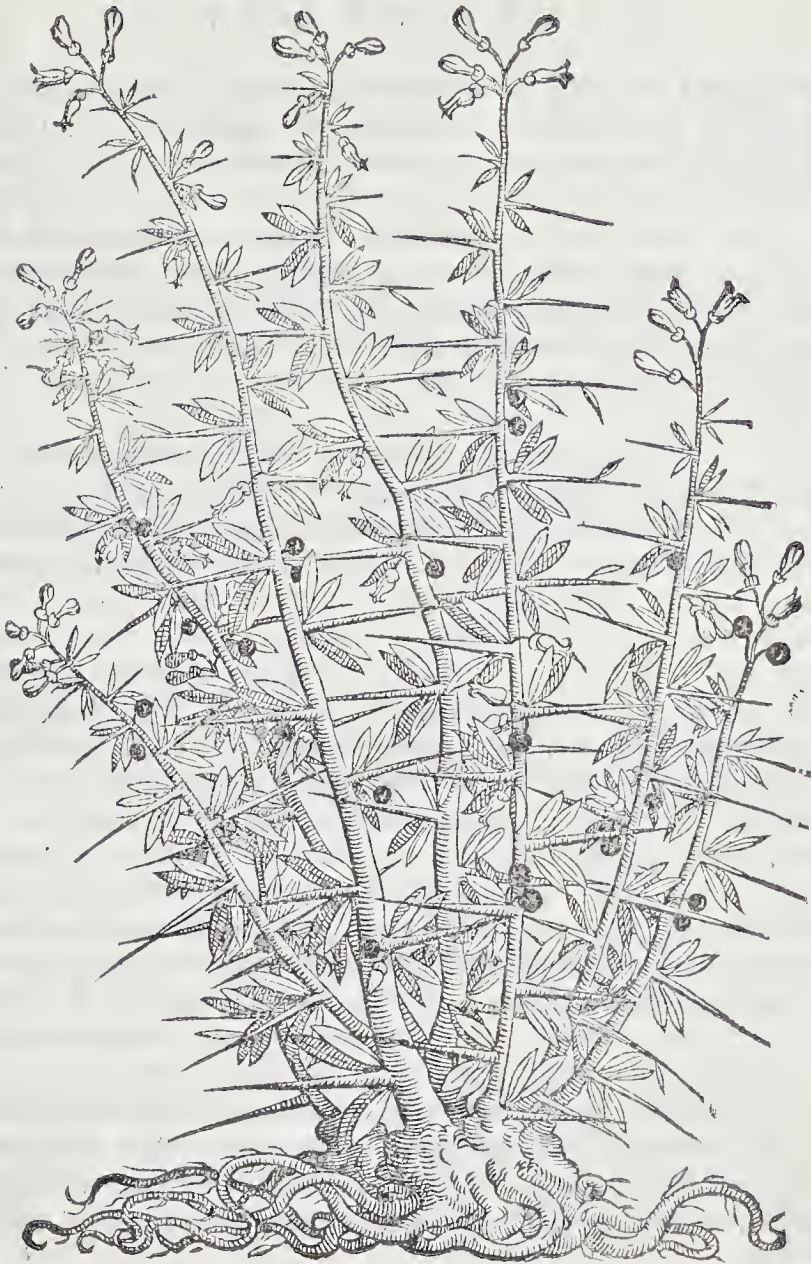
FORTASSE arbor illa agihalid vocata, pro Lycio aspernanda non esset. Sed nunc verum Lycium Indum tibi prodam: quem fruticem longe ab Alexandria Ciuitate supra ripas rami Nili calig vocati, decem millia passuum inueni: quem incolæ Vzeg appellant. est igitur frutex multis ramis rectissimis, ab radicibus multis, duris, liguosis oblique incedentibus, longitudine trium cubitorum & plus obseruatis, sursum assurgens, ramisque spinę acutissimę, & longę multęque in sunt, quorum quædam foliolis vestita spectantur. Folia vero huiusce fruticis sunt oliuę similia, ijs tamen candidiora & angustiora, vel minus lata. Flores Agihalid planè similes habet, quippe paruos albos, Hyacinthi orientalis forma & magnitudine æmulos: à quibus fructus nigri parui producuntur, buli fructibus prorsus similes, cæces gustu amari & adstringentes. **GVILAND.** Cui dubium hanc arborem Lyciū Indicum fore iudicandum, modo Dioscoridi credendum sit, qui ipsum his profectò verbis descriperat, dicens: Tradunt Indicum fieri Lycium ex frutice Lonchitide appellato: id spinarum generi ascribitur, ramos rectos habens ternum cubitorum longitudine, maioresuè, rubo crassiores a radice numerosos. fractus cortex rubescit foliò oleę similis. Ex huius fruticis radicibus forsitan verum succum à nobis desideratum illi colligunt, ipsumque pro vsu illis non deesse puto. **ALPIN.** Quamquam ibi multa copia Lycij circumferatur, tamen nescio an ex hoc illum frutice conficiant. quando neque hanc plátam copiose in Aegypto prouenire cognouerim, neque scio illis esse notã. Siquidem Lycium ab illis vsitatum falsum ac adulteratum esse arbitror. Hic enim succus, qui ex Arabiæ locis asportatur, durus est, nigerque exterius, acatię succo valde similis. fractus intus colorem aloes præferre videtur, odore obscuro, non ingrato, sapore subduci, adstringente, nullius amaritudinis particeps: viscosusque est, digitisque contrectatus adheret. ex quibus verus Lycius à me is non creditur, præsertimque cum neque amaritudinem habeat, neque igne succensum, siue ignitum, rubescere edere spumam, ut multi de uero Lycio tradiderunt, obseruamus.

E GVIL.

DE PLANTIS ÆGYPTI

G VIL. Sed cur tu verum succum ex Vzeg perquirere non studuisti, eaque via certam Lycij succi cognitionem venatus non es. ALPIN. Hanc plantam tantum vbi in patriam redirem mihi spe etasse contingit, quando ex vrbe Cayri Alexandriam per Nilum flumen nauigans, propè hanc urbem supra eiusdem fluminis, vt iam dictum est, ripas, nonnullos frutices ferè sapem facientes, cum floribus & fructibus iam maturis inspexerim. Ex quibus ramum decerpsti, atque mecum Alexandriam detuli. Quo frutice satis considerato, Lycium esse ipsum cognoui. neque ipso cognito tempus mihi superfuit ad experiendum eius succum à radicibus expressum. quippe coactus, quamprimum Alexandriam peruenerim, nauim nos pro itinere ibi morantem conscendere, experiri non potui succum, qui pro Lycio circumfertur. inter calidum & frigidum medium constituunt: sed supra primum gradum siccum. stipticum, proinde omnibus vlceribus loto vtuntur, præsertimq; ad oris, aurium, narium, anis, intestinorumq; vlcera. vsus maximus est in colirijs ad ophtalmias arcendas, mulieres enim paratum linimentum ex Lycio & antimonio habent, quo quotidie oculos liniunt, vt oculos defendant ab humorum fluxionibus. eo etiam illi ad ventris fluxum vtuntur, non minusq; ad dysenteriam. Ad sputum sanguinis eo maxima spe vtuntur, non minusq; ad vteri profluuium cohibendum, eo pessè modo intromisso: ad vlceraque pudendorum, præsertim ad caries illum frequentant, ad gingiuas corrosas & ulceratas, nec non ad dentium commotionem. in lienterijs dysenterijs, atque in fluxu hepatico, clysteribus eo vti consuefcunt, atque non minus ipso aliquo liquore dissoluto atque ebibito, Nulli dubium quod illitum quamcumq; partem à cursu humorum valenter defendit. ex quo ipsum podagricos dolores retardare, compertum est. Vzeg appellant.

VZEG LYCIUM INDICUM CREDITVM.

DE PLANTIS AEGYPTI

De Ligustro Aegyptio, elhanne, vel tamarhendi vocato.

Cap. XIII.

G V I L A N D I N V S:

V IDISTI ne tu ibi ligustrum Aegyptium, quod Aegyptij elhanne, ac tamarhendi appellant. Ibi siquidem ipsorum maximum esse reditum audio. ALPIN. Sapissime inspexi, ibique ea arbor tum copiosissima, est, tum etiam omnibus notissima: etenim ex folijs magna ibi sunt comercia, etenim ijs vtuntur ad tingendum aureo colore. Vere hæc arbor ligustro similis apparet, floribus fructibusque exceptis, in quibus videtur aliqua dissimilitudo inter elhanne, & ligustrum, nam & si flores racemarim perinde atque ligustra spargant, tamen & colore, & figura, & odore ab his differunt. florum siquidem elhanne non albus color, sed cineritius est, floresque figura sambuci floribus proximi apparent, illis tamen sunt minores. odor etiam elhanne est admodum acutus, & ligustri suavior. Fructibus non minus inter se differunt, quando ligustri sint baccae juniperi similes, & elhanne semina rotunda coriãdros imitantia existant. Fert etiam folia ligustro minus lata, angustioraque & candidiora. Fructus, vt iam dixi, semina nigra, parua, multa folliculo concludunt, qualia in granis vuarum cernuntur. G V I L A N D. Quid? dubitas, esse hunc arbustum ligustrum? certe inter ligustrum, & hunc aliquam esse differentiam, negandum non est. quæ soli diuersitate etiam accidere possent; quando omnibus constet, quantum eadem plantæ in diuersis locis natæ inter se differant figura, atque etiam sæpe facultate. vt in rhabarbaro, & rhapsodico videtur, quorum radices, visu, gustu, eadem videntur, nihilominus facultate manifeste differre compertum est. At de elhanne quanquam aliquo pacto fruticis figura, floribus, & fructibus à ligustro differat, tamen ad eosdem valere morbos cognitum est, quibus ligustrum subuenire Dioscorides, atque alij prodiderunt. sed quid plura? cum apertissime Dioscorides voluerit hanc arborem esse ligustrum. vt ex ipsius verbis planè constat, quæ hæc existunt. Ligustrum arbor est, quæ circum ramos
folia fert oliuæ proxima, sed latiora, teneriora, & magis viridia

&

& flores albos muscosos, atque odoratos. eius fructus est niger
 sambuci fructui similis. Nascitur electissima in Ascalone & Ca-
 nope. Folia adstrictoriam uim habent, quare commanduca-
 ta vlceribus oris medentur, illita, feruidis inflammationibus,
 carbunculisque profunt. decoctum eorundem igne ambusta, capil-
 lum ruffant trita folia, quæ in radicula succo maduerint. Flos
 ex aceto fronti illitus capitis dolorem sedat. Et de elhanne,
 quam Alcanna Auicennas vocat, hæc ferè eadem prodidit, di-
 xit quidem, folia habere adstrictoriam facultatem, in vulneribus-
 que eandem vim cum draconis sanguine habere, conferreque
 decoctum foliorum, calidis inflammationibus, & exustis ab igne
 particulis, & oris vlceribus: & cum aceto conferre capiti dolen-
 ti. ALPIN. Verè elhanne Aegyptiorum ligustrum esse Dio-
 scoridis, constat, multo magis, quod nunquam in Aegypto
 Italicum ligustrum inueniatur, in Canopeque tantum elhanne re-
 periatur, quæ ibi est copiosissima. differt vero hic locus ab vrbe
 Alexandria decem millibus passuum. G V I L A N D. Hinc
 quoque apparet hanc arborem esse Cyprum Plinij, de quo ip-
 se lib. naturalis historiae xxiiij. sic scripsit: Ligustrum eadem ar-
 bor est, quæ in oriente Cypros, atque in Aegypto nasci etiam
 his verbis libro 12. Cyprus in Aegypto est arbor ziziphi foliis,
 semine Coriandri, flore candido, odorato. Coquitur hoc in
 oleo, premiturque postea, quod Cyprus vocatur. prætium ei in
 libras quinque optimum habetur è canopica in ripis Nili nata, se-
 cundum Ascalone Iudææ. Tertium Cypro Insula odoris sua-
 uitate. Quidam hanc esse arborem dicunt, quæ in Italia ligu-
 strum vocatur. ALPIN. Flores sunt in vsu frequentissimo do-
 lenti capiti apposti, non tamen cum aceto, vt Dioscorides, at-
 que alij meminerunt. quod si fecissent, manifestius, vt arbitror
 ijs floribus iuuarentur, intus medicamento ui aceto penetrationem
 adiuuante, deducta. Ex foliis puluerem conficiunt, quem ar-
 chenda illi appellant. Hac mulieres vtuntur ornatus gratia, ma-
 nus ac pedes colore aureo tingentes. non autem in succo lana-
 riæ, vel struthij, vt ait Dioscorides, sed simplici aqua eam mi-
 scentes, aquam auream faciunt, quæ aureo colore tingit, quod
 arcanum nostræ mulieres si agnouissent pro deaurandis ipsarum
 capillis, nil haberent, quo securius vterentur, neque sub radijs
 solis se urerent, varijsque modis caput læderent. ex hæc puluere,

Cap. 10.

Cap. 24.

cum

DE PLANTIS AEGYPTI

cum aqua malsa parata vtuntur, ad humidos pedes fluxionibus obnoxios, ac multum exudantes foetentesque emplastri modo pedibus ipsis apposita, ac per horam retēta. maxime enim pedes, & quascumque alias partes corporis, apposita exsiccat, ac adstringit. Nihil habēt, quod exudantes pedes plus exiccet, quam prēdicta istae massa apposita, & aliquandiu retenta: puluere etiam hoc ad ulcera oris, gingiuarumque, & pudendorum maxime utuntur.

LIGVSTRVM AEGIPTVM ELHANNE SEV
Tamaharendi uel Alcanna Auicennæ.

De

De Balsamo, Balassan ab Aegyptijs vocato .

Cap. XIII.

G V I L A N D I N V S .

NVNQVID balsami planta amplius in Aegypto vi-
uit? ALPIN. Nequaquam, sed in Arabia foelici,
quam Balsami feracem omnes tum Aegyptij, tum Ara-
bes praedicant. GVILAND. Igitur Dioscorides,
Theophrastus, Plinius, Iustinus atque alij ex antiquis scriptoribus
permulti, qui Balsamum tantum in Aegypto & in Iudea olim vi-
xisse prodiderunt, decepti sunt. ALPIN. Sine dubio illos non
modo de loco Balsami patrio, sed etiam de arbore quoque, succo,
fructibus atque alijs deceptos fuisse arbitror, ex quo etiam dubi-
tandum esset ipsos balsami arborem uiuentem nusquam uidisse.
GVILAND. Rem ualde admirabilem praedicas, de qua tibi
non ita facile medici certam fidem adhibebunt; quaeso an non
Dioscoridi, Teophrasto, Plinio, serapioni atque alijs grauisimis
scriptoribus de Balsamo magis quam tibi credendum putas, qui in
docenda herbarum stirpiumque materia, ceteris praeferruntur, ac fi-
de digniores habentur? ALPIN. Etsi in dialogo olim Cayri co-
scripto Balsami veritate plane manifestam me reddidisse puto, nihi-
lominus quando me nunc ut veram Balsami historiam narrem
prouocasti, ut tecum de ipsa colloquar, atque commententer effugere
nunc non possim. quare iterum eadem, quae olim scripsi nunc repe-
tere, cum res agatur tanti momenti, non me pigebit, & ne longius
rem producam, dico. Arabiam foelicem Balsami locum patrium
perpetuo fuisse, ac nunquam Aegyptum, ac Iudeam Balsami ter-
ram patriam fuisse, facile hinc conijcitur, quod omnes, qui de
planta Balsami mentionem fecerunt, eam in viridarijs solum cu-
stoditam, minimeque in alijs incultis locis sponte natam, prodiderunt,
ut Theophrastus, Plinius, Solinus & Strabo sigillatim meminerunt.
Plinius ait: sed omnibus odoribus praefertur Balsamum vni terrae
Iudaeae concessum, quondam in duobus tantum hortis, utroque
regio, altero iugerum viginti non amplius, altero pauciorum. & Stra-
bo: de Balsamo Vallis Hierici scribens, dixit: Vbi & regia est, &
Balsami viridarium, quae arbor aromatica est & fruticosa, cytiso
&

DE PLANTIS AEGYPTI

& terebintho per similes. Nulli dubium est plantas peregrinas in viridariis tantum summa cura custodiri, & patrias non solum in viridariis vel hortis, sed multis alijs in incultis locis sponte natas observari. sed cur studeo tibi persuadere Balsami plantas in Iudea aduenas fuisse, cum Ioseph lib. 5. de antiquitatib. Iudaicis rem plane claram effecerit, qui ibi meminerit, Sabam reginam primam ex Arabia Balsami plantam in Iudeam dono Salomoni Regi tulisse: ex qua postea aliae propagatae fuerunt. De Balsamo Aegypti eadem dicenda sunt, cum eam plantam ibi in viridario prope locum el Mattharia vocato, summa diligentia perpetuo custoditam vixisse, omnium Aegyptiorum relatione liquido constet: quod omnes antiqui ac iuniores scriptores fatentur, minimeque in alio Aegypti loco inculto unquam vivere inuentam fuisse, non semelque ibi perisse, atque ex Arabia rursus asportatam insertamque ac renouatam fuisse, omnes Cayrini affirmant. Anno a partu Virginis Beatissime MDLXXV. Aegypti praefectus Eunuchus Messinor nominatus, dum quasdam partes Aegypti uiseret, praesertimque el Mattharia, quem locum ob Virginis Beatissimae honorem ac obseruantiam singulis hebdomadi die Veneris, quem diem isti, ac nos dominicum sanctificant, adire ac uisere, in ipsoque loco orare consueuerat. proxime cum esset in viridario, videns omnes plantas Balsami exaruisse, ac perisse est Meccha quadraginta plantas afferendas curauit, quae sane in eodem viridario insertae fuerunt, paucisque annis rursus curatorum negligentia periere. Quamobrem Aegyptii Balsamum semper ex Arabia habuerunt. quae res scitu ibi non est difficilis, cum saepius multi est Meccha per rubrum mare Cayrum veniant. Iter quidem a Cayro in Meccham est facillimum, & frequentatissimum. verum non esset inutile nunc me historiam peregrinorum, qui annis singulis illa loca religionis causa, adeunt, atque uisitant, subnectere, sic enim certiora de loco, ex quo veniat nunc Balsamum, habere poteris. nec non vnde Rex Turcarum multum opobalsami habeat.

G V I L A N D. Perplacuit mihi ex te audiuisse Arabiam foelicem nunc, perpetuoque fuisse Balsami feracem, ex Aegyptiorum Arabumque testimonio. Quod uerissimum existimo, quando Dioscorides, Theophrastus, Plinius, Solinus, Serapio, Sethus, atque alij scriptum reliquerunt, solum Aegypto ac Iudaeae fuisse olim Balsamum coccaeam. Quibus scriptoribus plena fides fortasse haud cum inano, me iudice, erit adhibenda, cum permulti alij ex antiquis Arabiam

Arabiam olim quoque Balsami feracem fuisse testatum reliquerint. Diodorus etenim Siculus in 2. libro suarum historiarum, Balsamum in quadam Valle Arabiam nasci, & non alibi memoriam prodidit. & Strabo in 16. lib. Geograph. ait: His proxima est foelicissima Sabeorum terra, quae maxima natio est, apud hos thus & myrrha, & cinamomum nascitur, in ora etiam Balsanum, & alia quaedam herbula valde odorata, & Pausanias lib. 9. De Viperis vero ijs, quae in Arabia inter Balsami arbores versantur, diuersum quidem accepit. Sed cur nos magis Dioscoridi, Theophrasto, atque aliis de Balsamo quam Aegyptiis & Arabibus propè Balsameta natis credere debemus, praecipue quia incertus sum illos vnquam viuentem Balsamum offendisse, ac inspexisse, & hi in Balsami locis nati (quando omnium cum priscorum, tum huius etatis scriptis firmissime constet, Aegyptum Balsami plantas aluisse) quam facile potuerunt has plantas vidisse, ac vere agnouisse, à quibus cum constet Aegyptum has ex Arabia habuisse, cur amplius dubitabimus Arabiam esse patrium Balsami solum? quae res apud Aegyptios & Arabes demonstratione nulla opus habet; cum hi omnes certò sciant non modo superiori, sed praesenti quoque aetate Balsami innumeras plantas in Arabia adductas viuere, atque omnes, quas hactenus Aegyptus habuit, exinde exportatas & saepe saepius eo modo renouatas fuisse. Apud me itaque amplius dubium non erit, Dioscoridem, atque alios Balsamum solo Aegypto, ac Iudaeae concessum olim fuisse asserentes, plurimum deceptos, idque ex aliorum relatione magis, quam ex vera scientia litteris prodidisse. Sed tu tamen ne obliuiscaris iam propositam peregrinorum Aegyptiorum historiam nunc recedere: quae mihi gratissima erit. **A L P I N.** In Arabia foelici ciuitas est primaria Meccha dicta, quae est ad mare rubrum sita: ab ipsaque altera Medina vocata, distat itinere octo dierum, in qua est sepulcrum Mahemetis ipsorum pseudoprophetae. ad quod singulis annis ex Aegypto duodecim vel quindecim millia peregrinorum se conferunt, sacrificaturi, & holocaustum oblaturi. His praeficitur Dux quidam, qui trecentorum militum praesidio illos omnes peregrinos Meccham, Medinamque conducat, & mox Cayrum reducat incolumes ab iniuriis Arabum, qui non raro in his desertis, eos inuadunt, & occidunt, ac depredantur. Viuunt enim Arabes hi rapina victum quaeritantes, suntque ferocissimi, atque audacissimi, habentque equos velocissimos, quibus vtantur, legeque sancitum etiam

F habent,

DE PLANTIS AEGYPTI

habent, vt alicubi nunquam consistere queant, sed continuo equitent, degentes subtentorijs. Peregrini itaque duce illo, quem Hamirag appellant, recta Meccham pergunt, deinde redeuntcs proficiscuntur ad sepulchrum Medinæ, quod iter perficiunt diebus quadraginta: Medinæ & Mecchæ per alios viginti morantur. Turcarum Rex Medinam mittit duos præfectos, quorum alter sacris præest, & alter prophanis & militibus. Mecchæ vero, quæ Turcarum imperio non omnino obedit, præest quidam Arabum princeps, quem Seriph appellant, hoc nomine vocant omnes, qui à Mahemet oriundi sunt, & se illius cognatos scripto ostendunt. Habet hic princeps equitum armatorum decem millia, & viginti quoque millia peditum: quibus timens à Turca sibi hac itineris occasione insidias fieri, statim cū audit peregrinos ad sua loca appropinquare, recedit à Meccha & in montes se recepit, vbi usque dum abierint peregrini, moratur, quibus quotidie minatur, nisi discedant post viginti dies, se aquas intercepturum, quando aquæ omnes defluunt ex montibus. Mittit Rex Turcarum huic Seriph munera hæc; quippè chlamydè auratam, eiusq; filijs & fratribus centum & quinquaginta millia aureorum singulis annis, pro quibus muneribus ipse Regi Turcarum dono mittit quadringentas petias lineas Indicas subtilissimas, cuiusmodi esse bissum, de quo meminere sacra litteræ, existimari potest. Amplius cum eo bisso mittit etiam Regi opobalsami tres quatuorue libras, & præfecto Cayri libram, atq; Hamirag peregrinorū femilibram. Sunt etiam alij duo duces siue Hamirag cum multis peregrinis, scilicet alter è Damasco, & alter ex Arabiae foelicis locis, Meccham & Medinam uisitatum venientes, quibus omnibus donat parum opobalsami. Postquam omnes Aegypti, Damasci, Arabiaeque peregrini Meccha discedunt, ad montem quendam proficiscuntur, quem appellant Arafat, ad cuius radicem est locus, quem Maure vocant, vbi sacrificant in memoriam sacrificij, quod fecit Abraham, credentes illum esse locum sacrificij. In medio uero itinere, quod redeundo conficitur, mons est arenosus, in quo multas balsami plantas viuere affirmant, quas miraculo Mahemetis in sterili illo monte natas affirmant. Cæterum ne ex hac historia dubites, tantum opobalsami habere Seriph, scito, ibi à Seriph opobalsamum solere locari, soluuntque, ut audio, aliquot millia aureorū in singulis annis; & qui habent ab ipso conductum, quibus volunt vendit opobalsamum, atque hæc est historia de peregrinorum ad eas urbes itine-

nere, ut ex ea etiã scias vnde ad Turcas tãtum opobalsami accedat, atque vt etiã tuam hac de re retineas sententiam; quippè Arabiam foelicem esse proprium balsami solum, Aegyptum vero peregrinum. **G V I L A N D.** Quam gratissimum mihi fuit, ex te diligentem peregrinorum Aegyptiorum peregrinationis historiam audivisse, nec non ex Arabia solum Regem Turcarum opobalsamum habere: nunc vero illius planta est à te describenda. **ALPIN.** Balsamum arbusculum est viticosum, quod crescit ad altitudinem elhane, seu ligustri, uel cytisi, folia paucissima gerens rutæ proxima, non tamèn, ut dicebat Dioscorides, ijs candidiora, sed potius lentisci folijs similia cernuntur, scilicet colore viridi, subalbido, perpetuoque virentia. Eius lignum gummosum, lenique apparet colore exterius subrubro, cuius ramuli eodem colore cõspicui sunt, longi, recti, graciles, paucis folijs inordinatim referti, foliaque simul terna, aut quina, aut septena alæ adnata aliquo pacto lentisci foliorum æmula. Sunt ramuli odorati, gummosi, digitisque contrectati eis tenaciter adhærentes. Flores fert paruos albos acatiæ floribus proximos, ternos singulis alis appèsos, quasi in umbellæ forma, summe odoratos, odor paululo temporis resoluitur, à quibus semina promanant flaua folliculis nigris subrubefcentibus contèta, valde odorata, intusque humorem flauum melli persimilem habentia, sapore subamaro parumque acri linguam ferientia, opobalsamumque redolentia, terebinthi fructuum figuræ & magnitudinis æmula, extrema aculeata & medium crassum obtinentia. opobalsamum æstate a scarificato cortice caudicis distillat, statimque eductum colore albescit, & postea in uiridem, tertio in aureum, atque demum melleum mutatur. stillatum etiam est clarum, quod mox turbatur, crassescit, & tertio tenuissimum atque clarissimum fit, tandemque senio confectum, vt terebinthina crassescit. olet in principio recentissime distillatum acutissimo atque eximio odore, quod multis capiti dolorem cõcitare solet, & aliquibus etiam sanguinem ex naribus promouere. odoris uero illa acuties ac vehementia ac in Zebet fit, tempore obtunditur, & gratior euadit, senio vero confectum uix sentitur in eo aliquis odor, & ob id Dioscorides dixerat inutile esse antiquum. Est etiam in principio leuissimum, & dilui facillimum, ita ut si in aqua uel lacte ex alto distillet, in inum uasis residere nõ patiatur. clarum uero aureumque redditum, ac ab omni fece purgatissimum medio cri leuitate præditum est, ita vt instillatum in aqua, etsi fundum pe-

DE PLANTIS AEGYPTI

rat, tamen citò rursum in superficiem aquæ feratur, cum eaque citò resoluatur. quæ omnia quo annosius, eo obscurius habet. Hincque meritò dicebat Dioscorides, optimum Balsami succum esse recentem, validi odoris, syncerum, non ad acorem vergens, dilui facilem, læuem, adstringentem, ac modice mordentem gustū. **GVILAN.** Dubium in colore natum est, cum tu dixeris in primis opobalsamū statim eductum colore albescere, atque hunc colorem brevi tempore in viridem oleosum mutari, & mox in aureum, & tandem in mellem, & Dioscorides, quem tu haud negabis. verum opobalsamum inspexisse, dixerit ipsum colore lactescere. **ALPIN.** Succum Balsami in aqua instillatum & liquatum colorem lactis accipere Dioscorides scriptum reliquit. quod verissimū est. quinimo hoc est signū in separabile proprium, quod fidelius ostēdit verum succū balsami ab alijs vitiatis pro opobalsamo à multis receptis. Multa de opobalsami synceri & adulterati notis, essent à nobis dicēda, nō minusq; de carpobalsamo, & xilobalsamo, de quibus medica mētis dubij sunt fere omnes recētiore medici, sed quia aliàs de his omnibus fufissime à nobis in Dialogo de Balsamo scriptum est, quæ omnia cum te iam pridem legisse & cōsiderasse, certo sciam, nolo tempus amplius in ijs cōsumere, sed sermonē nostrum ad alia traducere, proinde qui absolutam ac perfectam plātæ, succi, fructuum, & uirgarum rationē audire, ac agnoscere cupiunt, dialogum illum legere nō grauentur, ad quem te quoq; pro alijs quæ de balsamo superessent, dicenda, remitto, Balsami plātam apud me viuentē verissimam Iacobus Cōtarenus Senator Clariss. Ioannes Vothus nobilis Anglus, Fran. Ferrius Gallus, Ioachimus Iungermanus Germanus, Marcus Fenarius Venetus pharmacopola & plures alij viderūt, uerumq; etiam opobalsamum ab eius foliorum alis dissectis instillauisse. quod multis maxime mirum fuit, cum aliàs Italiā hāc plātam habuisse, nusquā appareat. usus tamē in medicina, quos apud Aegyptios habeat opobalsamum, carpobalsamum & xilobalsamum, tibi quoq; detegere, ac referre nunc conabor. ab opobalsami dotis desumpto principio. **GVILAND.** Gal. paucos usus Balsami in medicina hinc nouisse putādū erit, quod ipse in lib. 6. de simpl. med. facult. omnium simplicium medicamentorum usus copiose docēdo, de balsamo nihil ad hanc rem protulerit, ut ex eius his uerbis cōstat, Balsamum desiccatur & exalfacit secundo excessu. est autem tenuium partium adeo, ut odoratum sit. Sed liquor eius subtiliorum etiam partium est, quàm
ipfa

ipsa planta, non tamen adeo calidus, vt quidam existimant, tenuita
 te partium falsi. Porro fructus eius persimilis genere facultatis est,
 cæterum longè in subtilitate partium inferior. Sed age tu dic vsus il
 lius apud Aegyptios frequentatos. ALPIN. Nullum certe ibi
 est medicamentum, quo magis, ac frequentius gens illa medendo
 vtatur, quàm opobalsamum, quod quidem illi fere ad omnes mor
 bos, ac symptomata adhibent ad osq; maxime, qui vel ex simplici
 temperie frigida & humida, uel à frigidis humidisque succis, uel à
 uenenis, concitantur. summa cum laude eo utuntur ad omnia uulne
 ra, quo mirifice curantur. quod ego experientia in Petro Mariano
 Veneto mercatore, in capite à Turcis nocte quapiam usq; ad os pes
 sime lignis vulnerato, didici: balsamo siquidem inuncta ea uulnera
 per diem tantum, ferè omnino coaluerunt, & eo quam paucissimis
 diebus; ut is testis esse potest, perfectè sanatus est: utuntur etiam ip
 so ad ulcera sordida, quæ eo mundantur, atque sanantur. In uenena
 tis, & demorsis à serpentibus, atque ictis à scorpionibus tum epotū,
 tum illitum maxime iuuat. In peste, vt ab eius contagio defendan
 tur, nihil maius habent, quo utilius & tutius utantur, singulis diebus
 eius semidragmam deglutientes. Multasque etiam putridas febres
 eo epoto illi sanant, largiori ab ipso erumpente sudore. In chroni
 cis febribus à crudis frigidisque humoribus, obstructionibusque ui
 scerum, nihil utilius ac præstantius experiuntur, quam opobalsami
 binos scrupulos, uel dragmam per os quotidie exhibere, liberat
 enim ualenter uiscera ab obstructionibus, caloremque naturalem
 fouèdo crudos humores concoquit, ac digerit. Hincq; eius usus ad
 omnes frigidos morbos, ac symptomata, apud eos est frequentissi
 mus. Oculis uisum deperditum, atque auribus auditum instillatum
 restituit, auriumque dolores sanat. præterea ad conuulsos ex humi
 ditate ac frigiditate, ad uertiginosos, epilepticos, resolutos, tremen
 tes, ad tussimque ex frigido humore, orthopnæam, & omnem spirã
 di difficultatem, pulmonum fluxiones, humiditates, & dolores, ad
 stomachique frigiditatem, cruditates, atque ad omnes flatuum mo
 lestias, ad uteri frigidam humidamque intemperiem, ad præfocatio
 nes, dolores, sterilitatem, albos, fluores, ad interceptam urinam ex
 frigiditate, flatu, uel lapidibus, ad calculosque in renibus ualenter
 frangendos, ac abstergendos, usus opobalsami est apud omnes illos
 populos notissimus, & ad hæc omnia mala præstâtissimū illi auxiliū
 experiuntur. Mulieres uero Aegyptiæ steriles eo tum epoto tum
 supposito,

DE PLANTIS AEGYPTI

supposito, tum suffito sc̄liciōri succ̄ssū saepe ad remouendam sterilitatem utuntur. Non minori in usu etiam habent, ad pulchram faciem efficiendam, quando eo ipsa illita à rugis defendatur. audio etiam aliquas eo ad conseruandam faciei pulchritudinem ac iuuentutem non inutiliter usas fuisse. **GVILAND.** Sed quomodo hæc illo ad conseruandam iuuentutem utuntur. hic enim usus quamquam in ore multorum sit, nihilominus a nullo id discere potui. **ALPIN.** Vt mulieres faciei cutem, dū iuuenes sunt, perpetuò conseruare possint, opobalsami usum in hunc modum sequuntur Balsamanda enim mulier (ut sic loquar) in balneum calidum in primis moratur quousq; multum incaluerit, quo tempore cutem opobalsamo multoties copiose illinit, à qua linitione per horam & amplius in balneo ualde calido, quousq; recte cutis opobalsamo imbibatur & areseat, morata, balneū egreditur, solitaq; munia exercet, p̄manetq; sic, facie atque pectore opobalsamo inuncta per tres ad minus dies, in quibus nunquam perunctam cutim abluit, uel mundat: ac tertia die ab inunctione rursū in balneum eodem iam dicto modo se confert, faciemque ac pectus ualde calefactum copioso opobalsamo multoties perungit: aliqua sunt, quæ uel decies una die cutem inungunt, obseruantes commodum interuallum, quo recte cutis peruncta totum opobalsamum imbibat, atque paululum areseat, ut promptius succum intimius haurire queat. Quam opobalsami unctiōnem hoc modo præstitam multoties moliuntur; saltem diebus triginta. In quibus cutem nunquam lauant, uel mundat à quibus quindecim & etiam amplius, sic cute opobalsamo inuncta quiescunt, quousq; nihil liquoris ostēdat, probeq; ab eo siccata fuerit. quo tempore aqua fabarum stillatitia, prius ad eas partes præmissa modica olei amigdalorum amararum inunctione se lauant, cutemque multis diebus abstergunt. atq; hæc de uiribus opobalsami sint dicta. Seminum atq; uirgarum quoq; recentium usus apud illos est familiaris. Eis siquidem ad omnia ferè, ad quæ opobalsamo, utuntur. præsertimq; ad robur stomacho conciliandū, eius enim puluerem cū decocto spec̄e nardi, ad binas dragmas exhibent. idē præstat decoctū, quo maxime colorē naturalē fouent, augent, & roborant. utuntur & ipso in spirandi difficultatē, tussi frigida, atque alijs morbis à frigiditate nascentibus. Vsum frequentissimū habet puluis, & decoctū ad humiditates uteri exsiccandas, eiusq; calorē uiuificandū. suffitū ex his frequentant ad morbos omnes uteri à causa frigida

frigida concitatos. eodem modo & ligni usus est. Succus enim, femina, ac lignum iisdem facultatibus donata sunt, ad eademq; usum habent. verū tamen opobalsamum efficacius potest, eoq; minus caropobalsamum, omniumq; minime xilobalsamum. at tempus est, vt finito hoc sermone, nos ad alias plantas narrandas transeamus.

G V I L. Istorum trium medicamentorū vsus omnes etiā Dioscorides, Auicenas, atq; alij multi præclarissimi medici docuerāt, ex quo mirum non est, si ijs adhibitis ad multa mala uoti compotes Aegyptij fiunt. Sed de Calaf tempus est vt loquaris, prius tamen balsami uera uisa ichone, quam à Peruis Bei tuo familiari amico Turca Sangiach receptū, aliàs ex te audiui, atq; ex tua uiuente planta describere potui sti.

DE PLANTIS AEGYPTI
BALSAMVM AB AEGYPTIIS BALESSAN.

De

ARBVSCVLVM fruticosum in Aegypto reperitur, quod mea quidem sententia, Salicis genus existit, nasciturque in locis humidis, foliis aliquatenus Salici proximis, sed multo maioribus; quippe longioribus, ac latioribus. Floresque eius sunt quidam globuli oblongi, albi, lanuginosi, caudici pene foliorum radices nascentes, quorumque in arbore folia existunt, tot flores emittit. crescit arbusculum hoc ad viticis magnitudinem ramis multis, siue stolonibus rectis: ex floribus, ut audio distillant aquam macahalef vocatam, quam insignes vires ad exciscandam putredinem, atque ad venena, & cor recreandum habere, illi praedicant. in febribusque pestilentibus ipsa pro secreto auxilio apud illos habetur. Aquam etiam, in qua multi flores infusi aliquandiu manserint, uel in qua ebullierint, exhibent ad dolores capitis, atque ad virium recreationem, quam & ipsam valide putredini ac venenis obsistere experti sunt. estque ipsorum decoctum, ac infusio in aqua parata, ad quoscumque febricitantes, apud illos in maximo usu.

DE PLANTIS AEGYPTI
C A L A F, E T B A N.

A L P I N V S.

ARBOREM uidi in uiridario Halybei Turcæ, cuius tu-
 ichonem nunc spectabis, ex qua semina illa ibi uulgatif-
 sima Bon, uel Ban appellata, producuntur: ex his omnes
 tum Aegyptij, tum Arabes parant decoctum uulgatif-
 simum, quod uini loco ipsi potant, uēdunturque in publicis oenopo-
 lijs, non secusquam apud nos uinum: illique ipsum uocant Cao-
 ua. Hæc semina ex foelici Arabia asportantur. Arbor, quam me in
 spexisse dixi, euonmo similis obseruata est, sed tamen folia crassio-
 ra, durioraque habebat, uiridiora, perpetuoque uirentia. Vfus est il-
 lorum seminum omnibus notissimus, ad parandum iam dictu m de-
 coctum, quod quo pacto ab illis paretur, aliàs à me dictum est,
 Utuntur tamen eius decocto ad roborandum ventriculuni fri-
 gidiorem, adiuuandamque concoctionem, & non minus ad au-
 ferendas à visceribus obstructions; in tumoribusque hepatis
 lienisque frigidis, & antiquis obstructionibus, foeliciori cum suc-
 cessu decoctum, multos dies experiuntur. Quod etiam uteri in
 maxime respicere uidetur, ipsum enim excalfacit, obstructio-
 nesque ab eo aufert, sic enim in familiari usu est apud omnes
 Aegyptias, Arabasque mulieres, ut semper, dum fluunt menses, ip-
 sorum vacationem, huius decocti feruentis multum paulatim for-
 billantes, adiuuent. ad promouendos etiam, in quibus suppressi
 sunt, usus huius decocti, purgato corpore multis diebus, utilissimus
 est. GVIL. Auicennas de his seminibus meminit, similesq; uel eof-
 dem usus à te narratos de his seminibus memoriæ prodidit. ipsum-
 que semen calidum in tertio, & siccum in secundo gradu cōstituit,
 quod tamen uerum non uidetur, quando semen sapore dulcescat,
 cum pauco amarore nullamque acrimoniam præferat. Nihilo-
 minus ipsum obstructionibus uiscerum, frigidisque tumoribus hepa-
 tis, uel lienis multum conferre docuit. Sed ait, stomacho nauſeam
 concitare, pituitamque purgare, atque multa alia hæc semina præsta-
 re, experientia penes Aegyptios didici. atque hæc est arbor, quam
 Cayri olim inspexeram.

DE PLANTIS AEGYPTI

B. O. N.

De Bahobab. Cap. XVII.

A L P I N V S.

BAHOBAB est fructus magnitudine mali citri, cucurbitæ similis, intus semina nigra, dura, extremis in unum femiarcum quasi inclinantibus, & substātiā cucurbitarum, simile m habent, quæ in recentibus est humida, rubra, sapore acido
non

non ingrato ; Fructus recenter ab arbore excisus, gustui admodum gratus est, in Aethiopiæ inflammatis locis, acido sapore, quem con-
 temperant diuites saccharo, sitim valenter extinguit, multumque re-
 frigerat. Ibi, vt audio, eo vtuntur ad omnes calidos affectus, febres-
 que omnes putridas, præcipueque ad pestilentes, tum eius pulpam
 cum saccharo comedentes, tum succum expressum cum saccharo
 potantes, vel ex eo paratum syrupum accipiētes. Cayri etiam, quo
 loco recens fructus non habetur, eius pulpa in puluerem parata ij
 vtuntur, quæ est terra rubra, adstringenti, acidoque sapore gustum
 feriens qualis in terra lemnia obseruatur: estque apud multos fami-
 liarissimus illiusce terræ vsus ad pestiferas febres, tum ad sputum
 sanguinis, ad lienteriam, dysenteriam, cruentumque hepaticum fluo-
 rem, nec non ad uteri menses firmandos. alij eiusce terræ
 in subtilissimum puluerem redactæ dragmam cum a-
 qua plantaginis dissolutam, ad eadem exhibent,
 alij decocto, alij infuso vtentes. Arborem
 quæ hos fructus fert, vidi ego in quo-
 dam viridario, folijs magni-
 tudine ac figura, au-
 rancijs valde
 similes.

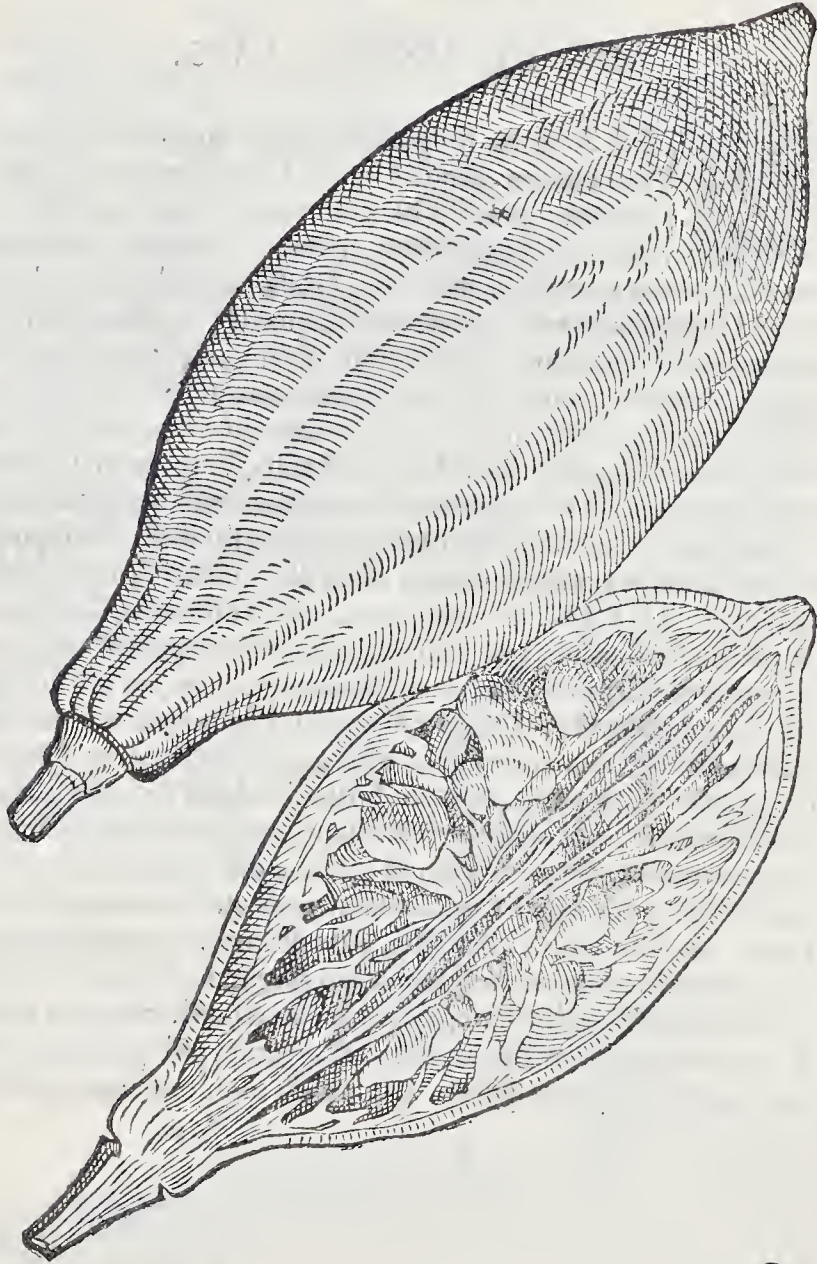
DE PLANTIS AEGYPTI

B A O B A B.

FRUCTVS

FRUCTVS BAOBAB.

DE PLANTIS AEGYPTI

De Gossipio arboreo, Gotne *Mfegiar* appellato.

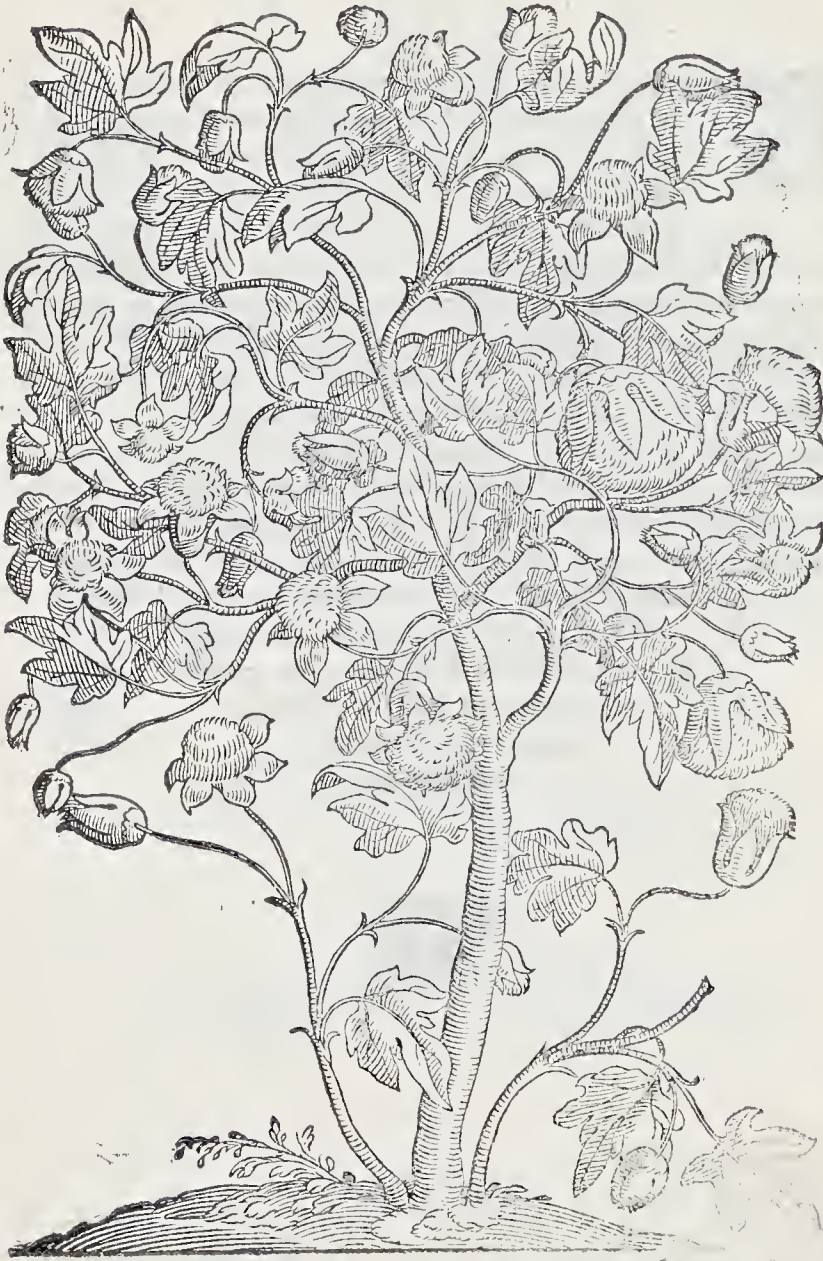
Cap. XVIII.

G V I L A N D I N V S.

MULTAM ne ibi gossipij copiam Aegyptij colligunt? Syria etenim, atque Cyprus huius plurimam copiam producit. ALPIN. Gossipium Aegyptij ad ipsorum usum aliunde aduehunt, neque enim apud ipsos herbaece illa planta, ex qua Syri, uel Cypri Gossipium colligunt, adnascitur, sed tantum quæ arboreus frutex est, quæque in quibusdam tantum uiridarijs prouenit, pluribus annis uiuens, dissimilis ab herbaece tantum proceritate, caudicis, ramorum, atque foliorum figura. Crescit autem ad decem usque cubitorum altitudinem, stipite, ramisque duris lignosis. GVIL. Quid audio? arboreum Gossipiū ibi spectari? noua certe omnibus herbarijs planta, nusquam hactenus uisa, aut cognita. Sed dic queso multæ ne ibi illius Gossypij plantæ nascuntur, ex quibus, queant usum illius usitatissimæ lanuginis explere? ALPIN. Pauca, & non nisi in uiridarijs, Gossipij arbores illæ spectantur, quæ eandem, quam herbaceum, ferunt lanuginem: quæ (ob modicam penes ipsos quantitatem) in usu non est, sed aliunde aduecta. Utuntur Aegyptij, linearum petiarum loco, quibus nostri tantum utuntur ad ulcera, uulneraque omnia sananda: quando lineis petijs, apud nostros ad uulnera ulceraque frequentata, illi non utantur. adhibent & ipsa, uti nostri faciunt, ad fluentem sanguinem sistendum. Seminum quoque mucylaginis usus est frequentissimus ad omnes febres exurentes, atque uenena erosionem uentriculo, & intestinis inferentia. Ad tussientes ex acrim, salforūque humorum distillationibus, gossipij plurimus est apud eos usus. In Arabia ex hac xilini lanugine telas illas tenuissimas (quas sessa illi appellant, atque multis byssum antiquorum esse persuasum est) parant, quæ utique ob pulchritudinem ab omnibus comendantur.

G O S S I P I V M

GOSSIPIVM ARBOREVM GOTNEMSEGIAR.

DE PLANTIS AEGYPTI

De Sambac Arab. siue Gelsimino Arabico. Cap. XIX.

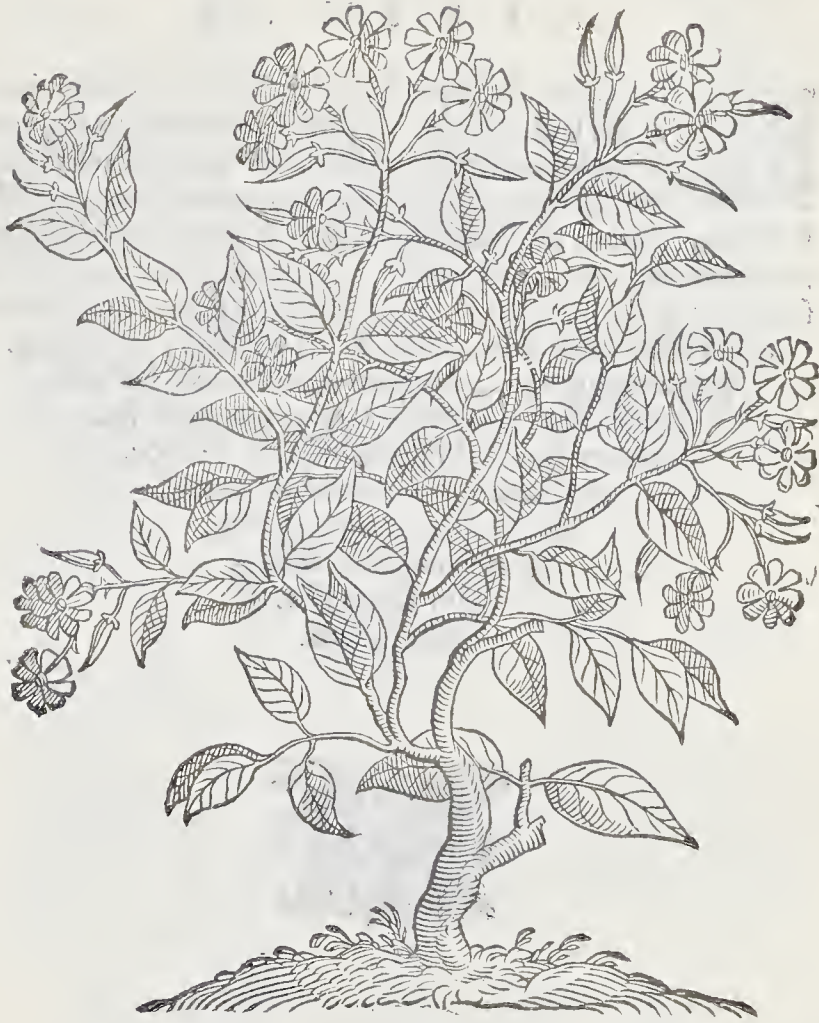
A L P I N V S.

 CAYRI est frutex sarmentosus, qui sarmentis serpendo altius se extollit, folijs mali aurancij proximis, flores albos, octonis folijs praeditos, omnino similes vulgaribus iesmini floribus, à quibus differunt numerosioribus folijs, magnitudine odoreque praualidiori, ac suauiori. vsus florum est magis ad ornatum corporis, quam ad sanitatem. nihilominus parant oleum, quo vtuntur mulieres in balneis ad vterum calefaciendum & laxandum, eius enim scirrhis tumoribus maxime conferre expertae sunt, vt partum etiam faciliorem reddant, oleum hoc & bibunt calidum, & ipso liniunt extrinsecas uteri partes. Vtuntur quoque eo exterius inungentes thoracis regionem, tum per os ipsum calidum bibentes, ad tussim, anhelitusque difficultatem, & ad pleuritim lethalem, in qua sputum maxima cum difficultate educitur, & ad peripneumoniam, atque ad dolores vehementes stomachi, intestinorum, atque vteri; Parant hoc nostri vnguentarij ex dulcibus amygdalis atque vel sesami feminibus, ex quibus odore florum iesmini imbutis oleum exprimunt valde odoratum.

SAMBAG

SAMBAC LESMIN ARABIGVM.

DE PLANTIS AEGYPTI

De phaseolo nigro lablab vocato. Cap. XX.

A L P I N V S.

HÆC arbor sarmentosa, quæ crescit ad vitis magnitudinem, sarmentisque vitis modo extenditur, ac expanditur folijs, figuraque similis est omnino vulgari phaseolo, flores fert bis in anno, vere, ac autumnno, phaseolorum floribus aliquatenus similes, à quibus siliquæ longæ, instarque fabarum latissimæ cernuntur, quæ semina nigra phaseolis planè similia continent, quorum alia nigra, alia subrubra cernuntur. Hæc arbor uiuit annos centum, & amplius perpetuoque viret. Aegyptij phaseolos illos in cibo frequentant, nostrisque non minus gustui suaves existunt. Mulieres utuntur decocto cum croco ad excitandos menses. præterea utile est ad tussim, & dispnæam, & ad urinam suppressam mouendam.

PHASEOLVS

PHASEOLVS NIGER LABLAB.

De

DE PLANTIS AEGYPTI

De Phasiolorubro, *Abrus vocato.* Cap. XXI.

A L P I N V S.

EST etiam arbor fruticosa, sarmentosa, uolubilis, atque lahlab modo serpens, ac altius se extollens, latiusque se expandens, folijs derelside uel Tamirindi, planè similibus, sed longe minoribus: mouenturque etiam non secus, quam de tamarindi folijs dictum est, ad Solem: Occidente quippe Sole clauduntur, totaque clausa manent, quousque Sol denuo oriatur, quo tempore rursus aperiuntur. Flores audio ferre hanc arborem phascolis proximos, atque siliquas, quæ intus habent semina parua, rotunda, rubra, dura, phascolis omnino similia: quæ quidem corallorum uniones, quas collo puellæ gesture solent, omnibus plane videntur. phascolorum gustum & ipsa habent, quorum usus est ad cibum, ijsque Aegyptij in iure elixis uesci consueuerunt. Sunt vero cæteris omnibus difficiliora, ex quo stomacho maxime infestæ sunt, flatufq; multos concitant, & hypochondriacis valde noxia obseruantur, egerrimeque in stomacho concoquantur, & prauum succum etiam generant.

ABRVS.

DE PLANTIS AEGYPTI

De *Mau* seu *musa*.

Cap. XXII.

A L P I N V S.

MAVZ arbor apud Aegyptios vocata, crescit in multis locis Aegypti, praesertimque Damiatæ, olim Pelusij, ad mali punici magnitudinem, sed ramis caret; nam instar cannæ folia sua spargit, quæ sic longissima sunt, & latissima, ut sex, septemque cubitorum in quibusdam uisa sit longitudo, & latitudo fere duorum. aiunt multi insitam hanc plantam olim fuisse cannæ saccharinæ supra culcassæ radicem, uereque imago utriusque in ea cernitur, longitudinem cannarum, & latitudinẽ culcassæ in folijs adepta perpetuo uiret, nunquam folia decidunt. Hæc planta fructus fert multos, paruis cucumeribus similes sed racematim multos appensos. Color ipsorum exterius aureus cernitur, corticesque suauissimum odorem, atque aromaticum spirant. substantiæ ipsorum cucumerorum persimilis aliquatenus existit, sed est tamen mollis, pinguis, lenta, dulcis, atque ad prime suavis, eam comedere assuetis, seminum, uel nucleorum expers. Stomachum grauat, difficulter concoquitur, multum nutrit, succumque crassum ac lætum generat, quo uiscera obstruuntur, praesertimque hepar: est tamen auxilio tussientibus, suspiriosisque ex calore factis. eiusque decocto utiliter utuntur, ad tussim ex calidorum humorum destillatione genitam, atque ad pleuræ & pulmonum inflammationem, atque ad renes inflammatos, & ad eos, qui mingunt difficulter. aiunt etiam fructum esum, uel decoctum assumptum, uenæ rem augere. Fructuum cortices exiccatos multam uim habere ad roboranda omnia uiscera illi affirmant, cordique opem ferre ex ipsis paratum decoctum in aqua calaf. Vfusque huius decocti ad febres pestilentes apud eos dicitur valde utilis: puluerẽ quoque ipsorum corticum in cordis passionibus cū aqua calaf dissolutam epotant. GVIL. Planta hæc Theophrasto sub nomine palmæ fuit nota, atque Serapioni, qui de ipsa ea, quæ ad hominum salutem ex te recitantur, eadem fere dixerunt. Neminem uero noui, qui, quod tu nunc ex Aegyptiorum relatione prodidisti, assumarit, quippè hæc plantam è canna saccharum gignente, supra radicem culcassæ insitam esse: quamquam folia longitudine atque latitudine, utriusque plantæ, foliorum imaginem referre uideantur, de qua hæc sufficiant.

M A V Z

M A V Z M V S A .

W. G. G. G.

I De

DE PLANTIS AEGYPTI

De Sesban. Cap. XXXI.

A L P I N V S.

SESBAN ibi frutex est myrchi magnitudine, folijs securidacæ, sed longioribus & angustioribus, ramos habens herbaceos teneros. flores fert croceos, anagyridis perquam similes, racematim multos ab ala vel ramulo pendentes, à quibus siliquæ longæ producuntur, sænugreco proximas, in quibus semina sunt etiam feminibus sænugreçi non parum similia. His fruticibus Aegyptij utuntur ad sepes texendas pro agrorum distinctione. semina hos in medicina usus habere noui, etenim aiunt, humentem stomachum siccare, roborare, & ipsorum quoque usum tum in decocto, tum in puluere affectant ad cohibendum quemcumque alui fluxum, atque non minus ad menstruorum immoderata profluvia sistenda, ex ipsis insignem vtilitatem experiuntur: & ut vno verbo dicam, in omnibus vacationibus, firmandis illorum seminum vsu habent frequentissimum.

SESBAN.

DE PLANTIS AEGYPTI

De *Sophera*.

Cap. XXIIII.

A L P I N V S.

SOPHERA est planta fruticosa cubitalis altitudinis, galegae proxima, duris ramis, folijs myrthi, tenuioribus multis, vtrinque ordinatim a se appensis: flores fert croceos, cassiae florum æmulos, inodoros; ex quibus siliquæ parvæ promanant, quatuor aut quinque semina habentes, Sesban plane similia. Aiunt semina esse uenenum hominibus.

SOPHERA.

DE PLANTIS AEGYPTI

De Beidelsar.

Cap. XXV.

A L P I N V S.

BEIDEL SAR nascitur in humidis locis prope Alexandriam in ramo Nili Calig vocato, & Cayri in loco prope el Mattharia fere perpetuò humida, ac fere palustris, ex aqua Nili ibi diu manente. est planta herbacea, fruticosa, multis stolonibus ab radice rectis sursum ad duorum ferè cubitorum altitudinem se extollens, folijs latis oblongis, rotundis, ut Aloes folia, crassis, & candidis, ex quibus dissectis lac album manat. totaque planta lacte abundat. flores fert croceos ranunculi floribus proximos, à quibus loco fructuum duo testes inuicem adligati pendent, satis hominis testibus persimiles, in quibus alba lanugo & semina parua, lata, lactucæ seminum emula continentur. Folijs contusis, tum crudis, tum in aqua coctis utuntur emplastri modo in frigidis tumoribus, & doloribus. ex lanugine parant cubilia, quibus utuntur. Utuntur etiam ea ad excipiendum ignem ex silice excussum, tanquam esca, ac pabulo. tota planta lacte calidissimo, ac exurenti scatet, quem plures in quibusdam uasis colligunt ad expilanda coria, ea siquidem in eo lacte si aliquo tempore maneant, pilis nudantur. Lac quoque siccatum præstantius corpora soluit, atque dysentericos fluxus etiam lethales facit. Est etiam præstantissimum remedium ad impetiginem curandam, & ad plures alias cutis infectiones sanandas, eo si inungantur partes.

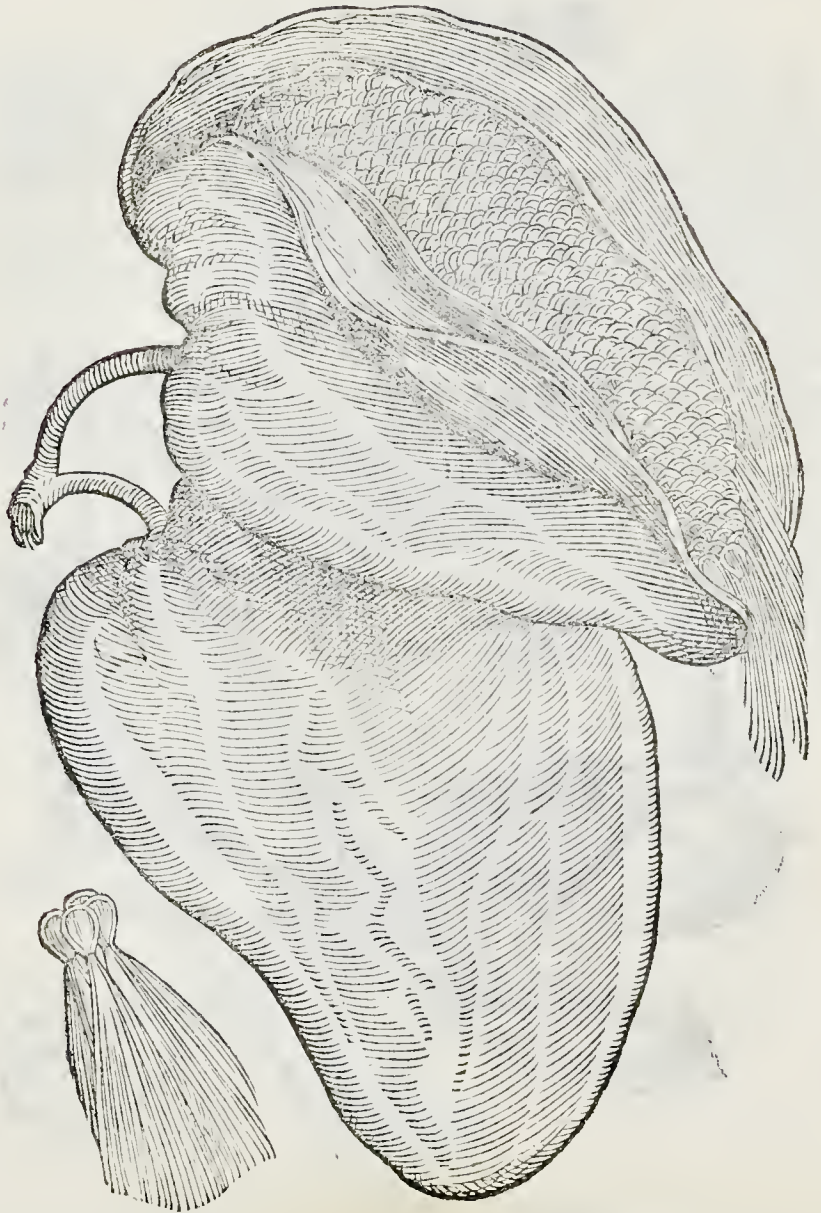

BEIDEL SAR.

FRUCTVS

DE PLANTIS AEGYPTI
FRUCTVS BEIDEL SAR.

De *Achaouan abiat, idest artemisia alba.* Cap. XXVI.

A L P I N V S.

NASCITVR Cayri in locis multis quædam planta fruticosa, ramis densa, quæ trium cubitorum vsque ad altitudinem affurgit, folijs artemisiæ intus nigris, atque extra candidis, tota planta lanuginosa, seu hirsuta, floresque fert umbellæ modo, multos, aureos, senecioni proximos, qui tandem in pappum degenerant. flores, foliaque sunt parum odorata, sapore subdulci cum aliqua stipticitate. hanc volunt multi ipsorum esse Achaouam maiorem ac albam, quippe artemisiæ speciem, ex quo ipsi eam appellant Achaouam el chebit abiat; Quam plantam nostri temporis herbarij alij cinerariam, alij Iacobæam marinam, vocant. Aegyptij ea ad multa vtuntur, quippe decoctum ex folijs paratum ad renum, vesicæque calculos pollere aiunt, nec non ad sanandas viscerum antiquas obstructions, præsertimque ad vteri obstructions, frigiditatem, strangulationem, sterilitatem, inflationem, atque ad menses interce-

ptos reuocandos, proinde paratis ex folijs, flori-

busque in aqua infessionibus mulieres hy-

stericæ maxime iuuantur. GVIL.

Noua quidem est planta. Anti-

quis incognita, nisi sub

arthemisiæ specie

quis ipsam re-

ponat.

DE PLANTIS AEGYPTI
ACHAOUANABIAT.

A L P I N V S .

BAMMIA est planta ad altheæ magnitudinem . folijs floribusque maluæ , aureis tamen , à quibus fructus fiunt , similes quibusdam paruulis cucumeribus , qui semina parua , subnigra , rotunda continent . quæ apud illam gentem ad cibos in vsu existunt . ex quibus seminibus non secus quàm nostri ex phaseolis , pisis , alijsque leguminibus fercula parant . Frequentissimeque his ferculis uestuntur plerumque in iure carniùm paratis . folia , fructusque frigidos esse , & humidos in primo gradu aiunt , habereque vim ipsos resoluentem , ac emollientem . proinde pectori ac pulmonibus conuenire , ventrem emollire , atque lubricum reddere . fomenti uel emplastri modo folia apposita inflammationes resoluunt ; dolores mitigant , tumores emolliunt , concoquunt , ac ad suppurationem suppurandos mouent . Mulieres ad uteri duritiem , tum fomentis , tum emplastris tum infessionibus ex folijs ac fructibus procuratis , multa cum utilitate vtuntur . in renum uerò inflammatione , & calculis , ex iisdem paratum decoctum per os cum saccharo candido sumptum aliquibus diebus , pro selectissimo auxilio habent . ad ophthalmias etiam finita fluxione decoctum colirij modo frequentant , atque cum eo fomentare latus dolentem in pleuriticis solent .

DE PLANTIS AEGYPTI

B A M M I A.

A L P I N V S.

MELOCHIA est herba blito perfimilis, folia tamen angustiora, longiora, acutioraq, habens flores. eius sunt parui, crocei, leucoris minoribus, e quibus semina parua, nigra melanthio proxima, in quadam obliqua cornua conclusa, producuntur. semina sunt in maximo apud eos vsu ad omnes affectus, quibus semina altheæ conducere compertum est. nam melochia facultate planè similis altheæ videtur: proinde ad suppurandos vel concoquendos, resoluendos, atque emolliendos tumores duros, eius maximus usus est. habet etiam maiorem visciditatem eius mucilago, quam althea. In cibis nihil est ipsa Aegyptijs familiaris, uel gratius: decoquunt enim in aqua uel iure carniū, ut nos betam elixare solemus. Conuiuia carentia melochiæ ferculis ab his parum reputantur. cibus quidem illis populis melochia est familiarissimus, ex quo multi tamen male se habent, nam parum nutrit, & succum viscidum gignit, ex quo in difficiles obstructions viscerum, qui eam in cibo frequentant, incurrunt, nihilominus melochiam in cibis non omittunt, præcipueque viscosiorem mucilaginem facientem, auide omnes esirant. Est tamen totius plantæ, uel maxime foliorum decoctum pectori amicum, ipsum enim humectat, ex quo siccis, asperisque rusibus præsentaneum cum saccharo candido est auxilium. atque ægre spirantibus. Semina quoque pondere duarum drachmarum sumpta copiosissime purgant omnes humores.

MELOCHIA.

DE PLANTIS AEGYPTI

M E L O C H I A .

ALPINS.

Vocant ii quendam herbam Zatarendi (quod ex India illuc cōportetur) parum crescentem, foliis crassis, rotūdis, ac albis, succo plenis, multū odoratis, quæ neque flores, neq; fructus edit. quā multos ad tussim, spirandique difficultatem, & ad prouocandam vrinam, ac menstruas purgationes in vsu esse.

ZATARENDI.

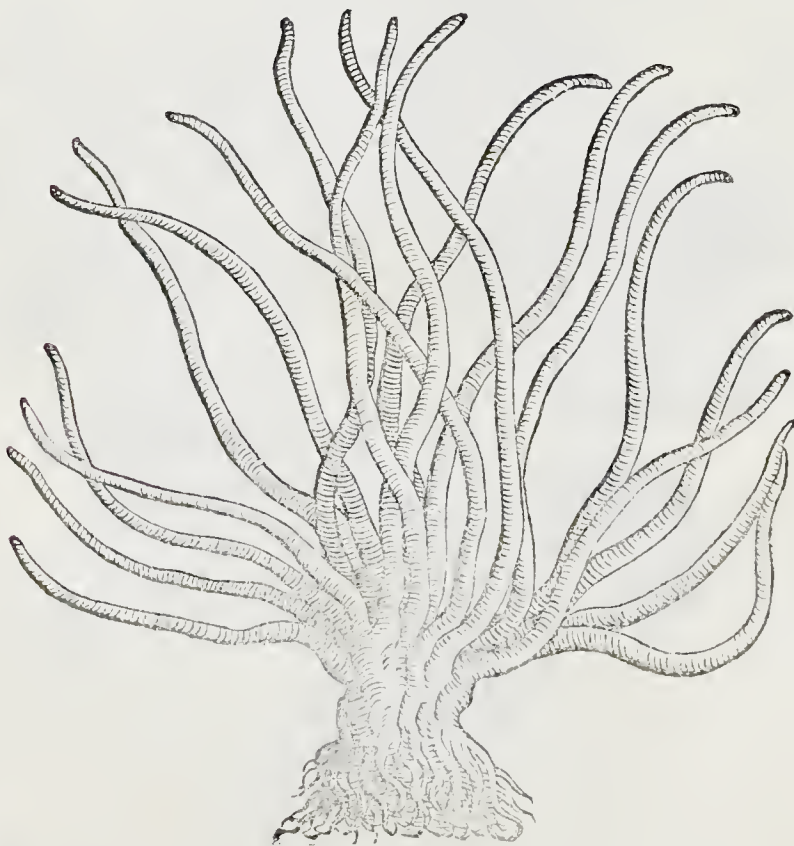
DE PLANTIS AEGYPTI

De pipere longo. Cap. XXX.

A L P I N V S.

EST quedā herba in viridarijs quibusdā custodita, iunci foliis, sed crassioribus, è quibus sectis succus quidā flavus manat, valde acris, ac exurens, totaq; planta est calida in quarto gradu, magis quàm piper exurens. Ea utuntur emplastri modo apposita, ad coxendicis dolorem, nec non ad frigidos articulorum dolores, corrigunt vero nimium eius calorem oleo rosaceo, vel myrthino.

F E L F E L T A V I L.

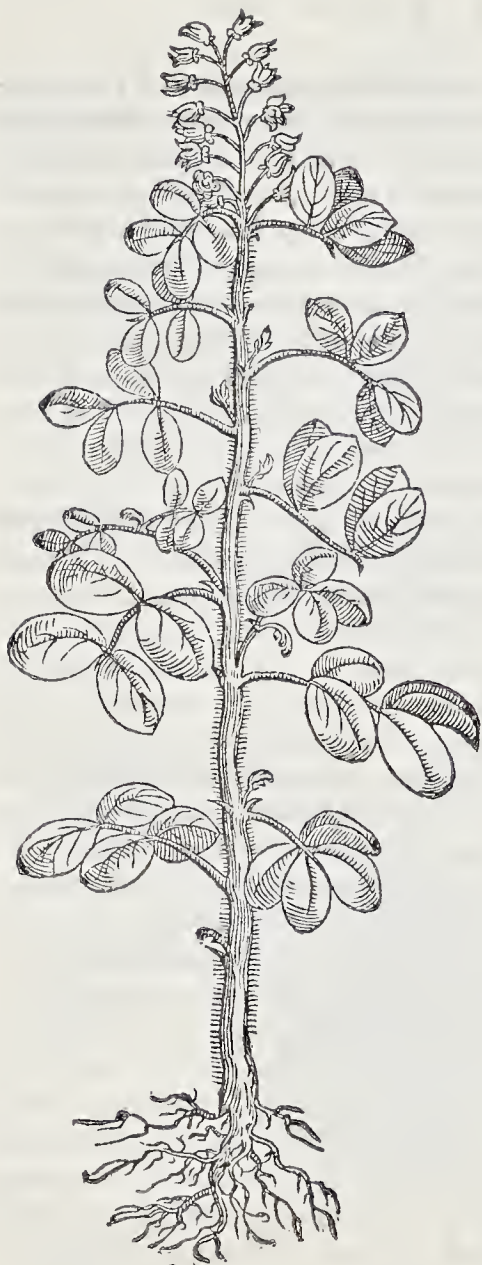

ABSUS.

De *Absus*. Capit.
XXXI.

ALPINUS.

EST etiam quædam herbula crescens palmi magnitudine, vel aliquanto maior, folijs trifolij, sed rotundioribus, quaternis singulæ alæ appensis. Flores paruos, albos, & semina piri seminibus proxima ferens. quam Aegyptij Absus vocant.

L De

DE PLANTIS AEGYPTI

De Sefamo seu Sempfen. Cap. XXXII.

A L P I N V S.

EMPSEN, à nostris sesamum, planta est vnius caulis recti, se ad vnius cubiti altitudinem extollens, folijs densis ordinatis totum caulem vestientibus, solatro proximis, floribus albis paruis, à quibus siliquæ producuntur quadricostatæ, paræ, semina flaua, lini similia continent quæ gustui dulcia existunt. ex quibus oleum, quod sitis appellant illi, quod ad cibos in frequentissimo vsu est, maioriq̃ue pretio, quàm oliuarum oleum ibi venditur. Folia, semina, & oleum ferè eiusdem facultatis esse experiuntur, quippè calidæ temperatæ, atque humidæ a l secundū gradum accedentis, resoluētis, & emollientis. Plantæ decoctio utuntur ad ophtalmias resoluēdas, fomenti modo oculis adhibito. atque ad tussim, anhelitusque difficultatem, pleuritidem, peripneumoniam, & tumores duros scirrhosos; mulieres pro uteri duritie infessiones, ex plāta, seminibusque cum modico mellis paratas frequentant: eodem ad cutis vitia vtuntur, quippe ad furfures capitis, liuoresque faciei, & nigrores ex sanguine congelato exortos, calido fomenti modo sæpe appposito. ex planta & seminibus in aqua concoctis cum modico mellis emplastra ad tumores scirrhosos, atque ad exsicatos neruos parant, quibus utiliter semper vti solent: quæ etiam ad combustas partes utiliter frequentant, non minusquam ad calidas inflammationes resoluēdas, uel suppurandas. decoctum etiam inclysteribus ad colicos dolores, & ad emolliendam aluum affectant. Mulieres ad mouendas menstruas purgationes, decoctum ac infusum in aqua paratum pro secreto auxilio habent. neque sua spē hæ, quibus præcrassitie sanguinis, venarumque uteri obstructione menses non veniunt, frustrantur. Seminis ad cibum usus est antiquatus apud omnes Aegypti accolæ, pauci tamen est nutrimenti, sed alimentum unctuosum ac crassum præbet. ex quo, quamobrem ipsorum frequenti esu mulieres impinguescant, facile deprehenditur. quæ vero ipsarum corpora pinguescieri cupiant, semina à cortice mundata comedunt plus pinguefacit oleum ex seminibus expressum, omniumque maxime sex olei thaine ab illis uocata. Oleum facemque eius bibere,

bibere, ad hoc ut impinguescant, mulieres in balneis familiarissimū habent. Oleo etiam ad multa alia Aegyptij uti consueverunt, quippe ad cutis pustulas, asperitatem, ac omnem defedationem ex humore melancholico concitatam, tum epoto, tum in cibis frequentato, uel ipso affectis partibus inueniunt. Secretum apud quosdam auxiliū est, ad cutis pruritus abolendos, eius quatuor unctias multis diebus bibendam exhiberi. eo etiam ij utuntur, ad anhelitus difficultatem, pleuritim desperatam, in qua nihil expuunt aegroti, atque ad peripneumoniam. nec non ad mouendos menses, atque ad uehementes stomachi, intestinorum, uterique dolorum cruciatus demulcendos, intus, extraque praestito. **G V I L A N D.** tibi gratias multas habeo, qui mihi huiusce plantae tot tantasque utilitates medicas ab ea gente compertas dixeris, quas dignas auribus uestrorum quoque medicorum censeo, quando non solis Aegyptijs haec manifesta fuerint, sed multi alij praclarissimi medici eadem fere in posterum memoriae prodiderint, ut est Rasis, Auicenas Haly, Serapio, atque alij. Sed nunc restat, ut plantae ichonem spectemus, & an ea sit, quam aliqui pinxerunt, qui in illa dubij ex Theophrasti lectione decepti uidentur. hanc plantam sempsem appellant.

DE PLANTIS AEGYPTI

S E M P S E M S E S A M V M.

De

A L P I N V S.

NVLLA planta Aegyptijs colocassia, quam illi Culcas vocant, est magis nota, neque magis in usu, quando omnes radices huius plantę in iure coctas, atque alijs multis modis in cibis paratas assidue esitēt. Nō secusquām nostri rapas: agri colocassiiis pleni ibi spectantur, atque quod mirabilius uidetur, nemo illorum aliquam ipsarum plantarum floribus, uel fructibus usquam pręditam uidit. Ego ex innumeris illis uiuentibus à me sepe inspectis, nullam unquam florentem uidere aut cum aliquo fructu, uel aliquo caule, potui. Ex quo dubitandum uideretur, eam plantam esse Gręcorum fabam Aegyptiam. planta hæc ibi spectatur folijs nenupharis, longioribus, ari proximis, sine caule, flore, atque fructu: eius radix magna, crassā chinę radicibus similis cernitur, sapore subamaro acri cum aliqua uiscositate, quę cocta dulcescit. quotidie passim toto anni tempore per urbem innumerę radices uenduntur, uiliori pretio. Hinc sanè multum semper miratus sum, Dioscoridem, Aegyptiam fabam flores, atque fructus ferre, & eam item colocassiam esse prodidisse. Quam plantam quoque eo nomine Aegyptij nomināt, quippe culcas. Quam nusquam floruisse, nullumque fructum dedisse neque uidi, neque aliquem uidisse unquam audiui: cuius litem relinquo alijs libentissime dirimendam. Eam tum crudam, tum coctam libentissime ueneri indulgentes mandunt, tum quia putant semen multum gignere, tum libidinem preualide mouere.

DE PLANTIS AEGYPTI
CVLCAS FABAE AEGYPTIA.

De Loto Aegyptio Nuphar vocata. Cap. XXXIIII.

A L P I N V S.

ROXIMO de Colocasia cognito errore, hic alius à nobis de Loto Aegyptio animaduertitur, quando hæc planta planè eadem sit, quam nostri nymphaeam, atque Arabes Nuphar appellât. In toto quidem flumine Nilo Aegyptia loca lambente nulla alia planta est inuenta quæ notas loti præferat, quàm nymphaea ipsa, quæ profecto planta similis est, ut de Loto affirmat Dioscorides, Colocasiæ, seu Fabæ Aegyptiæ, floremque fert album (loquor de maiori nymphaea) lilio valde similem, quam clarius expressit Theophrastus, qui dixit. & flos candidus, lilijs foliorum angustia proximus; uerè enim hic maioris nymphaeæ flos est, qui Sole occidente clauditur, atque sub aqua occultatur, atque Oriente supra aquam assurgit, & foras exit, aperiturque. Quod non modo in Aegypto, verum in multis Italiæ locis in hac planta obseruatur, maximeque in locis omnibus circum Venetias lacunosis uel palustribus. Valles siquidem Margheræ, ac Mestri plurimas has plantas ferunt, in quibus quisque quod à Theophrasto, Dioscoride, atque alijs multis de Loto dicitur, planè obseruari potest. Et quid? non ne etiam ex flore caput producit, papauerorum capitibus valde simile? in quo semina multa minuta, qualia uere milij existunt, continentur, radixque crassa est? Nō possum non vehementer admirari Theophrastum, Dioscoridemque, atque alios, qui omnes a nymphaea, distinctissimis capitibus lotum Aegyptium seiunxerint, quando utraque vnum atque idem planè sit, & mirandè ad solem conuersiones de loto celebratè eadem sint, quæ in communi nymphaea ab omnibus animaduertitur. Ipsa enim Occidente Sole florem claudit, deinde tota cum folijs sub aqua occultatur, eoque oriente, florè primo extra aquam demittit, aperit, atque paulo post cum omnibus folijs supra ipsam assurgit. Aegyptij caules crudos cum suis capitibus per æstatis calores mādunt: subdulces enim sunt, atque humidi, ad modumque refrigerant & humectant, quos appellant Razelnil.

G V I L A N D. Miror equidem non parum Plinij diligentiam, qui hæc scripserit. Mirum est quod præter hæc traditur. sole occi-

Lib 13. c.
17. & 18.

dente

DE PLANTIS AEGYPTI

» dente, papauera ea comprimi, & integri folijs. Ad ortum autem ape
 » riri donec maturefcant, flosque, qui est candidus, decidat. Hoc
 » amplius in Euphrate tradunt, & fcapum ipsum, & florem uespera
 » mergi ufque in medias noctes, totumque abire in altum, ut ne di-
 » miffa quidem manu, poffit inueniri. Verti deinde, paulatimque
 » subrigi, & ad exortum folis emergere extra aquam, ac florem pate-
 » facere, atque etiamnum exurgere ut planè ab aqua abfit altè. quan-
 do in communi, vt tu dixti, nymphaea pene locum Marghera ap-
 pellatum, in ftagnantibus aquis dulcibus, ifthæc omnia planè ob-
 feruentur, atque propè Meftrim ciuitatè in omnibus illis conualli-
 bus. Ad Nymphaeæ uel loti Aegyptii medicos vſus populis cogni-
 tos nunc prodeas. **ALP I N.** Vtuntur floribus & folijs contufis ad
 omnes calidas inflammationes, atque etiam ſucco, præfertimque
 ad demulcèdos dolores, a calida caufa obortos, lacte atq; oleo ro-
 ſaceo miſto, eodèque itidè modo oleo, quod ex floribus parât ad
 calidos dolores, inflammationes, exuſtiones, ulcera, & dolores ca-
 piti in febricitâtibus, uigilijs, tum exterius folia cõtufa applicant,
 tum eius ſucco cum oleo & aceto frontem & tempora, illiniunt. ad
 conciliandum ſomnum ſyrupum ex eo paratum frequentant, at-
 que tum ſeminum, tum radicis puluerem egrotis cum eius decocto
 exhibent. Vſus radicis, ſeminumq; ſecreti loco habetur apud mul-
 tos, ad gonorrhæam, & in mulieribus ad album profluuium firman-
 dum, & ad dyſenteriam. Multi uero ab huius plantæ uſu cauèt, eius
 loco alia ſequentes, eo timore ne eis coeundi tum deſiderium,
 tum vires minuantur. apud eos etenim omnes cõpertum eſt vſum
 ſeminum, atque radicis homines reddere ad venerem valde frigi-
 dos, ac tardos. Hinc vſum hunc multos ibi ſanctos heremitas ſequi
 audio, vt facilius uitam Cælibem ducere queant. ſed iam ad papy-
 rum ſermo à nobis conuertendus eſt, quando hæc planta quoque
 in Nilo flumine naſcatur. Verum quoniam omnia de hac planta
 tum ad cognitionem, tum ad vſum pertinentia te in Plinij capi-
 tis de papyro commentario (quod papyrus uocati) planè profe-
 cutum fuiſſe ſcio, paucis de ea mihi nunc agendum puto.

De Stratiote, Hayhalem maoui vocato. Cap. XXV.

A L P I N V S .

PELVSIVM nunc Damiata vocata, ciuitas in Aegypti humiliori solo posita est. quo fit, vt Nilo flumine ad eam perlabente (quod pene ipsam spacio quinque millia passuum in mare mediterraneū euomit) largius eius solum inundatur, & ad libitum irrigatur. Hincque multa ætiora atque amœnissima, quàm in toto Aegypto reperiuntur prope hanc urbem, viridaria cassijs, limonibus, musis, vitibus confita, atque inter se more Italico fossis (quæ alibi in toto Aegypto nusquam reperiuntur) aqua fluminis decurrente plenis, distincta spectantur. In illis itaque fossis quæpiam herba copiose prouenit, aquæ lenticulæ palustris modo supernatans, sine caule, folijs Cynoglossi, breuioribus, latioribus, densioribus, durioribus, hirsutioribusque ac albidioribus, à quibus pro radicibus exigua ac rara quedam lanugo pendet. Quæ planta maiori sedo, vel semperuiuo est similis; Quam appellant Hayhalem elmaoui, quasi dixerint aquosum sedum. Nullo odore est referta, eo excepto, quem ab aqua accipit. sapore tamen adstringenti, ac sicco linguam ferit, non secus quam acacia faciat. Ad eadem ipsa mala ij vtuntur, quibus plantaginem conducere compertum est. Ex quo mulieres rusticæ, quas Bedoui vocant, ad sistendam sanguinis eruptionem ex utero, atque alijs partibus, eius decoctum, vel succum, vel puluerem per os quotidie ad drachmę pondus sumunt. Rustici quoque ad vuulnera sananda folijs cõtusis superpositis vtuntur, mirificeque ea sanant. eamque frigidam vsque ad primum gradum, & siccam supra secundum illies se arbitrantur. **G V I L A N D.** Hanc plantam verum esse Stratiotem antiquorum existimo, de qua Dioscorides hæc nobis prodiderat: Stratiotes in aquis nascens, aliquibus fluuiatilis Stratiotes nuncupatur; Aegyptijs Tibus, Magis Acluri sanguis. Aquis supernatat, & sine radice viuit, vnde cognomen traxit. Herba s. m. peruiuo similis, ni maiora haberet folia. Ad eademque mala, ad quæ ea Aegyptios nunc vt dixisti, præstare Dioscor. etiam scribit, Itaque non erit dubitandum hanc herbam esse stratioté. Quod

Lib. 4.
cap. 105

”

”

”

”

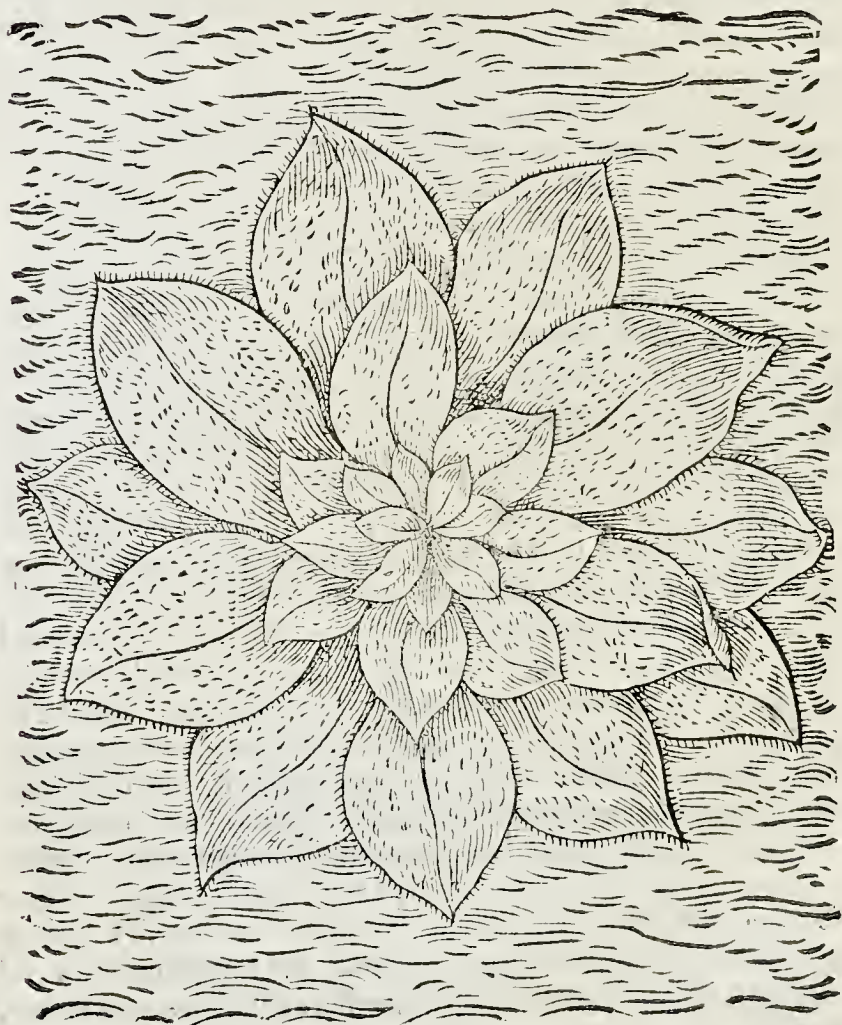
Lib. 24.
cap. 18.

M clarius

DE PLANTIS AEGYPTI

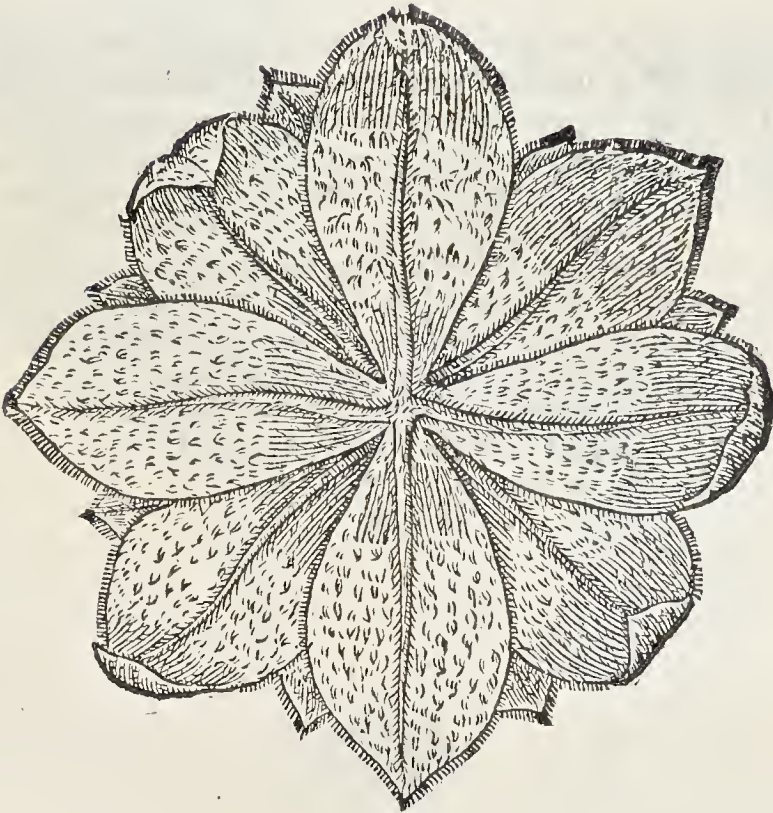
clarius Plinius demonstrasse hisce verbis etiam visus est. Celebratur autem & à Grecis Stratiotis, sed ea in Aegypto tantum, & inūdatione Nili nascitur, aizoo similis, ni maiora haberet folia. ALPIN. Verum loqueris. Sed ad alia transeundum est.

HAYHALEM ELMAOVI IDEST
Stratiotes.

STRA-

STRATIOTES AVERSIS FOLIIS.

DE PLANTIS AEGYPTI

De Papyro Berd vocata. Cap. XXXVI.

A L P I N V S.

PAPYRVS, quem berd Aegyptij nominant, est planta fluminis Nili, binis aut pluribus caulibus rectissimis supra aquam sex, septemue cubitibus assurgens. Cauliumque in fastigijs scapus inumeris capillamentis, longis, rectisque contextus, cernitur. Folijs quoque constat multis rectis, ensiformis, triphæ aliquatenus similibus. triangularibus, ac mollibus. Chyrurgi oliorum medulla vtuntur ad vlcerum ora dilatanda. Ex scapique combusto cinere, recentia vlcera curant. qui etiam maligna augeri (si sæpe aspergatur) non sinit. Ex scapis recentibus aquam distillant, ad oculorum suffusiones, caligines, ac ob-
scuritates maxime proficuum.

PAPYRVS

PAPYRVS BVRDI.

De

DE PLANTIS AEGYPTI

De Cypero.

Cap. XXXVII.

A L P I N V S.

CYPERVS rotundus, quem Aegyptij vocant hodie, in Nilo flumine, atque in pluribus Aegypti lacubus vel locis palustribus, copiosissimus peruenit porra is folijs, longioribus tamē atque exilioribus, cauleque cubitali, anguloso, in cuius cacumine sunt folia aliqua stellae modo radiantia, ē quibus spicæ aliquæ procedunt herbacei coloris semina continentes: radices sunt nigrae, rotundae, magnae, oliuae crassitie spectantur, multaeque uni radice capillamento appensa simul coherentes, odoratae, atque acuti saporis, hae calefaciunt, exsiccant sine mordacitate, incidunt, attenuant, oraque uenarum aperiunt. Apud Aegyptios maximos ad medicinam vsus habent, praecipueque ad vlcera oris, & pudendorum sananda familiarissimum ipsarum tum puluis, tum combustarum cinis, est remedium. ex ipsis paratum decoctum uel puluis stomachum, cerebrum pulmones, uterum, neruos articulos, aliquibus diebus sumpta plurimum calfacit, siccant, roboratque naturalem calorem: ex quo omnibus morbis à cerebri tum frigida humidaque temperie, tum frigidorum humorum distillatione concitatis, hae efficacissimum sunt auxilium: non minusque stomachi cruditatibus, humiditatibus, flatibus, anhelitusque difficultati, orthopnoeae, tussi. nec non hystericeis omnibus mulieribus ex frigido humidoque utero effectis, aliisque morbis, ab iisdem uteri causis abortis articularum doloribus. familiare satis remedium ad suppressos menses eas esse ibi expertum est. nam menses efficacissime reuocant. Decocto ac puluere ad frangendum tum in renibus, tum in uesica lapidem, ac ad prouocandam urinam frequentissime illi utuntur, quod etiam non minus in omnibus chronicis febribus, ac alijs diuturnis morbis frequentant.

CYPERVS

CYPERUS HODVEG.

DE PLANTIS AEGYPTI

De Chatè, Abdellai, & batecha el nauì.

Cap. XXXVIII.

A L P I N V S.

N vsu habent Aegyptij genus quodam cucumerorum Chatè vocatum. quæ planta à communi cucumere alia quidem re non differt, nisi magnitudine, colore, & mollitie, quando Cucumis Aegyptia folia habeat minora, albiora, molliora, atque rotundiora, fructusque producit admodum à nostratibus differentes, quando his longiores, viridiores sint, ac cortice plano molli, æquali spectentur, gustuique sunt dulciores, atque concoctu faciliores. Horum vsum corporibus in cibo ipsis tum crudis, tum coctis vescētibus, salubrem esse apud omnes eorum locorum incolas creditur. Medici aliqui ibi nonnullis febricitantibus crudos etiam mandendos concedunt, præsertimque pesti affectis, quibus cucumeres hos crudos estratos summe conducere omnibus (nescio qua ratione) persuasum sit. Coctos in ardentibus febribus, vtilis esse ratione confirmatur, quando refrigerent, atque humectent. In renum & vesicæ calidis morbis, cum lacte coctos cucumeres multis diebus non sine multa vtilitate in cibo sequuntur. lac etiam ipsorum seminum pro iisdem malis per os sumere sæpe solent. ad oculorum vero, aliarumque partium calidas inflammationes pulpa contusa cucumerorum lacti mista vtuntur. Et ad sedandos podagricos dolores à causa calida concitatos, succum lacte oleoque rosaceo mistum, partes liniendo, sequuntur. Stillatitiam aquam ad libram ad iecoris caliditatem corrigendam & ad sanandos renes tum inflammatos, tum à calculis vexatos multis diebus egrotos bibere consulunt, quibus ipsam satis ijs conferre experientia compertum est. sunt aliqui, qui ad hæc eadem mala aqua stillatitia lacti eorundem cucumerorum seminum mista, vti solent. ex Melonibus etiam quosdam à nostratibus planè diuersos Aegyptij habent, quos Abdellai uocant, ad differentiam aliorum, quos etiam Chaiar nominant. quorum vsus ad cibum haud multum iucundus percipitur, ceterisque omnibus insipidiores ac molliori pulpa obseruantur. Habent tamen semina, quæ alijs omnibus

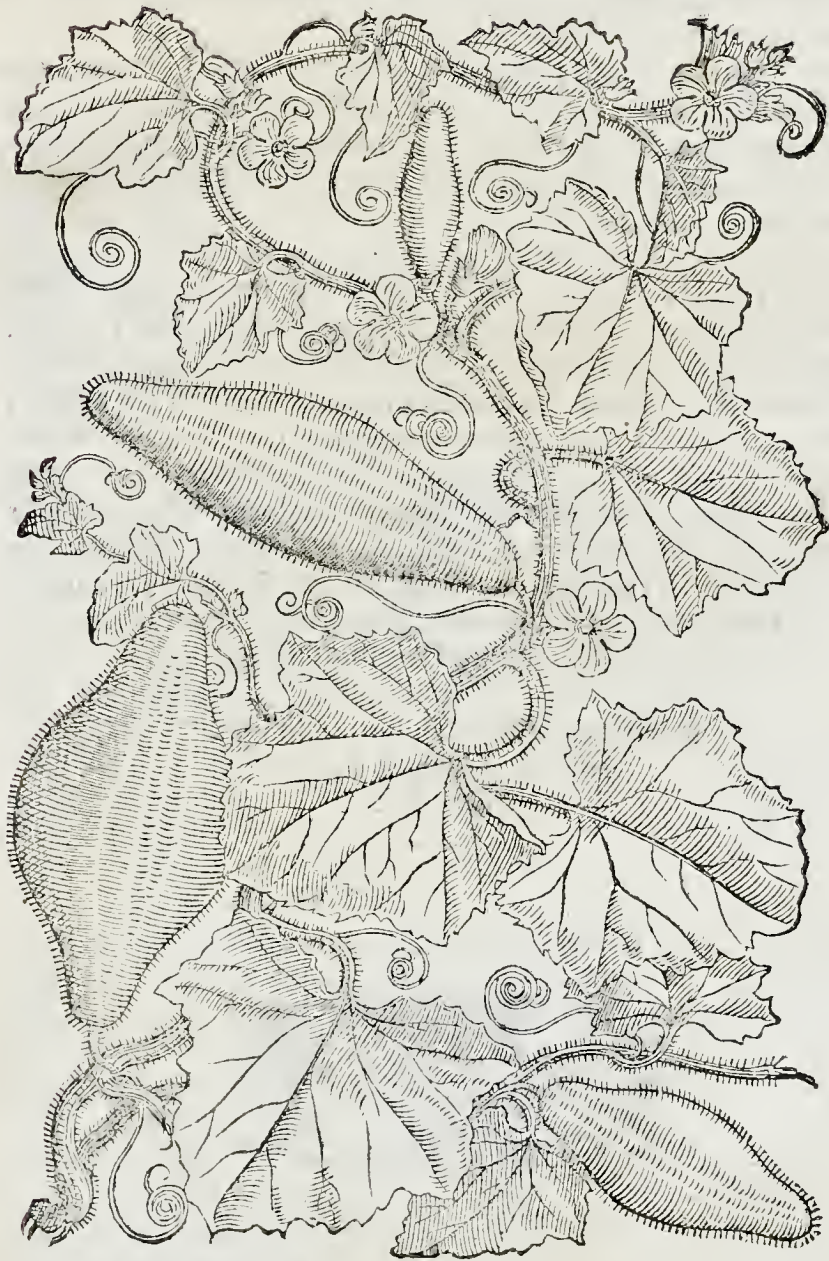
nibus longè magis ad refrigerandum præstare putant. Quæ de re, omnes ea plus alijs in vsu, frequentiori habent, aliorum melonum semina parui facientes. Planta nostratibus non multum differt, sed fructus fert oblongos, acutos, extrema, & medium valde crassius habentes, Bahobab nuper narratis fructibus proximos. Habent etiã Angurias à nostratibus non nisi magnitudine quoad aspectũ differentes: nostris quidem maiores, cortice flauiore, quæ intus semina tantum, & aquam dulcissimam continent. Quam ad sitim arcendam, caloremque multum in stomacho, uel hepate, uel renibus corrigendum largitis epotant. Ad febres non minus arduas, & tertianas, vsus illiusce aquæ summopere laudatur, atque ab his frequētatur. Sunt qui distillatione aquam tenuiorem ad siticulosos, stomachos biliosos, ad iecur renesque calidos, & à calculis uexatos, eliciunt. quam certe ij multæ utilitatis esse experiuntur. Turcæ Aegyptij, Arabesque lasciuiorem vitam agentes, per æstatis summos calores, harum anguriarum aquam in potu frequentant, eiq; aliqui modicũ aquæ rosaceæ, moschi, atq; ambre miscent. His Aduenas honorare consuetudo Aegyptiis est, eas scilicet edendas obferentes. Illas per annum in paleis incorruptas conseruant: aliquandoq; sic cariori pretio ibi ad egrotos vèduntur, ut vnã argenteo aureo venditam cognouerim. Sic vero eius aqua diuretica est, ut ipsius usum assidue sequentibus, hernias, ad testes de fluxa, incredibile magnitudine, facere soleat.

hinc ibi plures herniosos
spectare licet.

DE PLANTIS AEGYPTI

C H A T E.

ABDELAVI.

ABDELAVL

DE PLANTIS AEGYPTI

De Achaouan, seu parthenio inodoro: Cap. XXXIX.

A L P I N V S.

ACHAOVAN, est planta herbacea camomelo proxima, quæ tamen non adeo alta extollitur, sed parum supra terram, latius expanditur, folijs parthenij, minoribus ac densioribus, floribusque camomeli æmulis. Herba saporis odorisque expers percipitur, sed flores odorem grauem, per obscurumque spirant. Florum, foliorumque decoctum in usu habent ad tollendas viscerum obstructions, præsertimque ad Ictericos. GVILANDINVS. Si

sapor acutus in hac planta sentiretur, cotula Serapionis, sine dubio esset.

ALPINVS Hæque plantæ existunt, quas Aegypti patrias esse obseruare potui.

ACHAOVAN

ACHAOVAN PARTHENIVM INODORVM.

De Neiemelsalib sine gramine Crucis. Cap. XL.

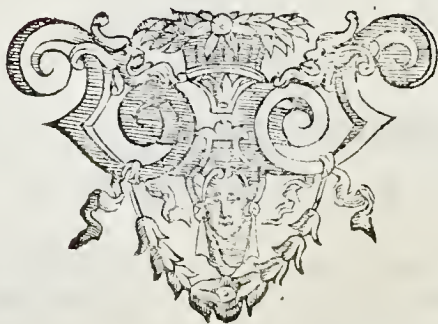
ALPINS.

GRAMEN quoddam nascitur exile, radicibus serpens
 albis, geniculatis, dulcibus, cum aliqua acrimonia, cō
 muni gramini proximis, digiti altitudine, geniculati,
 ramulis assurgens, folijs communi gramini similibus
 sed minoribus, ramuli habent quatuor spicas, Ischami, uel grami-
 nis

DE PLANTIS AEGYPTI

nis sanguinarij similes, perfectam crucem figurantes, quam æque omnes vno modo formāt: ex quo ipsum Aegyptij neicm eluocāt quasi dixerint, gramen crucis, in quibus fiunt semina minutissima feminibus communibus graminis similia. Maximum vsum semina apud omnes habent ad eos scilicet, qui tum renum, tum vesicę calculis laborant, atque ad frangendos lapides in vesica cōcretos. Quod genus morbi ibi est familiarissimum, & quasi endimium, ex causis alias narratis. Mulieres radice decoctum tum ad pueros variolis, atque morbillis correptos maxime sequuntur, tum ad se ipsas, vbi cupiunt interceptas menstruas purgationes rursus euocare. Sunt aliqui, qui pro secreto auxilio habēt decoctum, ex seminibus modice contusis paratum, ad adiuuanda exanthemata in febribus pestilentibus, quas peticulas nostri appellant. Ad vsum quoque vulnerum & vlcerum, non paruum apud eos, tota herba, præcipue radices, habent vsum.

Aiunt radicem frigidam atque siccam esse, tenuissimarumque partium. Quamobrem non desunt multi, qui ad mouendum sudorem eius decocto familiarissime vtuntur.

MEIEM

MEIEM EL MSALIB.

De Meliloto Aegyptio Alchimelech vocato.
 Cap. XLI.

ALPINS.

MELILOTVS, quo Aegyptij utuntur, semen minutum est rotundū, subnigrum, declinans ad rubrum, odoris nō omnino expers, sapore stiptico cum aliquo amaro. Planta, quæ ipsum producit, est parua herba supra terram expansa, modice repens, ferè nihil, aut paruum in altum se attolens, folljs trifolij siliquosi, minoribus tamen, floribusque paruis

DE PLANTIS AEGYPTI

uis multis, longis, racemi modo ordinatis, croceis, odoratis, à quibus promanāt siliquæ, parvæ, obliquæ, semē quale dictū est, continēt. Huius plantæ semina tantū apud illos in vsu existunt. Quæ putāt ij quoad calorē & frigiditā. ē esse temperata, sed siccare, resolvere, ac stipticitate roborare, ex quo ad hepatis tumores ipsorum vsus apud illos est frequentissimus: quoniam sine aliqua relaxatione digerit, & resoluit. Ad omnes quoque dolores, quascumque corporis partes occupantes, somentis ex ipsorum decocto vtuntur, maxime ad pleuritim, peripneumoniā, & ad hepatis, coli, & ventriculi dolorem. quibus dolore vexatis, ipsorum decoctum ad libram in die calidum bibunt. Mulieres quoque vteri strangulationibus, flatibus, ac doloribus eo subueniunt, præsertimque ex eo etiā infessionibus paratis. quæ etiam scœnugreci, liniq; seminibus, paratæ, & camomeli floribus, efficacius ad illius, & aliarum partium duros tumores administrātur, atque ad euocandos menses retentos. Ad roborandum ventriculum, & aperiendas obstructions venarum decocto summe proficue vtuntur. **G V I L.** Nunc ex te verum esse intelligo, apud Arabes meliloti vsum esse seminum, quæ admodum Græci non semina, sed flores in vsum admittunt. An vero hæc planta verus sit melilotus, aut potius ea, quam nostri

lotum vrbānum, atq; fertulam campanam (quæ est planta, magna fruticosa) appellant, aliàs declarabimus, huic enim disputationi hic non videtur esse locus. Ego tamen hoc tantum dico, me libentius Aegyptiorum opinioni declinaturum.

Sed Ichonem nunc
apponito.

ALCHIMELECH, IDEST MELILOTVS.

De Kellù, psyllio, Melanthio, cappare, urtica, solano, somnifero,
 coriandro, ocymo, hyosciamo albo, conyza, nuce
 methela, Secamone. Cap. XLII.

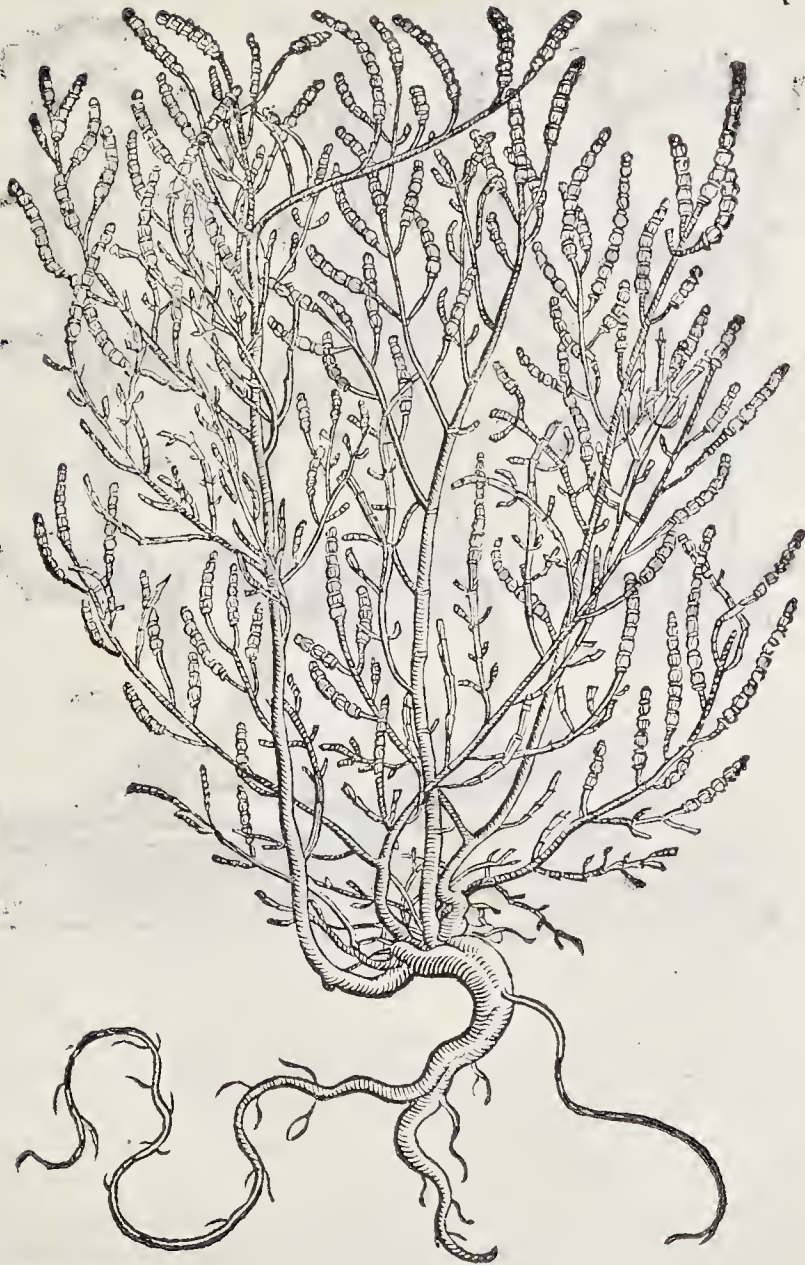
ALPINS.

ROPRIIS Aegypti à nobis hætenus cognitæ plan-
 tis, nonnullæ communes pluribus alijs locis, priusquã
 hunc sermonem claudamus, prætermittendæ quidem
 non sunt; maximeque ex his, Kellù ab Aegyptijs uoca-
 ta planta, à quibusdam Antyllis, psyllium, Melanthium, capparîs,
 urtica, solanum somniferum, coriandrum, ocymus goriophyllatus
 O albus

DE PLANTIS AEGYPTI

albus hyofciamus, conyza, Stramonium, Secamonè, ricinus. de his
 ipsis igitur aliquid commentemur. **G V I L.** Aliquid te de his
 scitu dignum dicturum puto. proinde ut lubet loquere. **A L P I N.**
 Kellù, nostri quoque Kalli, plantæ tres utique in Aegypto species
 aluntur, ex quibus omnibus combustis cineres fiunt, ad vitra, sapo-
 nem, & alia multa. prima species eadem est planta cum ea, quam
 nostri Kalli geniculatum, appellant. Altera est, quam nonnulli
 album Kalli vocant, Tertiaque Aegyptijs magis propria, folijs con-
 stat paucis aiuge folijs proximis, sed ualde longioribus, uno caule-
 que nõ omnino recto, à quo tres, quatuorue cauliculi exoriuntur,
 qui recte sursum feruntur, quilibetque ipsorum in cacumine ca-
 pum quinque aut plus folijs chamepythios proximis, at deorsum
 in arcum recuruatis, inclinantibus conflatum, à cuius medio floscu-
 li rosarum similes exurgunt multi. Hæ omnes plantæ salfæ, atque
 acri sapore linguam feriunt. **G V I L A N D.** Sine dubio utre-
 quæ hæ plantæ à te postremo descriptæ sub anthyllidis secundæ
 genere reponendæ sunt. Dioscorid. siquidem aiugam docens sic
 scripsit: Herba in terra repens, incurua, folijs semperuiui minoris.
 35 multo tenuioribus, hirsutis & pinguioribus, circum ramos densis
 22 in capite vero de Antyllide ipsam aiuge folijs proximam esse sta-
 tuit. Sed sequere reliqua enarrare. **A L P I N.** Ex his sanè tribus
 Sole in primis exiccatis, & mox combustis cineres eæ parantur,
 quæ illinc Venetias conuehuntur ad vitra, atque alia conficien-
 da. Aiunt multi illorum folia trium harum plantarum, sed maxi-
 mæ secundæ atque tertiæ Kalli, in puluerem redacta, per os sum-
 pta phlegma atque bilem exustam purgare. Idemque ex folijs ex-
 pressum succum facere.

K A L L I .

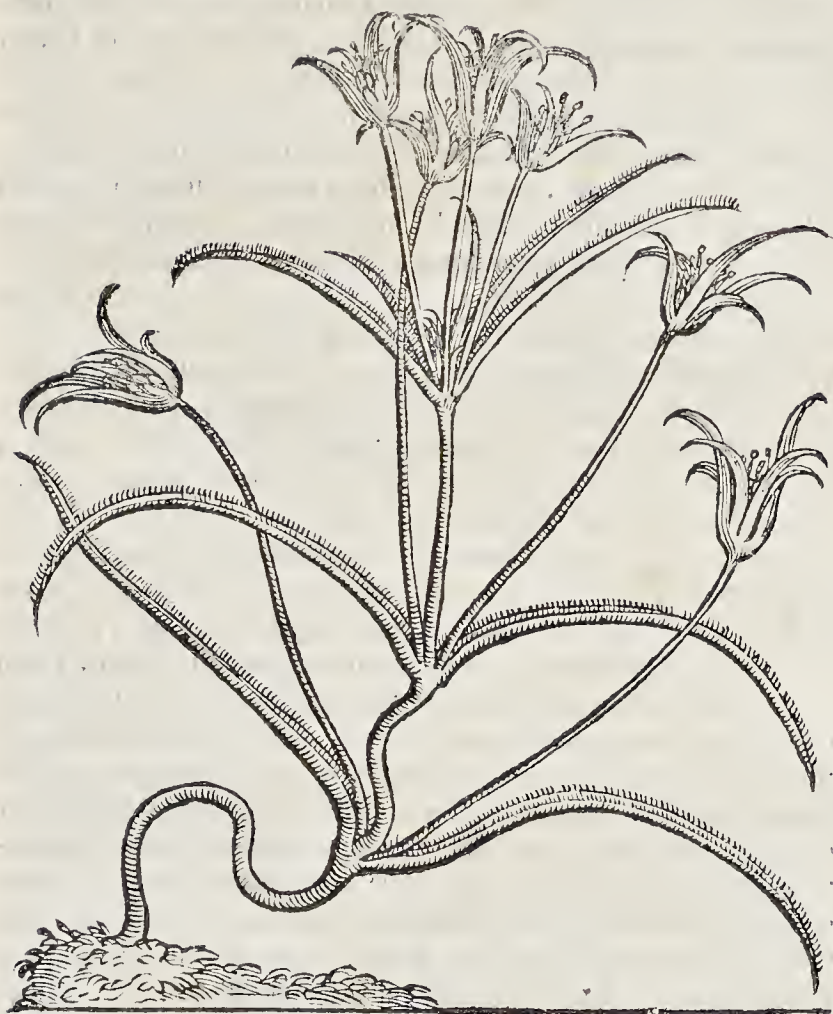
Q 2 KALLI.

DE PLANTIS AEGYPTI

KALLI. I. I.

KALLI.

Psyllium copiosissime ibi prouenit. Cuius seminum apud eos
 vsus est, praesertimque mucilaginis ab ipsis parate cum aqua ro-
 facea, in omnibus febribus biliosis, ardentibus, inflammationibus-
 que pectoris, uti in pleuritide & peripneumonia. Sed extrahunt
 cum aqua hordei, & cum saccharo candido exhibent. In aqua
 rosacea extracta Psyllij mucilagine ij utuntur in biliosis dyarrhæis,
 & disenterijs. ad externasq; omnes inflamationes, emplastri ac fo-
 menti

DE PLANTIS AEGYPTI

menti modo tum ex viridis plantę foliis, tum ex seminibus psyllij tota planta vtuntur. Quam plantam vocant Chetun . Nigella ibi etiam prouenit, quoad flores pulcherrimam, quando floribus maioribus, ac numerosioribus folijs præditis spectetur, eiusque semen in vsu est frequentissimo in pueris, ad necandos vermes, contulsisque seminibus cum aceto emplastri modo ad plures cutis infectiones vtuntur. Mulieres etiam, quæ non purgantur, eo si suffiantur, maxime iuuantur . vocantque hanc plantam sureg. Cappares Alexandriae maiores quàm alibi inueniantur , proueniunt , quos cappar quoque appellant, ex quibus cortices radicū in vsu habēt frequentissimo ad uermes necandos, ad mouendos menses, atque ad quoscunque tumores duros; præsertimque lienis sanandos , pro quo indurato membro, exhibent decoctū per os multis diebus, exterius ex corticis puluere, & aceto facto emplastro , cui aliqui modicum mellis miscunt, quo præsidio vtuntur ad cutis maculas, & infectiones, eas linientes. Alexandriae Vrtica prima, quam ij vocant angiar, prouenit copiosissime , & proinde eius semina multos vsus ibi quoque habent, maximumque ad venerem excitandam, præsertimque in frigidis corporibus, si cum vino dulci bibantur. Nonnulli ad idem ex seminibus ijs, radiceque buzeidam , ac melle componunt electuarium, cuius semuntiam quotidie sumūt. Vsum non minorem semina habēt ad pectoris, pulmonumque vitia, eius enim decocto cum melle parato in tussi , anhelitus difficultate, orthopnæa , & peripneumonia à crasso frigidoque humore concitata, familiarissime vtūtur farina quoque cum melle eclegmatis modo ad eadem mala, cuius vsum cum aceto emplastri modo ad omnes difficiles cutis pustulas sequuntur , & ad omnes maculas cutis eiusque infectiones, tumores duros non minus, præsertimque ad parotidas. Mulieres nihil habent , quo valentius vterum calefaciant; mudent, atque ab obstructionibus sanent, quam vrticā, ex quo ad mouendos menses seminum decocti, atque suffiti vsus est apud ipsas frequentissimus, maximeque addita myrrha. Cinere ex seminibus parato, ad omnia ulcera maligna & cæcerosa vtuntur. Solanum somniferum in Alexandriae ruderibus copiosissime prouenit , sicq; crescit, vt magnus frutex appareat. Vtuntur incolæ radicū corticibus ad dragmam puluerizatis cum aqua lactuce, vel solatri, sumētes ad somnum cōciliandum. Huius plantæ cortex non secusquàm nux methel, siue stramonij semina, apud plures malos nomines, vt
aliquid

aliquid mali faciant clam dum dormiunt, huius corticis in epulis ponunt. Folijs contusis emplastri modo ad calidas inflammaciones vtuntur, atque illito ex ipsorum succo fronte, temporibus, ac alijs partibus corporis in quibus pulsus sentiuntur, vel iisdem contusis emplastri modo appositis, ad somnum familiarissime vtuntur. non minusque ad exustiones. Nux etiam Methel ibi nascitur, sed non vsq, adeo copiosa, vti solanum prædictum. estque verum Dioscoridis stramonium. vsusque plane eosdem habere ij aiunt, quos de solano somnifero diximus. Adest quoque hyosciamus albus admodum à communi figura differens, nasciturque Cayri propè pyramides, folijs communis longè grandioribus, latioribus, crassioribus, & albidioribus. Quo vtuntur nõ secus quam stramonio. Vbi que vero in viridarijs coriandrum prouenit copiosissimum, quod omnes Cusbarà appellât. Herbeque virentis vsus in cibo est apud omnes Aegyptios familiarissimus. etenim ferculum non parant sine folijs coriandri, quamquã ingrate oleat. G V I L. Quid audio? non ne ij ipsum mandentes maxime læduntur, & ab eius vsu in phrenesim labuntur? quod Dioscorides, Auicennas, tum multi alij tradidere. A L P I N. Ridiculum. quis vnquam vidit aliquẽ, coriandrorũ causã (quã in vsu apud quosque tum sanos, tum ægros familiarissimo existunt) læsum fuisse, aut ei aliquos sensus turbatos, nisi immoderate eis fuerit vsus? Quid miraris? quasi eiusdẽ cum Galeno non sis sententiã, qui coriandrum palidum, resoluẽs ac modice adstringens statuit. non ne demonstrat Dioscorides vel hanc eius facultatem fateri cum dixerit, chæradas coriandro cum comento sanari? Quod nunquam à frigidis frigiditumores discutiantur, ac curentur; cum medicamenta aliã à Dioscoride ad sanandos duros tumores chæradasque præsertim memoriã prodita, calida facultate fuerint. Neque uidetur planè hoc siluisse Auicenna, cum dixerit, chæradas coriandro sanari, uel ex proprietate, quam ad illum sanandum tumorem habet, uel ex partium substantiã tenuitate, qua per meat profundẽ tumidam partem. Sed quis ignorat nihil à frigido resolui, etsi multa fiat permeatio partis tumefactæ, sed omnia resolutiua calida esse? G V I L A N D. Verã sententiã recte defendisti, quam quis modo negabit, sciens ex te Aegyptios uirentem coriandri herbam in cibo sequi citram aliquamnoxam? multo minus seminum siccatorum usus erit exinde timendus. Hincque errasse non parum Arabes liquido constabit qui

DE PLANTIS AEGYPTI

qui coriandro frigidam facultatē narcoticam, stuporem inducentē
 atque sensus turbationem concitātem, ac exitium tribuerit. Idem
 que & de psyllio fuisse apud illos à te compertum est, quando psyl-
 lium pro ueneno à Dioscoride, atque alijs receptum, innoxie in fe-
 bricitantibus frequenter non modicam ægrotis seminum mucagi-
 nem exhibentes. Herbā in aqua elixatam illi estant. Sed ea multo
 plus semina ad roborandum stomachum ualere ii affirmant, debi-
 les etenim uentriculos, usu seminū assiduo maxime roborant, eiuf-
 que calorem ipsa fouent, augent, flatuque resoluunt, ac discutiunt
 proindeque in colico dolore, atque alijs à flatulento spiritu conci-
 tatis usum seminum sequuntur: ipsis scilicet, uel in puluerem redu-
 ctis, uel ex ipsis parato decocto, utentes. Quo uteri quoque frigidi-
 tatibus, & humiditatibus occurrunt. præsertimque ad menses im-
 modice fluentes, & ad gonorrhæam firmandam, quod insit illi quo-
 què facultas adstringēdi, ex quo puto apud eos plantam quoque em-
 platri modo, ad podagricos & alios articularum dolores in maxi-
 mo ibi esse usu, quod eas partes adstriktione, ne humorem par-
 tes recipiant, roboret, atque etiam contētos resoluat, discutiat, uel
 exprimat. Ocymus ibi in uiridariis copiosissimus crescit ad altitu-
 dinem trium & plus cubitorum, foliis nostratis longioribus, tenuio-
 ribus, colore rubro suffusis, odoremque eximium spirantibus. Sna-
 uitate enim odoris nostris omnibus præferendus meritò uidetur,
 ob quem illi hanc plantam Rihau appellarunt, quod idem est, ac si
 dixeris, odorem, ita, ut hic ocymus præ odoris iucunditate eximia
 odor per excellentiam ab ijs uocetur. Qua planta odoris causa ij
 utuntur, medicos uero usus apud eos ipsa paucos habet, qui ab
 alijs multis perdocti sunt. Nascitur etiam sponte ibi quedam plan-
 ta repēs, altius saliens, seque alijs arboribus conuoluēs, foliis duris
 longis, Sefeli Ethiopici proximis, sed maioribus. Flores fert albos
 styracis similes, à quibus producantur siliquæ; longæ ac crassæ, qua-
 les in ulcododendro cernuntur, plene lanugine alba, ac sem nibus
 paruis. ex hac planta succus, manat flauus, urens quem sicca-
 tum Aegyptij ualenter tenues humores purgare, aiunt. Hanc illi ef-
 se scammonij speciem affirmant, quā sechamonē appellant cuius
 tamen nullus usus in medicina apud eos noui. G V I L. Fortasse
 hanc plantam esse Apocynum Dioscoridis affirmare poterimus.
 Cum illiusce notæ, notis à Dioscoride traditis conuenire conspi-
 ciatur, & que fortasse putanda, quam aliquis è Syria uenisse, peri-
 plocam

plocam uocatam, prodiderunt. At verum apocynum nunc in Italia cognitum est.

SECAMONE.

P. Fenu-

DE PLANTIS AEGYPTI

Fenugreci germina mox è feminibus erumpentia . ex ipsisque statim profilitentia plebei comedunt , præsertimque mulieres, pingue fieri cupientes, per urbem multas massas terre, plenas feminum recenter productis germinibus vendendas ij ferunt . Plures aliae sunt plantæ ibi nascentes, quæ cum pluribus alijs locis communes existant, non est de ipsis à nobis amplius sermo proferendus . Sed iam de medicina apud illos populos usitata, sermonem, deque plâ tis illis in locis nascentibus claudere debemas; cum nihil super sit dicendum.

De plantis per iter obseruatis. Cap. XLIII.

G V I L A N D I N V S.

H L V R I M A S gratias tibi refero, quod tantum labor è hætenus mea causa sustuleris. Nihilominus ne aliquid omittamus, quod utile ad hanc historiam iudicem, cuperem, antequàm nos huic sermoni planè finem imponamus, vt de plantis etiam per iter olim in Aegyptum à te nauigâdo varijs in locis obseruatis, aliquid diceres . A L P I N. Non arbitror te ignorare, nostro olim audito itinere, parum temporis mihi per iter illud concessum fuisse, ad indagandas illorum locorum plantas: veruntamen, quas tunc uiderim, quamquàm neque tuis doctissimis auribus satis dignas eas existimem, referre etiam nunc non recusabo. Memini me ihabarbari plantam Cocyre inspexisse, in antiqui illiuscè propugnaculi quodam viridario . quam quidam ex Syria illuc nauì aduectam habuerat: quique ipsam à viro Persa Tyropolim olim fuisse adductam etiam affirmabat. Quæ planta plane folijs rumici uisi est proxima, quæ tamen erant laciore, crassiora, lanugineque quadam alba obsita . In illa eadem insula inueni Cyperi radices lōgas ad modum odoratas, & Chamedrim arboream, duorum fere cubitorum altitudine propè Butrintum, uiuentem, quæ folia duplo & triplo Italicis maiora habebat . Zacynthi oxalidem, qua eius insule pharmacopœi ad medicinam utebantur, inspexi, admodum à nostris oxalidis omaibus diuersam, quippè exilis herba ipsa est, folijs paruis, crassis, oblongis, calthæ foliorum æmali, gustū non minus quàm nostra acido sapore ferit. Ibi quoque crescit acacia secunda Mattheoli, quam ego florentem
mense

mēse Februario inspexi folijs, floribusque minoris anagyridis proximis, quæ gustata, sapore adstringenti feriunt, paucisque tamen ac mollibus spinis obsita. Neque arbitror esse ueram acaciam, quã in Capadocia & Ponto nasci Dioscorides prodiderat, quòd minime conuenire cum prima acacia, seu spina Aegyptia uideatur. Aliud agnoui in illa insula, quippè smilacem asperam esse ueram falsam parillam, qua medici utuntur ad sanandam lue[m] gallicam. G V I L A N D. Copiosius quoque hanc plantam in quampluribus Italię locis nasci scio, quare istud, quod ibi didicisti, nouum apud me non est. A L P I N. Verum dicis, etenim ipsam aliàs in multis alijs locis offenderam ac obseruaueram, uerum perpetuo, an esset falsaparilla, anceps, ac dubius fui. In hac uero insula ea spectata, clarius cognoui ueram eam utique esse.

G V I L A N D. Quam obrem in Italię locis cum eandem ipsam spectaueris, eiusdem non fuisti sententię, scilicet eam esse falsam parillam. A L P I N. Quoniam omnes smilaces asperę, quas hætenus uideram, exiles admodum breuesque, ac capillares radices habebant, sed quam in Zacyntho insula uideram, longas, crassas, asportatis Hispania radicibus falsę parillę omnino similes. Quo pacto uero has agnouerim, tibi iam explicabo. Ego enim, ut ocium diuturnę morę effugerem, forte fortuna collem illiusce insulę perreptans, in ualle quadam ad sæpem oculos conieci, lenthiscis ac multis asperis smilacibus contextam, cuius ab radicibus omnibus terram impetuosa torrentis aqua sic abduxerat, ut illarum plantarum sepem textentium omnes radices, non secusquam uenę arteriæ, & nerui humani corporis à carne separati, nudę conspicerentur, Smilacesque asperę longos sanè serpentes imitaturę, alijsque radicibus conuolutę, mira longitudine, ac crassitie mihi se obtulerunt. ita ut quasdam illarum duorum, & amplius cubitorum longitudine, & crassitię communium falsę parillę radicum inspexerim, ex quo continuo eas falsę parillę radices esse iudicaui. Et dum hæc simul cum alijs, qui una ibi me cum aderant, considero, augurium contingit opportunissimum.

Nam ex transeunte Gręco homine eius loci accola; & agricola, peto, quomodo ibi illa planta appellaretur, qui respondit, smilachiam nuncupari, ipsamque in usum apud ipsos esse pro curanda Gallica lue: ex quibus uerbis exploratius eam considerans, uideo radices eius longissimas & crassas, eadem substan-

DE PLANTIS AEGYPTI

tia præditas, nullumque præferre saporem, uti radices falsæ parillæ: ex quibus colligò statim, smilacem illam asperam ueram esse falsam parillam. pharmacopola eius loci multum lucri se fecisse his radicibus nobis affirmavit, quod sæpe harum radicum ibi collectarum multos fasces collegerit, & in alia loca miserit, quas pro ueris falsæ parillæ radicibus sæpissime vendiderat. Quam mercaturam clam agebat, ne eam plantam alij discerent. Adde Cayri me in falsæ parillæ fascibus ex Hispania asportatis uidisse, frustra radicum nodosarum, vel geniculararum asperæ smilacis, à quibus procedunt radices, quibus medendo nos utimur, cum folijs eiusdem plantæ, tum ramulis spinosis, sic manifeste, ut nemo, qui uiderit, eos fasces falsæ parillæ, esse ex smilace asperæ selectos, negare potuisset hanc plantam eandem esse cum falsaparilla.

G V I L A N D. Placuit multum mihi, te ueritatem de smilace aspera probè agnouisse, cuius quidem sententiæ non solum me sed quamplures alios fuisse tibi persuadèas uolo, in primisque Gabrielem Falloppium, herbarum materiæ doctissimum, qui in libello de morbo Gallico, in capite de falsaparilla hæc prodidit. Alias credebam esse radicem ebuli, & perfiti in ea sententia plurimis diebus, donec Hispanus ad Ducem Florentiam integram asportauit plantam, & hinc patuit error meus, & uidi esse radicem smilacis asperæ. de qua Dioscorides libro quarto, & scriptores antiqui mentionem fecere. Quod magis confirmaui experientia, nam cum in monte Sancti Iuliani Pisis uidissem smilacem asperam, curauim effodiendam, & semper usus sum loco falsæ parillæ, & per biennium illud, quo ibi fui, semper cum foelici successu plurimos à uice Gallica liberari. Quam etiam sententiam confirmat Amatus Lusitanus medicus, quamuis Hebreus, non spernendus in libro quinto, suarum centuriarum. Quare te hac de re euehi non oportet, quando alij ante te multi eam nouerint. Sed quomodo asserere possumus eius in sula smilacem, probè falsam parillam delineatam demonstrare, minimeque illam, quam Italiae loca ferunt atque alunt. Quod tamen fieri potest in terra, qua ipsa serpit, diuersitate, etenim in duro solo sicco, & squalido effosam smilacem uidebimus radices minores, gracilioresque falsaparilla habere, & in mollissimo solo, quod in eo facile queant serpere, longiores, crassioresque, falsæ parillæ planè proximas. Ea siquidem smilacis planta, quam in ea insula olim cum in illis locis diuersaret, inspexi, solo mollissimo, pingui

ac humido nutriebatur, ex quo mirum non est, si longis, crassisque radicibus fuit inuēta; in sicco vero duro, nequeuntibus, terræ duritie obsistente, radicibus libere serpere ac meare, similax aspera radicibus breuioribus, tenuioribusque apparebit. Quales à me obseruatæ fuere in Zacynthi-insulæ, Corcyræ, Cretæque locis saxosis & durioribus. Adde multos decipi in agnoscenda falsa parilla ex smilace aspera, non omnes smilacis, falsæque radices animaduertentes, ac obseruantes. Et enim in aspera smilace duæ radicū differentiæ spectantur. Ipsa siquidem in primis ex stipite radices procedentes habet albas, rotundas, nodosas, digiti crassitie, cannullis paruis persimiles, quæ sanè radices non admodum longæ existunt. ex quarum geniculis vel nodis aliæ proficiscuntur atque exiliunt à primis planè diuersæ, in duroque solo parue, breues, tenuesque, non secus quàm capillamenta quæpiam cernuntur. atque in molli longæ, crassæ, quales in falsa parilla, inueniuntur. Ex quo apparet radicum smilacis differentia, quæ itidem in falsæ parillæ planta ex Hispania aduēta facile obseruatur ac reperitur, adeo ut, quæque harum plantarum habeat primas radices à stipite statim procedentes albas, nodis equalibus interuallis distinctas, cannis proximas, non tamen intus peruias, sed plenas, digiti minoris crassitie, refertas, & secundas ab harum nodis uti capillamenta exilientes ac exeuntes, longas, primis graciliores, æquales, nodis carentes, siue non geniculatas. Qui itaque negant smilacem asperam veram esse falsam parillam, dicunt radices vtriusque plantæ esse inter se differentes, forma quippè ac etiam magnitudine, forma quidem, quoniam smilacis tantum primas radices nodosas albas, breues, crassas spectantes, secundis à primarum nodis nascentibus longis, gracilibus, non nodosis, equalibus comparantes, manifestissimam inter has differentiam faciunt. quam confirmant etiam ex eo, quod primæ crassæ, & breues, hæque graciles, longæ existant. Errant quidem isti non recte radices inuicem, ut pareffet comparantes, quoniam si radices falsæ parillæ graciles longas, quæ sunt secundæ radices, non primis smilacis asperæ crassis, nodosis, candidis, breuibus, ac secundis à nodis primarum nascentibus comparassent, sine dubio nullam differentiam inuenissent, hac excepta, quod smilacis radices secundæ, falsæ parillæ radicibus breuiiores graciliores loci causa obseruantur. Quam differentiam soli terreue mollitici, & duritici ratione, vel eiusdem diuersitate, ac fortasse etiam

DE PLANTIS AEGYPTI

etiam cęlocalidiori fieri nobis persuasum est. In duro enim solo atque in frigidiori cęlo radices non ita crescunt, & crassescunt.

ALPIN. Veritatem attigisti, atque istęc omnia ad radicem smilacis attinentia à te prodita, ego oculatim in Zacynthi Insula sedulo obseruavi, atque cognoui. Quę veritas ex plantę e uiuo delineata ichone planè clara elucescet. in quo utręque tum primę radices nodosę, crassę, breues, tum secundę alię ab harum nodis nascentes, longe graciles, &uales sine geniculis manifestissime spectari possunt. **GVILAND.** Ex visa smilacis huius Ichone, at-

que ex ijs, quę tu de ipsa haectus dixisti, facile eam smilacem, quam tu in Zacynthi Insula nasci prodidisti, esse &

smilace aspera Italię in locis inuenta multum differentem, cognoscitur, tum ex folijs breuioribus, tum ex diuersa foliorum fi-

gura, tum multo magis ex radicibus illis nodosis, quę in

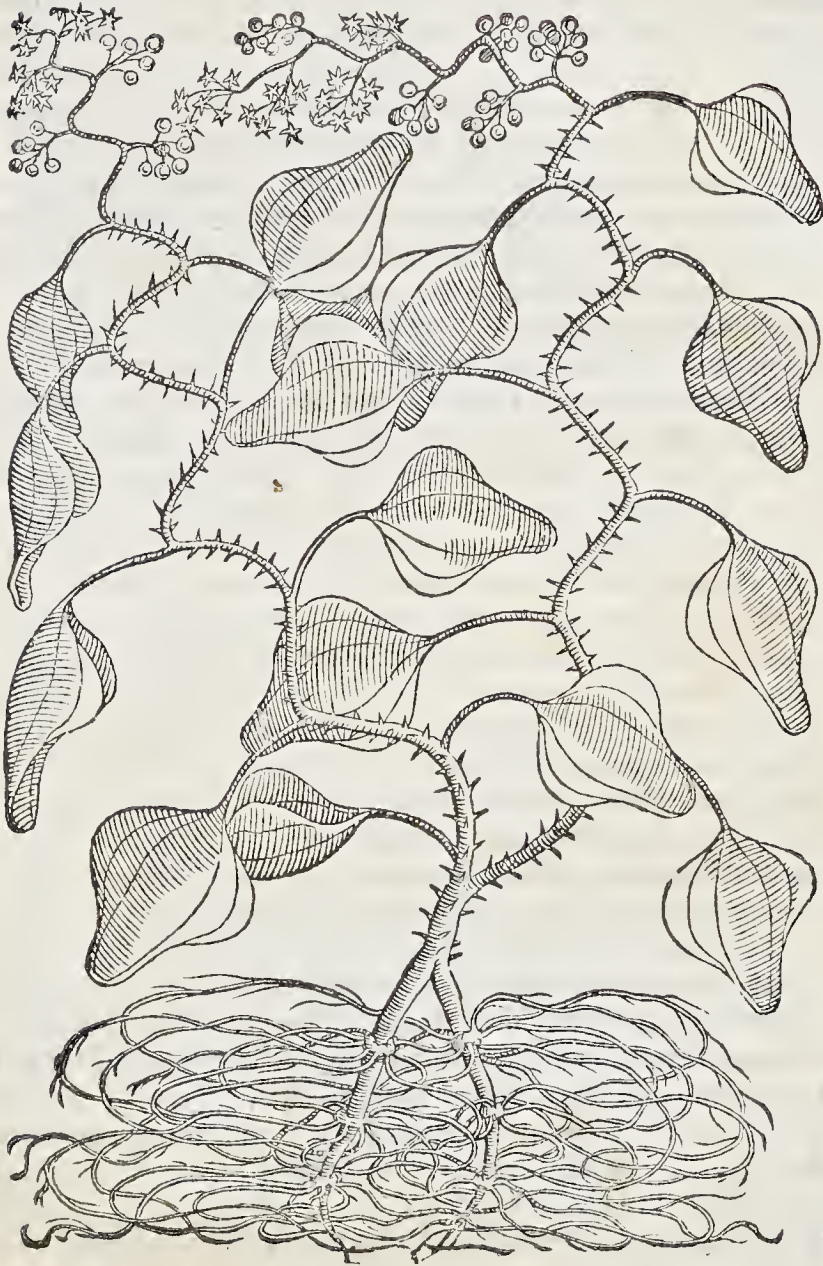
alijs smilacibus aspe-

ris non inue-

niuntur.

S M I L A X A S P E R A .

Perge

DE PLANTIS AEGYPTI

Perge modo reliquarum à te conspectarum plantarum narrationem ac hystoriam absoluere, cum nobis de hac planta nihil dubij relictum sit, quin credamus ipsam veram esse falsamperillam. ALPIN. In Creta insula inter alias plantas ibi Thymū, thymbra, epythimum, marum, ladanum, aspalathum, styracem offendi. Thymum vtrumque vidi, quippe magnum ac paruum, magnum est planta farmentosa folijs satuirei proximis, sed aliqua tenuis asperioribus, latioribus, & viridioribus, sapore valde acri ac odorato: quam plantam falso multi tragoriganum esse Dioscoridis statuunt. thymus secundus minoribus folijs, tenuioribus, albio ribusque totæ Italię est notissimus. Tymbra est planta in Creta Insula nascens copiosissima, similis thymo maiori, ramulis duris lignosis, folijs thymi latioribus, mollioribus, herbacci coloris, non ordinatim, ut aliqui prodiderunt, nascentibus: neque inter hæc alia foliola nascuntur. ex qua planta communiter pro secunda thymbra delineata, non veram esse conijcitur, quam ibi uidi cum epythimo, admodum differentem. Epythimum vero in loco eius Insulę Fraschya vocato, cuscute modo, thymo, thymbre, atque alijs plantis conuolutum inueni. ex quo falsum esse duas esse epithymi species, dignoui, quippe vnam thimi florem, atque secundam capillarem hanc herbam cuscute emulam: Epithimum nanque nigram bilem purgare omnes affirmant, thymi vero flores id præstare nemo dicet. Aliqui ex Cretensibus aiunt epithimum, atque epithymbra purgare sanguinem calore exustum, multosque inter se differentes morbos ex illius capillaris herbe supra varias plantas inuentę vsu sanari. etenim, quę origano conuoluta collecta est, morbis omnibus purgatione conducere affirmant, quibus origanum per se solum subuenire comperitum est. sicque in alijs plantis repertam & ab ipsis exceptam uel collectam, vinum habere purgandi humores, è quibus concitatis morbis hæc plantę succurrere, atque auxiliari facultate solent. Marum apud aliquos Cretenses vidi, nostro amaraco planè simile. etsi tamen gracilioribus, minoribus, asperioribusque folijs amaraco constet, multoque nostro amaraco sit odoratior, & præstantior, quam plantam, syluestre amaracum, & non marum nuncupandam iudico. Plantam uero, ex qua ladanum Cretenses colligunt plane differentem ab ea, quam hætenus fere omnes prodidere, inspexi, Hęc siquidem Cysto sceminę persimilis est, folijs tamen cysti lon-

longioribus prædita, saluæque proximis . Floresque fert syluestri-
 bus ros omnino similes, qui roseo etiam colore, quippe commu-
 nium rosarum suffusi spectantur. Quæ planta à cysto fœmina flo-
 rum tantum magnitudine differre uidetur . Deceptusque fuit
 Mattheolus Dioscoride dicente, lodanum esse cysti genus longio-
 ribus folijs nigrioribusque refertum . quæ notæ in cysto, ex quo
 Crentes lodanum colligunt, utique omnes obseruantur. quando
 hæc planta omnino cysto fœminæ sit similis, cum iisdem folijs flo-
 ribusq; spectetur, et si maioribus. Aspalathum, etiam ut aliàs quo-
 que dictum est, copiosissimum propè Fraschyæ portum in quodã
 colle uirentem atque florentem sæpe inspexi, odorisque eximia sua
 uitas ex huiusce plantæ floribus ad me delata, fuit in causa, ut ip-
 sum agnouerim. Quæ planta est frutex densis ramis, spinis albis du-
 ris horridis cortice caudicis albo, ad trium cubitorum & plus al-
 titudinem in altum assurgens . floribus multis paruis, croceis spar-
 tij similibus, sed summe odoratis. Huius arbuti radices duræ, lon-
 gæ crassæ, colore flauo, atque cortice summe odorato tuic tempo-
 ris à me fuere obseruatæ . Multasque meus pharmacopæus decer-
 psit, Cayrumque ad usum medicinæ meo iussu detulit. Plures styra-
 cis arbores ibi quoque inspexi prope illius loci riuum uirêtes, qua-
 rum multas mecum in Aegypto detuli . Quo in loco cœli causa
 non vixerunt. Sed quid te amplius de eius Insulæ plantis, tibi pluf-
 quàm mihi notissimis? Quæ enim Græciæ pars nunc est, quam tu
 plantarum desiderio sæpius non peragraueris? Et hæc de plantis
 Aegypti à nobis dicta sufficiant. Quibus absolutis ad alia transeun-
 dum est, & fortasse ad studium de ambiguis nonnullis simplicibus
 medicamentis agnoscendis, sæpe à me desideratum . Diu enim
 summopere desiderauim inter nos absolutissimam de omnibus pri-
 scorum medicorum usitatis medicamentis simplicibus, quæ hæc-
 nus apud plerofque nostrorum medicorum dubia habentur, habe-
 ri disputationem . G V I L A N D . Iam historiam de Aegyptio-
 rum tum usitata medicina, tum plantis illis in locis nascentibus fi-
 nem habuisse video . qua de re, ac de isto mea causa suscepto labo-
 re, tibi ego plurimum dum uiuam debebo . maximeque nunc ti-
 bi à me agenda sunt gratiæ, perpetuoque habenda. Disputatio ve-
 ro à te de simplicium medicamentorum, dubij aliquid penè no-
 stros medicos habentium, ratione proposita, dignissima fanè vide-
 tur, quæ à nobis perpendatur . Hoc tamen in præsentia faciendum

Q non

DE PLANTIS AEGYPTI

non puto: Sole enim iam ad Antipodes descendente, parum huius diei nobis superest. Quamobrem sermo hic in aliud tempus nobis accommodatius, remittendus est. Interim nos metipfos paululum à labore laxabimus, quietis ac ocij aliquantulum animis concedentes. Quamprimum tamen tempus opportunum ad eum sermonem tibi videbitur, ad me redibis, ut hac de re aliquid dignum commentemur. ALPINVS. Ita faciam, sed antequam nox ingruat, me domum redire consultius est.

Vale atque me, vt soles, amato. GVILAND.

Vbi mecum manere non est animus, vt lubet, hinc discede. Interim mei semper esto memor, tibi que me esse addictissimum, atque tui obseruantissimum, scias velim.
i fœlix.

FINIS LIBRI DE PLANTIS.

PROSPERI
ALPINI
DE BALSAMO,
DIALOGVS.

IN QVO VERISSIMA BALSAMI
plantæ, opobalsami, carpobalsami, & xilobalsami
cognitio, plerisque antiquorum atque iuniorum
medicorum occulta, nunc elucescit.

AD ILLVSTRISSIMOS
ET SAPIENTISSIMOS
Patauinae Academiae Curatores.

VENETIIS, M. D. XCII.

Apud Franciscum de Franciscis Senensem.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

1215 EAST 58TH STREET

CHICAGO, ILL. 60637

TEL: (773) 763-7200

FAX: (773) 763-7201

WWW.CHICAGO.EDU

CHICAGO, ILL. 60637

CHICAGO, ILL. 60637

CHICAGO, ILL. 60637

CHICAGO, ILL. 60637

CHICAGO, ILL. 60637

CHICAGO, ILL. 60637

CHICAGO, ILL. 60637

CHICAGO, ILL. 60637

CHICAGO, ILL. 60637

CHICAGO, ILL. 60637

CHICAGO, ILL. 60637

CHICAGO, ILL. 60637

ILLVSTRISSIMIS

AC SAPIENTISSIMIS

SENATORIBVS

FRANCISCO PRIOLO DIVI MARCI

PROCVRATORI,

Zachariæ Contareno,

AC LEONARDO DONATO EQVITI

& Diui Marci Procuratori.

Patauina Academia Curatoribus.

PROSPER ALPINVS. S. D.

ANTAE laudis Senatores Illustrissimi,
balsami plantam apud antiquos iunioresq;
medicos fuisse legimus, ut eius oleum, seu
succus, (quem opobalsamum Graeci appel-
lant) in toto terrarum orbe, ut diuinum
quoddam auxilium habitus atque celebra-
tus fuerit. Vulgus etiam rem aliquam vehementer ad sanita-
tem accommodatam, balsamum vocare solet. Et quidem nihil
in vniuersa simplicium medicamentorum sylua praestantius, &
dignius inueniri potest: neque id hercle immerito. Qui-
bus

bus enim in arte medendi versatis ad ulcera, vulnera; sananda
 illius virtus est ignota? quantum lethalibus venenis, scorpio-
 num; ietibus, & viperarum moribus obsistat? Quibus etiam
 huius succi nobilitas, in peste, pestiferis; febribus arcendis mi-
 ra efficacia est occulta? quandoquidem regum corpora eo olim im-
 putria seruari multorum testimonio constet. non ne putridæ fe-
 bres saepe sunt hoc adempta presidio? Quid? non ne ex balsamo
 hominis corpus à cute ad viscera usq; iuuari experientia docuit?
 Mulieres eo sibi illit am faciem pulcherrimam efficiunt, abortasq;
 in cute rugas abigunt. Atque hinc iuuentutem diu seruari vul-
 gatissimum est. Et ut paucis rem colligam, ac perstringam, ca-
 put, stomachum, hepar, lienem, mesenterium, pulmones, renes, ve-
 sicam, uterum, spinam, nervos, musculos, articulosq; omnes pluri-
 mum iuuat. Etenim abortam oculorum caliginem abstergit, vi-
 sumq; vitiatum, vel deperditum restituit; aures dolentes, & in ip-
 sis tinnitum sanat. Præterea conuulsis, epylepticis, vertigino-
 sis, resolutis, atque tremantibus mirum in modum prodest: tum
 respirandi difficultati, tussi, orthopnoæ, pulmonum frigiditati-
 bus, fluxionibus, & doloribus subuenit. Stomachi calorem
 valde fouet, auget, atque roborat, & iccirco eius cruditatibus,
 ac flatibus à diminuto calore excitatis, præsentaneum est auxi-
 lium. Meseraicarum vero à iecore, ac liene venarum obstru-
 ctiones aufert, regiumq; morbum curat. Interceptam saepe uri-
 nam prouocat, calculosq; valenter frangit, & ipsos à renibus
 abstergit, atque per urinam expellit. Uterum magis, quàm cæ-
 tera membra respicit, atque omnibus eius à frigiditate abortis
 malis præstantissime succurrit; Menses cit, partus, se-
 cundasq; educit, præfocationibus, & flatibus tutò medetur.
 Et quod non minus a multis desiderari, atque expeti solet,
 fœminam ipsam ex causis effectam sterilem, fœcundam reddit.
 Cumq; tam eximia balsami dotes existant, ab antiquis etiam præ-
 clarissimis medicis olim memorie traditæ, mirum non est tanto pe-

re Romanis Imperatoribus Vespasianis curam eam arborem ex-
titisse, eiusq; causa ab ipsis cum Iudais aliquando dimicatum fuis-
se. Maximum usum in medicina habuisse succum, fructus, ac
ligna apud omnes liquido constat. Perficit enim multorum anti-
dotorum compositiones, praesertimq; Theriacam, atque Mithrida-
tium, quae a nostris, eo sublato, non sine artis dedecore parantur.
Cum haec aliquando hic inueniri posse ignorent, audacissimeq; ob-
latum saepe ipsis huius arboris verum succum, fructus & ligna,
vera esse negent. Non possum igitur non multum presentem
balsami calamitatem cum huiusce temporis medicis dolere; cum
& si in multa Italiae loca ex Aegypto, ac Syria huiusce plantae
succus, fructus, lignaq; nunc verè comportentur, haec tamen
agnoscere nostri medici renuant. quinimo plerique affirmant hoc
tempore veram balsami plantam nusquam gentium inueniri, mi-
nimeq; eius succum, fructus, & virgas (quae opobalsamum,
carpobalsamum, & xilobalsamum Graeci appellant) ad nos ve-
ras comportari. Atque horum alij asserunt fieri quidem non pos-
se, ut veri opobalsami satis, cuius quantitas non pauca saepe in his
locis circumfertur, inueniatur, cum Aegyptus, ac Syria balsami
plantis omnium consensu nunc careant. quando etiam priscis sae-
culis ex tota Aegypto multis iisdem plantis referta, modicum
quippiam illiusce liquoris haberetur. Alij ex Fœlici Arabia
huc illum delatum scientes, Syncerum esse opobalsamum negant,
asserentes solum Aegyptum, ac Syriam illum olim habuisse, ne-
que alibi inuentum plantarum scriptores prodidisse. Hisq; ra-
tionibus persuasum est eis, Syncerum opobalsamum his temporibus
non reperiri, quod si aliquando sibi à quibusdam ex Aegypto,
uel Syria uenientibus offeratur, eos irridentes, negant uerum
esse, atque à se reiiciunt, & in parandis Theriaca, Mithridatio,
& alijs nobilissimis compositis, eo haudquaquam uti uolunt.
Quod ego cum mea quidem sententia pessime, ac non sine artis
magno dedecore ab ijs factum iudicauerim, cumque ad nos legiti-
mum

mum succum arboris, quæ à priscis herbarijs balsamus appellata est, ligna atque fructus ex pluribus locis asportari certò sciam, non potui non summopere istorum ignorantiam, ac errorem summum admirari, & huius eos erroris adductis rationibus redarguere, cum præsertim medicos omnes Aegyptios, Arabes, & Syrios eundem succum, fructusq; eosdem, atque eadem ligna uno omnium consensu, citra ullam contradictionem, vel hesitationem in componenda Theriaca, Mithridati, aliisque nobilibus antidotis, commendare, atque arripere cognouerim; qui aliù nunquam fuisse opobalsamum, neque alios fructus, aut alia ligna ad medicinae usum recepta, atque apud illos usitata affirmant. An verò quis Aegyptijs, Syris, & Arabibus in eorundem medicamentorum cognitione, usu, & experientia præferendos contendet Italos nostros? quæ neque locum, in quo arbusculum vixerit, neque alibi illum vivere inspexerint? an potius illis credendum erit, qui in eodem loco cum ista planta multos annos vixere, & illam sæpe sæpius tum viderunt, tum sedulo obseruarunt? Quando etiam primi Balesam plantam eam nominarint. Quo nomine alij omnes & Graeci & Latini libentissime usi sunt. Cum igitur illi Italici, cæterisque omnibus nationibus in huiusce plantæ, succi, fructuum, & virgarum cognitione iure præferantur, atque hæc vera ab ipsis credantur; & pro legitimis, ac veris ad omnia componenda medicamenta utantur, succumq; ex Aegypto, vel Syria huc aduectum, nobisque interdum oblatum, uerum opobalsamum esse affirmant: Cur & nos iisdem uti, atque in medicinae usum eadem recipere recusemus, potius quam aliud pro ipsis ad componenda medicamenta substituere? Hincque multi mirari non debent, si Theriaca, Mithridaticumq; huiusce temporis antiquam amplius illam præstantiam, ac nobilitatem non retineant, neque eximia illæ uires à seniore Andromacho decantatae conseruentur.

Hac fidens estu per rura vagabere Cæsar
In Lybico quamuis progrediare solo.

Quis enim medicorum erit, qui à viperis, Aeg yptijsq; cum aspidibus, tum scorpionibus, vel ab alijs huiusmodi serpentibus demorsos sola Theriaca, vel Mithridatio curare hac ætate confidat? vel horum spe aconitum, vel napellum, uel toxicum innoxie assumere audeat? Unde est, quod Theriaca vel à nostris omni cura, ac diligentia confecta magnis illis careat omnino dotibus? Nisi quia antidotus hæc multa desiderat ingredientia, quibus antiquis illis temporibus parabatur. Inter quæ principem sanè locum obtinent opobalsamum, carpobalsamum, atque xilobalsamum, quorum loco nostri pharmacopola alia medicamenta substituunt. Quamobrem multi Aeg yptiacam Theriacam longe præstantiorem prædicant, quod vera, ac recentia nuper dicta medicamenta in eius compositione recipiantur. Id igitur ego, cum in Aeg ypto aliquot annos medicina causa moratus, animaduertissem vereq; cognouissem, vera illa medicamenta ad nos ex ijs locis non raro asportari, quæ à nostris non sine componendorum medicamentorū ingenti iactura ab usu medicinae reijciuntur, falsaq; uel adulterata esse dicuntur, Decreui ueritatis cognoscendæ studio, de balsami planta, succo, fructibus, & uirgis, quæ sunt ad medicinae usum à ueteribus medicis litteris tradita, atq; nunc apud nostros ferè obsoleta, librum olim in Aeg ypto conscriptum, quo omnium istorum cognitio comprehenditur, uobis Illustrissimis, ac Sapientissimis uiris legendum ac spectandum dicare; Ex quo, balsami ueritate perspecta ac cognita, operam deis, ut hæc præclara medicamenta; uestra omnium opera, ac auctoritate ab omnibus medicinae amatoribus dignoscantur, atque in pristinum medicinae usum reuocentur: Anno salutis humanæ.

M. D. XCII.

PROSPER ALPINVS LECTORI.

MULTOS ab hinc annos in Aegypto medicinae causa moratus, nonnullos libros de illiusce gentis tum usitata medicina, tum plantis conscripseram; praesertimq; de balsamo dialogum, ex quo arboris succi, fructuum, virgarumq; veritas haecenus plerisque medicis, & pharmacopolis obscura, cognosceretur, claraq; elucesceret. Quos omnes sanè libros simul in lucem prodere cogitabam. At hortatu quorundam amicorum, qui me aliorum librorum editionem non ita breui tempore publicaturum putarent, sententiam mutavi, maximeq; nonnullis doctissimis pharmacopolis obnixè suadentibus, qui Theriacam, Mithridatiumq; nunc paraturi, ab Excellentissimo huius inclytæ urbis medicorum Collegio veri opobalsami, carpo balsami, & xilobalsami veritatem, & historiam agnoscere exoptant, ut his ad predicta paranda medicamenta, atq; ad alia libere uti possent. Non immerito Theriacam Mithridatiumq; his ablatis ab antiqua sua excellentia, non parum deficere dubitantes. Ne itaque istorum desiderio me obsequi nolle uidear, libellum hunc prius emitte non sum veritus. Hancq; huius celeris editionis causam Candide lector ueram esse putato. Interim libros alios de medicina Aegyptiorum uocatos (si modo hunc meum libellum medicinae studiosis aliquo pacto arrisisset intellexero) propediem in lucem uenturos expectabis. Tuq; etiam quo animo ego balsami disputationem hanc, ueritatis tantum agnoscendæ studio, atque iuuandi desiderio sum profecutus, eodem legendam accipies. Vale.

PROSPERI
ALPINI
DE BALSAMO DIALOGVS.

DE BALSAMI PLANTÆ, SVCCO,
fructibus, & virgis esse loquendum. Cap. 1.

ABELLA Medicus Aegyptius, ABDACHIM,
Hebreus, & ALPINVS Italus.

QVEM ego nunc hominem conspicio per hoc viridarium el Mattharia gressus mouentem? is certe meis oculis Abdachim Medicus videtur, vir honestissimis moribus (quamuis Hebreus) præditus, mihiq̄ue multum familiaris: cum igitur conueniam, & salutabo. Salue Abdachim, Quàm diluculò hoc viridarium es ingressus; Quid tibi vero negotij est, vt tam summo mane huc te recipias. ABDACH. Te nunc huc conuenisse, valde lætor, quando iam diu te exoptauerim videre, ac tecum colloqui, Tibi optata hæc sit dies, Ego vt viridarij huius amœnitate, suauissimoq̄ue florum cassiarum odore, auraq̄ue matutina frigidiuscula me aliquantulum recrearem, huc accesseram. ABDEL. Cur vero viridarij istius plantas vndique obseruas, neque te humi stratum sub ficus huius Aegyptiæ latissimis ramis conspicio, ut quietius ita tum animum, tum etiam corpus recreares. ABDACH.

R 2 Oculos

D E B A L S A M O

Oculos hinc inde dimouebam, si aliquam balsami plantam viuentem potuiffem inspiciete, cuius odore eximio olfactu animales spiritus delectaffem, quas custodum negligentia exaruiſſe comperi, quod ſatis ægre patior, plurimumque me tædet hoc viridarium illis nunc carere plantis, multumque ornamenti hac de cauſa hic de eſſe videtur. **ABDEL.** Ne te ob id excrucies, quandoquidem ſæpe aliàs aliunde aſportatæ, atque hic inſertæ plantæ perierint, quæ nunc fortæſſe, alijs adhuc iuſſu præfecti aduectis, citò renouabuntur, vt ſæpe aliàs factum eſt. Sed quem video ad nos venientem? An Alpinus Veneti Conſulis Medicus? **ABDACH.** Ipſe eſt, cui nos obuiam ire honeſtum eſt, quod humanus hic fanè vir eſt, atque affabilis. **ABDEL.** Quid iſtud eſt Alpine, quod nos te hic nunc offendimus? tuus aduentus pluribus de cauſis eſt nobis iucundiſſimus. **ALPIN.** Viridarium hoc ſpectandi gratia huc me contuli, vobisque pro veſtra erga me humanitate, plurimum debeo, neque parum gaudeo, quod ambos vos hic offenderim, iam diu enim uos videre deſiderabam, nec immeritò, cum vos pluribus nominibus tantopere obſeruem, Neque eſt quod veſtram ego nunc in arte medica doctrinam coram extollam, neque quantum à vobis in ea profecerim, vel didicerim: **ABDEL.** Bonus es cum hæc exiſtimas, utcumque res ſe habeat, à te amari nos ſummopere expetimus. **ALPIN.** Gratias habeo, ſed timo ne importuno meo aduentu iam cæptos veſtros ſermones interturbem: eorum tamen, & veſtræ iucundiſſimæ conſuetudinis ſi fieri particeps mihi liceret, mirum in modum meus hic aduentus mihi uoluptati foret. **ABDEL.** Gratiffimum nobis erit, nunc tecum vir doctiſſime colloqui, à quo pro tua doctrina plurimum noſtros ſermones claritatis recepturos ſperabimus. **ALPIN.** Vobis gratiam habeo. Quid iſtud autem eſt, de quo ſermonem inſtitueratis. **ABDACH.** De balsami planta, quam in hoc viridario aruiſſe comperi, inter nos commentabamur, Cuius iacturam mihi ægre ferenti Abdella noſter in plantarum materia exercitatiſſimus, animū reſtituit, multas è Mecha olim etiam pluries delatas huc, inſitalque fuiſſe, & planè reuixiſſe narrans, atque etiam hoc modo ſæpe balsami plantas renouatas fuiſſe, ut ſperandum ſit, nunc etiam præfecti Aegypti iuſſu, vbi ad illius aures harum iactura aliquandò peruenerit, de nouo inſtaurari poſſe. **ALPIN.** Quid audio? illas plantas huc aliunde fuiſſe aſportatas, eoque

que modo perpetuò instauratas? quasi Aegyptus illis proprium solum non fuerit. non in sermonem inanem spero me nunc incidisse, de balsamo incæptum: de quo non pauca uobiscum loqui iam diu desiderauim, quæ si uobis nunc grata fore putarem, libenter proponerem. ABDEL. Gratam nobis rem facies si hac de re disputationem aliquam promoueris: ex qua plurimum emolumenti pro tua doctrina, atque humanitate nos esse consecuturos speramus, proinde quicquid est, quod à nobis scire uelis, nunc in medium profer. ALPIN. Multum uobis pro hac re debeo, uerumque Aegyptiorum sapientiam & humanitatem agnosco. Verum ne longius uerbis rem producam, de balsami planta, succo, fructibus, lignis nunc uobiscum disputare desidero, quando ego hæcenus scriptorum uarietate anceps, ac dubius fuerim. ABDACH. Neminem Aegyptiorum, uel Arabum esse nunc arbitror nostro Abdella in re plantaria magis uersatum: pluribus iisdem plantis ab eo cum hic, tum alibi inspectis, ac omni studio obseruatis, sed ut de hac re clarius differamus, in capita redigere te oportet, de quibus sit sigillatim disserendum. Quare istæc omnia nunc in medium profer. ALPIN. Dicendum à uobis primo censeo, an balsami planta hoc tempore alicubi uiuat, quando in hoc uiridario, in quò hæcenus à præcis illis temporibus usque adhuc uixit, planè exaruerit; atque non minus, an ab ea collectus succus, fructus, lignaque ad nos perferantur, uel potius una cum arbore cuncta perierint. Hæc in primis à uobis enarrari mihi cupio, quibus cognitis sigillatim de singulis agemus.

An balsami planta, eiusque succus, fructus ac uirga nunc reperiantur, & in quibus locis proueniant.

Cap. 11.

A B D E L L A.

QVAMPLVRES balsami arbores in multis Arabiæ locis nunc uiuere, quarum succus, fructus, ac uirgæ huc ad nos à multis asportantur, certissimum est. Neque id Aegyptios, Syros, Turcas, & aliarum nationum homines multos, Arabiæ loca peragrantes latet, quinimmo omnes

D E B A L S A M O

nes annis singulis Mechem, & Medinam primarias Arabiæ foelicis vrbes, peregrinationis gratia adeuntes, quantus in illis locis sit ex arbore balsami prouentus, planè fateri possunt. Nam Mechem hinc euntibus, & ad uillam quandam Bedrunia ab his vocatam, quæ distat ab urbe Cayri spacio dierum quindecim, accedentibus, mons pergrâdis, arenosus propè eam uillam positus continuo conspicitur, balsami innumeris arbusculis refertus, quas ibi Mahemetis miraculo ortas nostrorum multis suasum est; Sed utcumque ibi natæ fuerint, nobis id sufficiet, omnes ea loca quotannis peragrantes, innumeras ibi uiuere comperisse; idque à quamplurimis huiusce urbis incolis, qui olim, & proximo etiam elapso anno ea loca peragrarunt, audire, atque uerum esse scire poteris. Multis quoque rationibus hæc ueritas tibi à me persuaderi posset, sed si huius uiridarij balsamis olium multis refertissimi terram aliquâdo olfeceris, balsami etiam nunc suauissimum odorem redolere senties, bisque, vel ter tantum, Sol suum peragrauit orbem, postquam hæc plantæ custodum negligentia periire. At quid taces Abdachim, quem millies hic te illas inspexisse certo scio? vel cur me Italo Medico incredulo ueritatem hanc suadentem minimè adiuuas? **ABDACH.** Quid? An hunc nostrum sodalem medicum, multos annos hic moratum, plantarumque omnium studiosum, hanc ueritatem ignorasse dubitas? Ego certè balsami plantas innumeras diuersis temporibus ex Arabia aduectas, hicque insitas uixisse, certo scio, quas multi etiam alij Cayri incolæ inspexerunt. **ALPINVS.** Nephas esse, ac inurbanum putarim, tantorum medicorum testimonio non moueri, qui præter herbarum peritiam, in qua illustres apud plerosque Aegyptios habiti sunt, vna cum balsamo in eadem terra nati, uixerunt. Sed, ut ingenuè fatear, quamquam ego cum uiris in medicina clarissimis planè sentiam, huiusque rei ueritatem omnino cognoscam, tamen hæc ueritas non adèd usquequaque mihi satisfacit, ut possim alijs permultis Italiæ, aliorumque Europæ locorum medicis, atque pharmacopolis incredulis hoc, ut cupe-rem, persuadere, qui absolutè affirmant, balsami plantam nullibi hoc tempore reperiri, eamque planè perijisse, ex quo succum, fructus, & uirgas hinc in Italiam asportatas falsas etiam esse statuunt. Atque priscais sæculis, cum balsamum tantum in Aegypto & Iudæa uixisse Dioscorides ac alij prodiderint, quibus in locis

nunc

nunc eam plantam cum amplius uiuere nemo referat, planè omnibus in locis perijsse colligunt. Quam sententiam ipsi peruicacissimè defendunt, neque omnino carere uidentur argumentis, quibus proprium errorem tueantur. ABDEL. Quomodo quæso istud esse potest? tantos ne medicos, doctissimosq; herbarum professores ita obcæcatos esse, qui non uiderint, neque cognouerint, balsami plantas neuiquam in suo natiuo solo perijsse? Quod autem Aegyptium, ac Iudaicum falso Dioscorides, atque alij crediderint, ex me paulo post cognosces. Neque optimi illi sunt philosophi, qui ita facile vegetabilium species, quæ iuxta philosophorum placita perpetuè existunt, tolli omnino posse, putent: Cælo etenim nullis causis ad generationem facientibus nunc destituto, terraque ac cæteris alijs elementis eodem modo nunc, vt olim, se habentibus, cur terram easdem nunc ferre plantas, vt olim faciebat, non posse dicemus? Graue tibi non sit, quæso, illos, qui balsamum perijsse affirmant, mihi referre, & quibus etiam rationibus in tam falsam opinionem uenerint, explicare. ALPIN. Parum interesse arbitror, te hosce homines nominatim cognoscere, sed ipsorum potius rationes audire, quibus negant hoc tempore balsami arbores, atque ipsarum succum, fructus, & virgas apud nos inueniri; id vero inceptæ disputationi fat erit. Horum siquidem non pauci existunt, qui non modo ad nos in Italiam prædicta uera comportari negent, sed arbores quoque, è quibus illa colliguntur, prorsus perijsse prædicent. Quam sententiam ualde auxere Amatus Lusitanus Medicus in alijs non spernendus, & Nicolaus Monardus Hispanus, qui Syriacum atque Aegyptiacum balsamum perijsse affirmantes, aliud genus balsami in Occidentalibus Indijs nasci, prodiderunt: Balsamumque à Dioscoride, Theophrasto, Plinio, ac a multis alijs herbarum antiquis scriptoribus celebratum, ac descriptum, eò affirmant perijsse, quod prædictorum antiquorum scriptorum testimonio constat, olim duobus tantum Iudeæ viridarijs concessum fuisse, vt inter cæteros Plin. & Theoph. testantur, postea verò quam Iudea à Ptolemæo primo Rege Aegypti, ac à Vespasiano deuastata est, balsamum in vallem Hiericum appellatam transplantatum fuisse, ibique vixisse Iustino, Strabone, Solinoque Polysthore id affirmantibus, statuunt. Et ab Artaxerse Persarum rege primo, ac mox à Romanis Adriano Cæsare rursum tota ea regione bello euerfa, prorsus balsami plantam perijsse. Tandemque

D E B A L S A M O

in Aegypto pauca hoc in uiridario adseruatas uixisse. Quo in loco non tantum priscis saeculis balsamum uixit, sed multo etiam postea, quasi ad haec usque tempora plantam hanc hic conseruatam fuisse asserunt. Nunc uero, à multis, qui hoc tempore Aegyptum peragrarunt, hic quoque demum eam aruisse, confirmatur. Qua hic extincta, cum Dioscorides, alijque in Iudea tantum, & Aegypto balsamum uixisse prodiderint, cui dubium erit, nusquam gentium eam amplius inueniri posse? Ex quo succum, fructus, uirgas, pro uero opobalsamo, carpobalsamo, & xilobalsamo, ab Aegypto, uel Syria in Italiam asportata, uera esse quo pacto affirmabimus. Meritò igitur haec omnia falsa nos affirmasse uidemur. Hincque tanta incredulitas, ac pertinacia inuasit eorum animos, ut potius in erroribus perseverare, ueraque sibi ipsis oblata reijcere, quam opinionem mutare uelint. **ABDEL.** Vix me continere potui, quin susceptum tuum sermonem interromperem, usque adeo animum aduersus illos concitasti meum, nullis rationibus, sed meris nugis balsami omnes plantas perijisse, opobalsamumque etiam, carpobalsamum, & xilobalsamum apud nos inuentum falsum esse asserentes, ut tanta illorum impudentia excitus, quasi quid loquar nesciam: ac ne differam illis respondere, dico, ac edico tibi, balsami frutices neque etiam in Aegypto plane perijisse, dici posse, quando saepe iussu praefecti Cayri, quem Besà appellant, plantae multae ex foelici Arabia delatae in isto uiridario inserantur. Et nunc uix tertius agitur annus, cum Messinoris per id temporis Aegypti praefecti iussu, quadraginta è Mecha aduectae, hic insertae fuerunt; quae tamen cum per annum uixerint, rursus custodum negligentia periere; quae facile etiam denuo renouari possunt. In Arabia uero multis locis innumerae propemodum magno cum illiusce gentis lucro, aluntur: neque satis diu est, quod apud Arabes utilitas, & lucrum hoc cognoscitur; etenim opobalsami quantitas multa in Orientis loca comportatur, quibus in locis eum succum in summo pretio esse, multi ex Arabibus, nunc Cayrum habitantibus, narrant. Cuius succi lucro ab ijs cognito omnes certatim multos balsami frutices ex arenosis, montuosisque locis in morbida uiridaria transferre conantur. Quamobrem ibi innumera pulcherrima balsameta cernuntur. Lege tamen ijs populis interdictum est, ne praeter fiscum quis eam plantam ferere queat; neque succum, uel flores, uel ramulos, uel fructus sine publi-

eo mandato quis capiat. Idemque ibi de balsami arboribus, atque hic de cassijs solutiuis accidit. Solet etenim hic alicui cassiarum negotium locari, & ideo non licet quemquam cassiam ex arbore capere, vendere, emere, aut emptam aliquo deferre. Quod itidem de balsamo in Arabia locis obseruari, ex Arabum relatione planè constat. At quid illi Aegyptiarum ac Arabicarum plantarum ignari herbarij dicēt, duobus ne tantum locis, quippè Aegypto ac Syria balsamum olim (Dioscoride, Theophrasto, Plinio, Iustinoque id docentibus) concessum fuisse? quasi aliorum antiquorum scriptorum testimonio non constet, in pluribus alijs etiam locis olim huiusmodi plantam vixisse: nonne Diodorus Siculus 2. historiarum libro, in quadam Valle Arabiae balsamum nasci, & non alibi memoriae prodidit? Constantinus vero in lib. de gradib. ait, nasci in India; & Ioseph etiam in lib. 8. de antiq. Judaicis, Sabam Reginam balsami plantam ex Arabia in Iudeam tulisse, Salomonique eam dono dedisse, ex qua ibi aliae postea plantae propagatae fuere: & Strabo in lib. suae Geograph. 16. haec scripsit: His proxima est foelicissima Sabaeorum terra, quae maxima natio est. Apud hos thus & myrrha, & cinnamomum nascitur, in ora etiam balsamum, & alia quaedam herbula valde odorata: Necnon & Pausanias idem in lib. 9. his verbis confirmauit, dicens: De viperis vero ijs, quae in Arabia inter balsami arbores versantur, diuersum quidem accepi. Id huiusmodi est. Sunt balsami arbores ex, quae mirthi stirpis magnitudine. Folia illis, qualia herbae amaraco. Theophrastus vero in Asia etiam nasci prodidit. Incolae quoque Basiliiani montis Libani, olim Alexi Graecis imperante, in quodam loco illius montis Solis ortui exposito balsami plantas non paucas, è quibus tantum opobalsami suscipiebatur, quantum in Aegypto hic colligi consuetum fuerat, diu vixisse narrant. Ex quibus certe sciri potest, olim non solum Aegyptum ac Iudeam, sed etiam foelicè Arabiae, & alia loca balsamum aluisse: atque habuisse. Quae veritas etiam ex ipsomet Dioscoride confirmari videtur, scribente, carpo balsamum, idest balsami fructus suo tempore adulterari seminibus hyperici similibus, ex Petra oppido delatis. ex quo certo colligitur balsami plantam alibi quam in Aegypto viuere, atque semina producere. Praeterea verum quoque hoc esse ex me audies, non in Aegyptum ex Iudea, ut aliqui somniarunt, ipsum venisse, sed ex foelici Arabia semper fuisse delatum: Aegyptiumque solum ve-

D B B A L S A M O

luti neque Indaicum, nunquam proprium, ac nativum ei fuisse, in his locis balsamum perpetuò peregrinam plantam extitisse haud leue inditium est, eam vbiq̃ue viridaria tantum aluisse, in ipsisque tantum vixisse, ut Theophrastus, Plinius, Strabo, ac Solinus meminert. Plinius enim hoc hysce verbis significavit, dicens :

» Sed omnibus odoribus præfertur balsamum uni terræ Iudææ concessum quondam duobus tantum in hortis, utroque regio, altero iugerum viginti non amplius, altero pauciorum. Theophrastus vero hæc dixit: Balsamum in Valle Syriæ provenit. Eius arbuta duo tantum affirmant, alterum viginti iugerum, alterum multo minus: & Strabo de balsamo vallis Hierici, hæc etiam memoriæ tradidit: Vbi & regia est, & balsami viridarium, quæ arbor aromatica est, & fruticosa, Cyiso & Terebintho persimilis. Quid? nonne omnes observant plantas peregrinas in viridarijs tantum ali, ac custodiri, quædam verò ex patrijs tametsi etiam in viridarijs aliquândo seruentur, nihilominus multa alia loca inculta, sylvestriaque ipsdem sponte natis non carere observantur? At peregrinæ in viridarijs tantum magno studio, ac diligentia aluntur & conferuantur; quod in incultis, sylvestribusque locis sponte nasci, neutiquam conspici solent. Hic verò balsami plantam perpetuò aduenam, vel peregrinam fuisse, & perpetuò ex Fœlicis Arabia locis aduectam, plures vnâ nobiscum Cayrum nunc habitantes certa fide confirmare poterunt, qui omnes, plantas balsami, quas hætenus hoc habuit viridarium, exinde comportatas fuisse varijs temporibus observarunt. Multoque labore, ac custodum diligentia vixisse, facileque ex tenuissima etiam causa aruisse, quibus arefactis alias rursus ab illis locis extractas, hic insertas renouatasque; & hoc modo alternatis vicibus balsamum in hoc viridario hætenus conferuatum fuisse. Nemo plantas tanto labore ac diligentia in viridarijs adseruatas patrias dicet, quando patriæ ubique sponte nascuntur, crescant, ac nullo labore in proprijs locis uiuant. Ex quibus nos planè certi esse debemus, balsamum nunquam Aegyptijs ac Syris patrium fuisse, cum in viridarijs ibi multa diligentia, ac cura semper fuerit custoditum: quod tamen de Arabia Fœlici, cum balsamum ibi perpetuò uiuat, minimè videtur dicendum, nullibi etenim nunc; quòd sciam, huiusmodi planta, nisi Fœlici tantum Arabiæ concessa, reperitur. Quam regionem Diodori Siculi, Strabonis, Pausaniæque testimonio,

vt nuper dictum est, constat balsami olim feracem fuisse, quæ eodem modo etiam nunc innumeras eius plantas sponte natas alit. Quam balsami fertilitatem omnes Aegyptij, atque aliarum nationum homines annis singulis Mecham Fœlicis Arabiæ urbem aduentus, ueram planè esse confirmant. Copiamque ibi opobalsami insignem annis singulis colligi, fructuumque non minus, & uirgarum (cum balsami frutices sæpe quotannis putent) quæ ad uarias orbis partes uendenda ab his demandatur. **ABDACH.** At istæc uera esse concedentes, dicent, quam pro balsamo tu, atque nostri Fœlicem Arabiam nunc alere inquit, non esse balsamum, sed aliam plantam. **ALPIN.** Notæ huius plantæ ab antiquis scriptoribus descriptæ ac memoriæ traditæ, istud rectè docere poterunt. Nam omnes conuenisse uidentur, (ut ex te spero me magis distinctè cogniturum) balsami plantam fruticem esse, non admodum magnum, folijs rutæ proximis, perpetuò virentibus, atque ex stipitis cortice scarificato liquorem in primis album oleo similem, eximio, acutoque odore præditum, manare. **ABDACH.** Millies tecum Abdella fruticem hunc ex Alpino descriptum me inspexisse in hoc viridario scio. Verum qui huiusce plantæ notas quærit, quibus nam hominibus magis credere debet, Italis ne, an nobis Aegyptijs, qui vnà cum balsamo in hac ciuitate hætenus uiximus, eamque arborem sæpius in hoc viridario inspeximus? Nemo certe ita fatuus erit, qui hac de re uobis, quàm nobis libentius credere, ac fidere maluerit. Hanc uerò plantam pro uera arbore, quæ ab antiquis balsamus appellata est, & in posterum memoriæ prodita, nostri omnes Arabes hucusque constantissime habuerunt, Aliamque pro balsamo ab alijs monstratam nemo nostrum uispiam offendit, vel uidit, uel aliquem uidisse unquam audiuit. His addo nomen huiusce plantæ, quod est Balesan à nostris ei fuisse impositum, à quo & Græci b littera carentes, in u, mutata, βαλσαμον dixere, atque ab ipsis Latini Balsamum. Cur igitur Italis magis, quàm nostratibus de hac planta credendum erit quando à nostris & Itali, & Græci, uel nomen ipsius plantæ acceptum, didicerint. Quapropter Balsami cognitionem à Dioscoride, Theophrasto, atque ab alijs antiquis scriptoribus minimè petendam iudico, sed ab Aegyptijs & Arabibus, qui loca, in quibus balsami plantæ omnium consensu olim uixerunt, habitauerunt. Si Aegyptij Arabes, Syri, atque alii om-

D E B A L S A M O

nes Arabica lingua utentes medici citra ullam difficultatem talem fruticem nunc in Foelicis Arabiae locis cultis, atque incultis, domesticis, atque syluestribus nascentem, tanquam verum balsamum recipiunt, eodemque tum succo, tum fructibus, tum uirgis, pro uero opobalsamo, carpobalsamo, & xilobalsamo, nemine ipsorum hesitante, ad componenda medicamenta, utuntur: Cur Itali etiam, atque alij aliarum nationum medici ab illis, qui magis quam nostri sunt in ea cognitione, eoque usu, exercitati, ac docti, idem facere recusant? Certe indignum facinus est, uos hanc ueritatem non fateri, sed potius, quo minus a multis ea dignoscatur, operam dare. ALPIN. Hac doctissime a uobis prodita fuisse arbitror, ueruntamen quoniam cum medicis, pharmaco-
polisque incredulis disputatio agitur, quaeso si quid aliud apud uos utique sit, quod hanc ueritatem ad huc etiam illustrare possit, ne uos me istud quoque docere, pigeat, ut postea quam ego in patriam, Deo concedente, rediero, facilius id incredulis illis hominibus possim suadere. ABDEL. Cum anno a Beatissime Virginis partu M. D. LXXV. Petro Michaeli uiro Clarissimo, pro Serenissima Veneta Republica consulatum hic agente, Eunuchus Messir dictus, Aegypti Praefectus, Cayri ciuitatis huius quaequam loca inuiseret, huncque praesertim locum el Mattharia nuncupatum deuotionis gratia (quando hanc in proximam domunculam olim Beatissimam Virginem cum puero filio Herodis iram fugiendo se recepisse, multosque annos in ea mansisse omnes Aegyptij opinentur, atque ob id hunc locum in summa habeant ueneratione) singulis hebdomadis die Veneris, sacrum, uenerandumque hunc locum uisitans, uiridarium hoc proxime positum aliquando animi gratia ingressus, uidit omnes balsami plantas custodum negligentia aruisse; qua re commotus, ut e Mecha quadraginta plantae afferrentur curauit, eamque operam cuidam militum, ac peregrinorum duci, Mecham singulis annis deuotionis gratia proficiscentium, Haly Bei nomine locauit; qui mihi admodum domesticus; atque familiaris fuerat, eumque sepe ex renum calculo pessime aegrotantem inuiseram, ac curaueram; plantasque illas quadraginta praecisis ramis detulit, quae in consueto huius uiridarij loco insertae fuerunt, dumque sererentur, ego una cum Paulo Meriano eo tempore pro Gallorum Rege Consule medicinae quoque causa mihi familiari, atque cum multis etiam Cayrinis
Cayrinis

Cayrinis medicis in re plantaria valde exercitatis interfui . Ex ipso autem Haly Bei Cayrum reuerso veri opobalsami binas vntias dono habui, atque ab alio, qui post hunc illud iter confecerat vntias tres . Horrem Bei alius Caruanæ peregrinorum dux meus amicissimus, cuius in domo sæpe tum ipsius, tum aliorum causa me dicinam feceram, peregre anno M. D. LXXX. Mecham profectus, atque sic à me rogatus, attulit multa semina, & ramulos eximium odorem spirantes, atque multum opobalsami à Seriph Meche partim acceptum, cuius modicam portionem dono dedit Francisco Priolo, tunc temporis Cayri pro Veneta Natione Consule Clarissimo, & partim ab ijs, quibus balsami negotium locatum est, emptum . Postmodum Scander quidam & ipse dux militum, Medinam Fœlicis Arabiae urbem pro prætore à Bassa missus, mihi non minus quàm alij, medicinæ causa familiaris, atque etiam quia ex Insula Zacintho à Segurorum familia ortum duxerat, balsami recentes ramos, fructus, ac succum misit, ac per literas sua manu scriptas, significauit proprijs manibus ibi ea collegisse, quæ omnia apud me adhuc asseruantur . Omnes prædicti nobiles Turcæ uno ore affirmant, propè Mecham & Medinam, in montibus, planis, cultis, atque incultis locis innumeras balsami plantas sponte natas spectari . plurimasque etiam in arenosis, sterilibusque locis, quæ tamen vel nihil, vel minimum succi producebant . Multa tamen semina ferunt, quorum multa copia ad nos quoque vendenda mittitur . Quales sunt in monte arenoso apud Bedruniam Villam posito . Nihil hæc, atque aliæ in arenosis, sterilibusque locis viuentes opobalsami ferunt, ideo incolæ eas excerpunt, atque pingui in solo inferunt, fœcundissimasque reddere student . Addunt, apud omnes Arabes veterum memorijs constare, passim in pluribus Fœlicis Arabiae locis innumeras sponte nascentes, atque crescentes balsami plantas perpetuò vixisse, nunquamque illa loca ijs caruisse . Non multum temporis tamen esse, ex quo plurimi eas colere licri causa cæperunt, cum scilicet opobalsami facultas ac vires ad quam plurimas Orientis regiones concesserint . Narrant adhuc iidem omnes Arabes, vti balsami succo, fructibus, ac virgis ad componenda ipsorum omnia medicamenta, atque ad alios medicinæ usus, quæ eadem planè existunt, quibus Aegyptij Syri ad usum nunc recipiunt, quæque à vobis uaria in Europæ loca hinc aduecta, negliguntur, atque reijciuntur, falsaque eorum multi

D E B A L S A M O

multi (te auctore) pertinaciter, ac inutiliter esse disputant . AL-
 PIN. Ex his, quæ te uera dixisse arbitror, me non parum pudet,
 quod cum illis tot annos in tanto errore permanferim. quem ex
 te nunc probè cognouisse fateor . Cupio igitur plantam hanc suis
 notis à te quoque describi, in quam attollatur magnitudinem, qua
 libusque floribus, & fructibus obseruata a uobis sit, quo pacto oque
 etiam ab ea planta opobalsamum distillet, sponte ne, an, ut multi
 dixerunt, arte potius elicatum . ABDACH. Hic nullas, quas ego
 uiderim crescere, flores, uel semina tulisse unquam spectare po-
 tui, etsi succus interim paucus à cortice stipitis scarificato aliquan-
 do distillauerit. Verum hac de re Abdellam audiamus, qui hæc ex-
 ploratus, & reliqua docebit. Interimque dum loquimur, man-
 des uelim mancipio tuo, ut nobis hic è domo huiusce plantæ icho-
 nem, quæ apud te est, deferat, ut Alpinus noster ueram Balsami
 Ichonem uideat . ABDEL. Recte mones, libenterque faciam.
 ALPIN. Ego uero utrique uestrum multas hac de causa gra-
 tias referam, Mihi que istuc acceptissimum semper erit.

*Planta, quæ ab antiquis Arabia medicis Balesan, à Græcis
 βάλσαμον, & à Latinis Balsamum uocabatur, fructuum,
 succiq; descriptio. Cap. III.*

A B D E L L A.

BALSAMVM arbusculum est, quod crescit ad alti-
 tudinem hanc; uel ligustri, uel cytisi, folia paucissi-
 ma gerens rutæ proxima, non tamen iis candidiora,
 ut Diosc. docuerat, sed potius colore uiridi subalbido,
 perpetuòque uirentia. Eius lignum gummosum lenèque appa-
 ret, colore exterius subrubro, cuius ramuli eodem colore conspi-
 cui sunt longi, recti, graciles, paucis foliis inordinatim referti, fo-
 liaque simul terna, aut quina, aut septena alè adnata, aliquo pa-
 cto etiam lenthisci foliorum æmula. sunt ramuli odorati gummo-
 si, digitisque contrèctati eis tenaciter adherentes. Flores fert par-
 uos, albos, acaciæ proximos, ternos singulis alis appensos, quasi
 in umbellæ forma, summe odoratos, à quibus semina præmanant,
 flaua, folliculis nigris subrubescens contenta, ualde odorata,
 intusque

intusque humorem flauum melli per similem habentia, sapore sub-
amaro, parumque acri linguam ferientia, opobalsamumque redolentia, Terebinthi fructuum figura, & magnitudinis emula, extrema aculeata, & medium crassum obtinentia. Cui descriptioni maxime quadrare uideretur illa, quæ fuit à Constantino Aphricano tradita, quæ his uerbis apud ipsum in libro de grad. legitur. Balsamus est arbor in India crescens, salies super terram mensura unius brachij, uel parum plus. Cuius rami rubeo uiridique colore perfusi quasi rami thymali tenues sunt, & colorem uiridem habentes. Faciuntque in capite quasi gemmas, paruaque grana in modum piperis producentes. Ex fissuris ramorum huius arboris, egreditur quidam liquor in canicularibus diebus, sicut lac ex thymalo. Opobalsamum mensibus, Iunio, Iulio, Augusto, partim sponte, & partim stipite ferro scarificato, distillat, in vitreaque uascula recipitur; quod statim eductum, ut audio, colore est albo, qui paulo post in uiridem, tertio in aureum, & demum in melleum mutatur. Eius succi etiam substantia in primis, turbida crassaque, ut oleum statim ab oliuis expressum cernitur, postea tenuissima atque clarissima, demum terebinthi modo crassescit. Odore eximio in primis atque acutissimo terebinthum redolens, cum suauiori odoris fragrantia obseruatur, saporeque amaro, acri, & adstringenti. Leuissimum est in primis diebus, atque usque adeo validi, & acuti odoris, ut aliquibus inter odorandum, sanguis e naribus eruperit, & pra multa eius leuitate in aquam stillatum non desidet, sed ex alto in ea proiectum parumper in ipsa mergitur, fereque continuo assurgens, supra totam aquae superficiem totum expanditur, eique miscetur, & citissime ita in ea dissoluitur, ut ab aqua maxima cum difficultate separatum secernatur. in qua paulo post concreuit, atque coagulatur, coagulatumque stilo totum ab aqua eximitur, quod tunc colore lactescit, siue album quale lac uisitur. Quanto hic succus annosior, eò fit inodoratior, atque ad motum segnior. In primis itaque statim albo colore conspicitur, qui color paucissimis diebus in uiridem, ut nuper etiam dixi, mutatur, oleique crassitie cernitur, qui postea longo temporis interuallo depuratur, nonnullisque annis tenuissimus euadit, atque clarissimus, ex uiridique colore in aureum splendidissimum transit. Senio uero confectus, crassus qualis terebinthina sit, qui si in aqua, uel lacte stilleatur, statim confidet, multaque cum difficultate, & non nisi longo

tempore

D E B A L S A M O

tempore denuò supra aquam fertur, tardissimeque in ea dissoluitur. Quare non secus quam in animalibus omnibus quatuor constituuntur ætates, quæ in ipsis maximam differentiam faciunt, & balsami succo, quod opobalsamum dicitur, proculdubio à nostris quatuor tempora tribuuntur. Quandoquidem ille succus ab arboris stipite continuò elicitus usque ac quantum circiter annum acutissimi, validissimi que odoris percipitur, leuissimusque usque adeo obseruatur, vt in aquam stillatus, nihil, vel parum confidat, facillimeque diluatur, quod eius calor in annis infantix plurimus existens, ei acutiem atque vehementiam præstet, Crassiori quoque substantia tunc cernitur, & turbida, quod cum multus in eo exuberet crudus humor, eo ob calorem in ipso agentem valde agitato, instar vrinæ turbidæ, quæ in pestilentibus febribus fieri solent apparet, & quemadmodum puerorum corpora multa humiditate, atque multo calore prædita crassa, ac ferè tumentia videntur, ita opobalsamum in pueritix annis constitutum à multa humiditate excrementitia, cum validissimo calore in ipsa agente, crassum, ac turbidum apparet, quod in grandiori ætate ab ea purgatur, tenuissimumque fit, & aureo colore clarissimo spectatur; in quo statu, consistentiæ ipsius ætate continuante, conseruatur, posteaque calore eius natiuo aliquatenus resoluta, ac imminuta, senescens crassam instar terebinthinæ euadit, solitoque tum odore eximio tum leuitate deficit. Proinde neque supra aquam enatat, neque multum, & suauiter olet. Hæcque de balsami planta, fructibus, lignis, succo tibi dicta sufficiant. **A L P I N.** Quæso ne te pigeat, ad nonnulla adhuc, quæ a nostris, balsami descriptioni repugnantia proferuntur, respondere, ac satisfacere, quando ea non parum huiusce plantæ cognitam veritatem obscurare, ancipitesque nos reddere videantur. Antiqui etenim omnes balsami scriptores inter se in illiusce plantæ, succi, fructuum, virgarumque descriptione discrepare videntur, ex quibus non videtur, tutum satis esse illorum cognitionem perquiri debere. Qui fuere in causa, vt nostri ipsorum traditionibus imbuti, verum sibi oblatum opobalsamum, fructus, virgas, veras esse non crediderint. **A B D E L.** Summum semper errorem esse putavi, homines plantæ huius, succi, fructuum, virgarumque cognitionem à Dioscoride, Theoph. vel alijs antiquis scriptoribus velle exposcere, quando ista inter eos in scribendo fructice, succo, fructibus, & virgis, diuersitas certissimum ignorantix

rantia argumentum nobis fuerit. Ego sum huius sententia, neminem illorum fortasse accurate arborem hanc vidisse, ex audituque omnia de eis ab ipsis litteris prodita fuisse. Olim enim non erat ita facile hominibus loca, in quibus balsamum nascebatur, ex longioribus difficilioribusque nauigationibus, quibus eo tempore antiqui utebantur, adire, proinde multa Dioscorides, Theophrastus, atque alij multi ex hominum potius relatione, quam ex inspectione de balsamo scripsere. Hincque mirum non est, si in pluribus nostri ipsorum sententia inherentes decepti sint, quando & ipsos a falsis aliorum relationibus deceptos fuisse putandum est. An non Dioscoridem, Theophrastum, atque alios affirmantes. Balsami plantae Aegyptum, vel Iudaeam patriam fuisse, cum dixerint eam solum in Aegypto & valle Iudaeae viuere, maxime errasse superius demonstratum est, cum illam plantam ex Aegyptiorum relatione perpetuo ex Arabia felici in Aegyptum venisse certissime constet? Ex quibus mirum quoque non esset, in alijs eisdem deceptos fuisse, praesertimque in succi, fructuumque cognitione. Hincque his herbarum scriptoribus omnes medicos pharmacopolasque plane fidentes, errasse mirari non debemus, quando non ab illis, ut etiam dixi, sed ab Aegyptijs, & Arabibus, qui tum primi balsamum cognouerunt, atque obseruarunt, tum etiam cum huiusmodi planta in eodem solo nati sint, atque eadem loca, in quibus viuit & vixit balsamum, habitauerunt, istorum cognitio esset petenda. Sed quae ea existunt, quae nobis repugnant, fac ut ex te iam audiamus. ALPIN. Quae de balsami arbore a multis olim litteris tradita fuere, nunc in medium afferam; Reliqua vero de succo, fructibus, virgis, ad usum medicinae memoriae proditis, posterius a me recensenda arbitror. Multa igitur, variaque de huiusce stirpis magnitudine, figura, situ, folijsque a multis prodita sunt, quae non parum ueritatem obscurant, hominesque ancipites, ac rem hanc totam incertam efficiunt. Aliqui siquidem plantae istius magnitudinem lycij, pyracanthae, vel Cytisi, vel therebinthi magnitudini comparauerunt, ut Dioscorides, Straboque dixere. Theophrastus vero dixit ea magnitudine balsamum spectari, qua magna mali punici arbor obseruatur. Iustinus similem piceis arboribus affirmavit, & Pausanias mirtho; Plinius, Solinus, atque Africae descriptionis auctor, viti, hanc plantam comparauerunt. De eius folijs non minor est apud illos diuersitas, deque arboris figura. Quando Dio-

D E B A L S A M O

scorides, Theoph. Plin. Auicenas, Simeon Sethus balsami folia ru-
 tæ proxima esse statuerint, & Pausanias amaraco, Iustinus piceis,
 Solinusque & auctor Aphricæ vitium folijs. De forma etiam vel
 figura arboris, alij arbutum, alij fruticem faciunt. Plinius eniã
 de eo dixit: In totum alia est natura, quam nostri, externiq; pro-
 diderunt, quippè viti similior est, quam myrtho; Quod etiam Soli-
 num dixisse ab illiusce verbis constat, quæ hæc existunt: Similes
 vitibus stirpes habent: ac Iustinus; Siquidem palmeto & opobal-
 samo distinguitur arborem opobalsami formam similem piceis ar-
 boribus habent: & Strabo: Quæ arbor est fruticosa Cytiso & Te-
 rebintho persimilis. Nonnulli etiam affirmant, plantam hanc ali-
 aqua, illaque tantum, quæ in proxima fonte illiusce proximæ do-
 munculæ scaturire cernitur, aiuntque miraculo id fieri; quando
 ipsa sit pluribus virtutibus prædita, quòd Virgo Beatissima olim
 ibi multos annos morata, ea aqua, tum ad potum, tum ad cibum,
 tum ad mundandos panniculos Iesu Christi pueruli vsa fuerit: ex
 quo tanta in veneratione omnes viri mulieresque Aegyptiæ, Ara-
 bes etiam Mahometis affectæ eam habuerunt, vt ipsa ad multorũ
 etiam morborum curationem confidenter vtantur. Multique ex
 longinquis, remotissimisque locis huc veniunt, vt ex huiusmodi
 aqua accipiant: quare nonnulli balsamum huius aquæ beneficio
 hæcenus hic vixisse aiunt. Hęcque sunt, quæ de arbore isti dicunt.
 A B D E L. De balsami fruticis altitudine, figura, ac folijs, ea quæ
 ex te nunc proposita sunt nihil veritatem hanc obscurare possunt.
 Namque Dioscor. atque alij, qui hanc plantam magnitudine simi-
 lem esse lycio, cytiso, terebintho, & pyracanthæ, affirmarunt, mini-
 me errarunt, cum hæc omnia arbusta magnitudine non multum
 inter se differant, eisque planta balsami maior non sit, sed hic nul-
 læ cernuntur arbores balsami, quæ ita magnè spectentur, siquidem
 grandiores, quas hic aliàs viderim, non assurgunt ad maiorem triũ
 cubitorum altitudinem. Audio tamen in Arabiæ solo eas plantas
 ad prædictorum arbusculorum altitudinem, & maiorem etiam ex-
 crescere. In Aegypto, & Arabia mali punici arbores paruæ exi-
 stunt, ita, vt inter arbusculorum fruticumque numero ibi connu-
 merentur, neque ad tantam assurgunt altitudinem, quales in Italiæ
 locis obseruantur, Quare neque Thephrastus reprehendendus erit,
 quòd scripserit, esse magnæ punicæ arbori balsamum simile, quan-
 do hæc nostræ Italicis longe sint humiliores. Iustinum uero, quod
picei

picei arbori plantam balsami similem asserat, deceptum omnino fuisse, credendum est. Ex ipsiusque verbis error apparet conspicuus; nam piceis arboribus balsamum similem esse dicens, subdit, & in vinearum more excoluntur: quis tamen usquam vidit piceam arborem viti similem, & in vinearum more excoli? Inter quas quanta sit differentia, non est, quod nunc demonstratur. Fuisse vero balsami plantam ramulis fruticosis, ac sarmentosis viti similem dubium quidem non est, ut neque etiam, quemadmodum vites, annis singulis putari, quod sit admodum fruticosa, & sarmentosa. Non tamen quod ad folia attinet, viti ea planta est similis, cum folijs referta sit rutæ aliquatenus proximis, præsertim vero extrema tria foliola, quæ in singulis virgæ balsami alis cernuntur, quando ipsa simillima sint tribus ijs foliolis in extremo virgæ atque rutæ positis; colore excepto: Neque absurdum est, Pausaniam dixisse balsamum folia habere amaraci æmula, quoniam suspicor ego ipsum plantam balsami non adultam, sed tantum recentem ex eius feminibus natam inspexisse, quæ folio, magnitudine, ac figura amaraci folijs omnino sunt similia, excepta earum crassitie, ac colore, quibus ea folia inuicem differunt, nam in amaraco sunt graciliora, & albidiora. Balsamum, quod ex feminibus nascitur, bina folia in primis habet, bifolij nascētis vitis maxime similia, & quæ post hæc, quæ sunt tria, quatuor, vel quinque, produntur, amaraci folijs sunt proxima; Quæ vero tertio nascuntur singula trina existunt, rutæque proxima cernuntur. Repeto, prima nascentia folia bina sunt, secundo nata, his multum diuersa produntur, inordinatimque in virga. Tertio producta trina cuiuslibet alæ appensa, cernuntur, quæ rutæ sunt proxima, tribus inquam foliolis in extremo atque virgæ rutæ conspicuis. Quarto, quæ nascuntur in virga balsami, sunt quina, & postea septena. Hæcque sunt balsami folia, aliter quam scriptores antiqui descriperint in hoc viridario in fruticibus balsami sæpissimæ visa, ex quibus atque alijs fortasse Dioscoridem, atque alios multos antiquos scriptores viuentem balsami plantam non inspexisse, iure suspicamur. Hanc etiam arborem in hoc viridario vixisse certum est, aqua ex hoc proximo fonte, in quo Beatissimam Virginem panniculos Saluatoris nostri pueri olim perpetuo lauisse nostri omnes autumant, irrigatam; tamen in arenosis, squalidisque locis non pauca reperiuntur, quæ tamen quoad opobalsamum steriles existunt. Atque hæc obiter de balsami

DE BALSAMO

planta dicta à nobis sint. Nunc ad opobalsamum deueniendum. Sed balsami plantæ ramos, quos mihi domo, mancipium detulit, absoluto de ipso sermone spectabimus.

Veri opobalsami cognitio unde sumatur, & qui ex antiquis verè hunc succum litteris prodiderint.

Cap. 1111.

A B D E L L A.

VID inquires Alpine de Balsami planta? nonne à nobis probè, ut veritas exigebat descripta est, de que eius folijs, floribus, fructibus, ac uirgis, que dicta a me sunt, uera tibi esse uidentur? ALPIN. Omnia sanè rectissime, ac uerissime es profecutus, sed supersunt tamen quepiã de succo quoque, fructibus, ac uirgis dicenda, cum antiqui scriptores, qui de balsamo scripsere, simul in horum descriptione inter se nihil ferè cõuenisse uisi sint: quorum diuersitas, ut de arbore etiam nuper dictum est, fuit causa, ut multi negarint, que pro opobalsamo, carpobalsamo, & xilobalsamo monstrantur, uera utique esse, nullumque ob id ipsos credere, syncerum ac legitimum opobalsamum ad nos asportari: de quo primo sermonem a nobis haberi cupio, mox de ceteris. De opobalsamo igitur multi huius sunt opinionis, ut arbitrentur, syncerum ad nos non aduchi, neque iniuria, quando ex te descriptum opobalsamum, a nobisque sæpius inspectum, diuersum sanè videatur ab eo, quod omnes prisca rei herbariæ scriptores memoriæ mandarunt. In primis enim album multi ipsorum esse prodidere, Strabo siquidem dicebat: eius corticem scindentes succum in uasis suscipiunt tenaci lacti persimilem: & Plinius, succus è plaga manat, quem opobalsamum uocant eximie suauitatis, sed tenui gutta ploratu lanis parua colligitur in cornu, ex his nouo fictili conditur, crassiori similis oleo, & in musto candida. Et Simeon Sethus uir in balsami historia alijs non postponendus dixit: Succusque inde manabat omni oleo visu similis, quod ideo balsami oleum nominatur, succus his aggregatus uasculis excipiebatur, & id quidem, quod supernatabat, album ac tenue erat, & ideo preciosius: Alij sunt rursus asserentes, hunc suc-

cum

cum non esse tenuem, sed crassum, veluti qui dixere in conchis susceptum coagulari: Cum vero opobalsamum, quod tu descripsisti, & nos sepe inspeximus, vel viride, vel aureum, vel mellis colore obseruetur, interdumque turbidum, interdum clarum, ac tenue, aliquandoque vt terebinthina crassum cernatur, (nemo enim nostrum est, qui cum succum tot prædictis differentijs euariatum non viderit scilicet oleosum, viride, aureum, ac melleum, clarum, turbidum, tenue, crassum,) de ipso varios, & dubios esse mirum non erit. ABDACH. Facile has ambiguitates noster Abdella ex animis nostris abiget. Præsertim cum harum explicatio ex ijs pendeat, quæ dudum ipse attulit. Dixit enim opobalsamum iuxta eius ætates varias, variari & ipsum, quo ad colorem, substantiam, perspicuitatem, odorem, & leuitatem; continuoque à stipite instillatum ac exceptum, albo colore conspici, præsertimque quod supra enatat, veluti minus quod subsidet, qui color paululo momento in subviridem oleosum mutatur, qui post quinquennium, vt superius etiam dictum meminimus, aureus fit, ac demum senio confectus crassescens, mellis colorem, obscuriorem tamen accipit. Tot etiam mutationes in perspicuitate, substantia, odore, leuitate, eius varias ætates facere aliàs dictum est, quando opobalsamum recenter eductum per quinquennium turbidum maneat, à quo tempore clarescere incipit, per decenniumque ferè ipsum clarissimum, ac vt aurum splendescere obseruatur; postea senescens turbidum rursus euadit. A stipite etiam statim exceptum tenuissimum est, pauloque post parum crassescit, atque hinc Strabo dixit, susceptum in conchis coagulari, peractoque quinquennio, quod tempus pueritiæ datur, purgatur, fecemque in fundum vasis deponit, tenuissimumque fit, & totidem geminatis peractis annis senescens crassum, crassiusque est, quo annosius. Odor non minus & sapor, in recentissimo validissimus est, in medio tempore odor fit suauior, thus ac terebinthum redolens cum suauiori tamen odoris fragrantia, sapor est amarus, sub acris, atque adstringens. Demum in senio omnia hac maxime remissa percipiuntur. Hincque Plinium deceptum fuisse arbitror, qui putauerit, optimi huius succi lachrymam fricando percipi odoratam. Siquidem opobalsamum senio solummodo confectum inodoratum fit, vt tuac solum frictione dignosci queat. In principio etiam hic succus leuissimus est, qui quam maxima difficultate in aqua, vel alio liquo

D E B A L S A M O

re instillatus confidat, sed continuò in aquæ superficiem feratur, citoque cum aqua dissoluitur: annis vero consistentiæ mediò se habet modo, senescensque, colore eius imminuto, crassescit, quo fit vt subito in aquam proiectus confidat, tardissimeque sursum in aquæ superficie feratur, difficillimeq; ac tardissime cū ea dissoluatur. Hæcque etsi non ita concinna oratione, tamen ad tuarum difficultatum explicationem accommodata satis esse Abdella noster iudicabit. ABDEL. Ego vero sic ea vera iudico, vt omnes, qui de opobalsamo scribentes, aut loquentes ab his dissenserint, rem prorsus ignorent, ex quibus Plinium ex varijs coloribus, ac substantijs in opobalsamo inspectis, uarias eiusce succi differentias vel species facientem errasse clarissime patet; dixerat enim ille: Lachrymæ probatio, ut sit pinguis, tenuis, ac modice ruffa, & in fricando odorata, secundus candidus color peior viridis, crassusque pessimus niger. Nemo Aegyptiorum, vel Arabum album opobalsamum nisi ex arbore recentissime stillatum vidit, qui tamen color quam paucissimis diebus euanescit, atque, ut dictum est, in olei colorem vertitur, atque ab eo colore in aureum, & denique in melleum obscuriorem. Nigrum vero nunquam ab aliquo nostrorum, uel Arabum visum est, neque auditum. Nisi fortasse produceretur nouissime ab Occidentalibus Indijs delatum, à quibusdam pro legitimo opobalsamo, ut superius quoque meminimus, receptum. Quod tamen falsum esse planè constat, cum ijs, qui eius historiam scripsere, affirmant illum succum improprie opobalsamum vocatum, in Occidentalibus Indijs ex procera, ac magna arbore nasci, quæ quidem magnitudine, figura, ramis, folijs, fructibus à vera balsami arbore longissime differt. Quod ijs qui vtramque norunt arborem, nõ erit difficile suadere. ALPIN. Simeon Sethus confirmare & ipse videtur, optimum opobalsamũ recentissime à stipite distillatum album colorem habere, nec non, & Strabo, qui opobalsamum lacti similem esse scribit. Sed quamquam huiusce succi albus color pauculis diebus a stillatione euanescat, atque in alium colorem mutetur, nihilominus, quod non paucis valde admirandum videbitur, opobalsamum oleoso colore inspectum, in aqua vel lacte stillatum, album rursus videri: & idem etiam facere aureum, & melleum. Perpetuoque verum opobalsamum cuiuscumque coloris sit, in aqua, vel lacte stillatũ, ac liquatum album spectabitur. Hincque Dioscorides doctissime dixit:

dixit: Quin etiam syncerus in aqua, aut lacte celerrime liquatur, coloreque lactescit. Nunquam quisquam opobalsamum uisui non album, album esse iudicarit, quod tamen verum esse experientia docebit, si inquam quis sinet stillatum in aqua, liquari, ac coagulari, ipsum etenim liquatum supra aquam ita album redditur, ut vix ab aqua distinguatur, sed paululo momento in ea coagulatur, eique instar telæ albæ incumbere, & in ea supernatare cernitur, manifestiorque eius albus color fiet, si coagulatum stilo quopiam ab aqua eximatur, aut extrahatur. Sed hæc illius succi experientia per æstatis tempus est facienda, uel si hyeme, prope ignem, opobalsamo probe prius calore attenuato. At cur ex albo tam citò in aliū colorem mutatur? ABDEL. An quod lactei illiusce coloris substantia mollis, ac tenuissima, quam citò resoluitur ac dissipatur? vel quia nondum eius calor præualidus in eum succū agendo ipsum turbauit? Idem in Zebet obseruatur, etenim statim è testibus extractus lacteo colore inficitur, pauloq; ebullire incipiens, uirescit, & tandem subnigrescit. ALPIN. Rectè sunt a te hæcenus explicata, & enarrata omnia. Nunc igitur ego idem a te fieri cupio, pro indagandis, ac docendis notis vel signis, quibus uerum a non uero, syncerum ab adulterato rectè distinguatur.

*De notis, quibus uerum opobalsamum à non uero,
Syncerum ab adulterato tuto cognoscitur, ac
discernitur. Cap V.*

A B D E L L A.

HIS notis quisque probè ac exactissime uerum hunc succum, a non uero, & legitimum ab adulterato dignoscet, neque ab aliquo ita facile decipi poterit, etenim succus is, qui nondum ad senium, inclinare ceperit, colore albo conspicitur (quod rarissime, & non nisi dum ipsum è stipite stillat, vel recentissime e ductum uidere contingit) uel uiridis est, oleosus subturbidus, oleoque substantia & colore valde similis, uel aureus fulgentissimus, tenuissimus, atque clarissimus. Qui sanè omnes has notas habebit, uehementis erit odoris, & quo magis etiam recens est, acutiore, terebinthum cum alio sua uiori

D E B A L S A M O

uiori odore redolentis, gratissimusque olfactui erit. Gustu etiam subamarus, adstringens, & modice mordens percipietur, læuis, diluque facilis, quæ nota, eo instillato in aqua vel lacte dignoscetur, læuis enim extabit, & vel nihil sub aqua morabitur, uel parum, & quasi continuò supra eam sursum assurgat. In qua citò diluitur, vel liquatur, nil vntuosi retinens, vel oleosi, tenax, siue lentore aliquo præditus est. hisque omnibus notis uerum, syncerumque opobalsamum semper omnibus apparebit. ALPIN. possit ne quis aliquod factitium oleum ita simile opobalsamo parare, ut eo multos decipiat? ABDEL. Sine dubio, cum Gal. suo tempore etiam ipsum usque adeo adulterari dixerit, ut vix adulteratum cognosceretur. Veruntamen quod adulteratur, necesse est, ut aliquo liquore, vel oleo, vel vnguento vitietur. Dioscorides dixit, opobalsamum vitari posse admisto teribinthi, cypri, lentisci, balanique vnguento, & susino, metopio, melle, cypriaque cera liquida. Serapio his addidit oleum rosaceum, myrtinũ, & de alcanna, quod cyprum appellant. Plinius ex feminibus veri balsami, quæ vocant carpobalsamum, extrahi simile oleum asserit, qua via multi ex ipsis oleum exprimunt, uero opobalsamo admodum simile; quod tamen ab eo discernitur amariore sapore, odoreque opobalsami longe obscuriore. Prodit etiam ipsum adulterari posse oleo rosaceo, cyperino, lenthiscino, balanino, terebinthino, myrtino, resina, galbano, & cera cypria, quæ sanè eadem existunt, quorum nuperrime Dioscoridem subnomine vnguentorum meminisse, dictum est. Sed forsitan melius ipse dixisset, oleis, quàm unguentis adulterari posse, quod ille succus tenuis perinde ac oleum sit, minimèque crassus, nisi senio fuerit confectus. His igitur opobalsamum vitari potest, cuius maleficium facile apprehenditur, oleoque adulteratum trifariam detegitur, atque in primis, quod digitis contrectatũ, nullo lentore, vel viscositate adhæreat, quando verus balsami succus lentore, ac viscositate quapiam non carere à nobis aliàs dictum sit, à multisque ex antiquis scriptoribus confirmatum, oleo siquidem resinarum omnium tenacitatem abigi omnibus manifestum est. In aqua præterea instillatum supra eius superficiem orbiculorum formis expandi nemo nostrum ignorat. Quod syncerum opobalsamum non facere posterius docebitur. Demum in panno oleo infecto macula relinquitur, quæ & difficile auferitur, & quotidie etiam magis maiorem

in

in circulum expanditur, quòd non fit in syncero opobalsamo: His igitur notis opobalsamum oleo vitiatum cuique patere poterit. His etiam comperietur vitium, si vnguenta ijsdem oleis composita misceantur, sed hoc amplius ijs aderit, quod in opobalsamo parui temporis spatio in fundo vasis vnguenta sidere necesse est.

Cera vero mistum comprehendetur turbido colore, nunquam clarescente. Melle etiam infectum dulcis sapor detegit, atque ad ipsum, vt Plinius quoque testatur, muscas alluciet. Resina adulteratum in carbones instillatum, nigriorem flammam edit, substantiaque crassiore quam in syncero sit, spectabitur. Syncerum vero his notis innotescet, namque præter ea signa, quæ illum iuxta varias ætates præferre diximus, hæc etiam addidimus, scilicet præterquam quod sit validi odoris, in aqua etiam stillatum, tametsi parua fatis sit gutta, supra totam aquæ superficiem expandi, eamque liquatum totam supernatare, ac obtegere, atque in ipsa etiam citò coagulari, lactisque colorem adipisci; ac non minus ex ipsa coagulatum totum stilo quopiam excipi, ac auferri, quodque fustum in lancam vestem, eam, vt oleum non inficit, quamquam ei adhæreat. Lacque coagulat, etsi non ita, vt coagulum facit, quia lac non perfecte coagulat, quinimo cum ipso coagulatur.

ALPIN. Multo plura, quam tu de synceri opobalsami, ac vitiatu notis complexus es, apud multos leguntur. Dioscorides siquidem hæc utique nobis prodiderat. Succi probatio est, vt sit recens, validi odoris, Syncerus, non ad acorem vergens, dilui facilis, læuis adstringens, ac modice mordens gustu. Et vbi ea, à quibus opobalsamum potest adulterari meminerat, hæc subiunxit. Namque merus in lancam vestem fustus neque maculam facit, neque si eluatur notam relinquit. Vitiatu autem inhæret, & lac instillatus coagulat, quod adulteratur non efficit. Quin etiam syncerus in aqua, aut lacte cellerrime liquatur, coloreque lactescit, vitiatu vero olei modo innatat, se conuoluens, aut in stellæ modum diffundens, syncerus senescens crassescit, deteriorque redditur. Hallucinantur, qui a qua concretum pessum ire & ad ima sidere, arbitrantur, postea dissipatum supernatare. Et Plinius ait, syncerum inhærescere, & in tepida aqua eius guttam coagulari & ad ima sidere, lac coagulare, & in vestem maculam non facere. Et Auicennas: lac coagulare, aquæque ipsum misceri, & in ipsa densari, densatumque conseruari, atque à gossypio receptum abluui posse.

D E B A L S A M O

5, Diofcoride iam recitata, de ipfo nobis prodidit. Simeon vero
 ,, Sethus hæc & ipfe fcripfit. At vero nonnulli hæc ratione probant,
 ,, quod ferrum eo inunctum ignique ad motum incandefcat, id quod
 ,, & oleo caphuræ, alijsque dictis oleis accidit. Alij quod in
 ,, aquam datum minime supernatet, fed statim fundum petat, vere
 ,, hoc quidem, fed enim quando hæc duo concurrunt, uidelicet fer-
 ,, rum candeat, & in aqua facile fubfiftat, de eo statim arripe. Est
 ,, enim legitimum, & non factitium. Scire autem præterea oportet,
 ,, quod dum recens eft, & in proprio uigore fuper aquam enat-
 ,, tat actum ita probatur. Linteo in eo irrigato, ac poftea fublato à
 ,, linteo totum recedit, non colorem, fed odoris duntaxat fuauita-
 tem illi relinquens. Hæc omnia, ac inter fe admodum diuerfa cum
 apud hos grauiſſimos plantarum fcriptores legerim, atque opobal-
 famum, quod tu uere fyncerum affirmas, apud me fit, non omnia
 que ab his fcriptorijs de eo perdocta, reprehendent, quinimo
 aliqua ſint, quibus ipſum planè non reſpondere uideatur; quam-
 quam enim ipſum recens fit, minimeque ad ullum acorem uer-
 gens; ualidique odoris, oleoſi coloris, turbidum in primis eius
 annis obſeruatum, mox clarum, aureum ſubamarum, adſtringens,
 & modice mordens guſtum, tenax, leue, dilui facile, lacque coagu-
 let, & linteum non inficiat, atque ut ait Auicenas, aquæ etiam
 ſtillatum, miſceatur, in ipſaque coaguletur, ſupraque aquam co-
 gulum enatet, atque eo etiam ferrum, ut Sethus ipſum hæc ex-
 perientia cognoscendum uoluit: inunctum probè in ignem poſi-
 tum candeat, Tamen, quod apud omnes prædictos antiquos
 ſcriptores affirmatur, quippè ipſum lanæ ueſti inſtillatum aqua
 ablutum, omnino ab ea abigi poſſe, nihilque ei adhærere, nun-
 quam potui obſeruare. Nullum enim reperitur opobalfamum,
 quod inſtillatum in pannum, ei aliquatenus non adhæreat: ex quo
 ego etiam puto, nullum uerum opobalfamum eam experientiam
 facere poſſe, quando ipſum; ut in alijs omnibus reſinis obſerua-
 tur (cum ſuccus reſinoſus fit, inter reſinaſque poſſit ſine errore re-
 cenſeri) uiſcoſitatis ac lentoris non fit expertus. Ex quibus ualde
 de huius ſucci ſigno, ab antiquis ferè omnibus animaduerſo
 dubius, ac anceps ſum. Cupioque tuam hæc in re ſententiam
 audire, ut in ea tandem acquieſcam. A B D E L. Dignus es
 cum iſto tuo ſcrupulo non parua reprehentione, qui uno ſigno
 magis quam pluribus, quibus tuum opobalfamum omnibus pro-
 bè

bè respondere scis, fidere uolueris, quod neque uerum signum huius succi dicendum esse puto, siquidem quo pacto hic succus lentoris, ac uiscositatis non expers, (cum ipse nihil quidem aliud quàm resina quæpiam sit) lineo, uel lanceo panno, uel gossopio instillatum aliquantulum non adhærebit? Etenim non modo succus iste tenax est, sed ramuli quoque uirides, si digitis contrectentur, eis proculdubio adhærent, quod non nos modo, sed etiam aliquos antiquorum nouisse certum est, nonne Strabo dixit: Eius corticem scindentes succum in uasis suscipiunt tenaci lacti persimilem. Quid? nonne Plinius notas synceri opobalsami docens dixit? Succum balsami syncerum debere inhærescere? At ne amplius remorer desiderium tuum, paucis de nota hac à Dioscoride proposita dicam, quid sentiam. Puto enim syncerum opobalsamum non aliam ob causam, Dioscoridem, atque una cum eo alios dixisse, uestibus uel panno non adhærere, nisi ut nos docerent mistum aliquo oleo, uel quopiam unguento hinc deprehendi, quoniam, ut ego nuper etiam uos docui (quod à plerisque oleo eo tempore uitaretur) oleo uitiatum in pannum instillatum, laneumque præsertim, quod facilius sit ad emaculandum, instar olei inficit, eique perpetuò non modo adhæret, sed quotidie magis in eo recepta macula augetur, ac dilatatur. At syncerum, quamquam paululum panno etiam instillatum inhæreat, tamen ipsum ut oleum non inficit, neque maculam relinquit, quinimo secus atque oleum panno adhærescens quotidie decrefcit, usquequo tandem omnino aliquo tempore sponte dissoluatur, atque euanescat. Quamobrem syncerum opobalsamum panno quidem, at non olei modo adhæret, neque aliquam maculam relinquit. Quod sæpe uobis meum opobalsamum in meam uestem instillatum ostendit. Verum non debet hoc experiri in pannis ijs, quos uos in Italia paratis, nostris longe crassioribus, in quibus fortassè cum olim uestri hi crassi panni lana parati ex Italia huc nō asportarentur, neque nostri his, ut nunc faciunt, uterentur, Dioscorides in his periculum faciendum, non sentit, sed in nostris ijs longe gracilioribus. Clarius verò hoc signum Plinius docuisse est uisus, cum dixit, & in ueste maculas non faciat, non autem, ut in Dioscoride habetur, uesti non adhæreat. Verius forrasse Sethus opobalsami cognitionem ex hoc signo habendam tradidit, quod his uerbis apud ipsum legitur: Linteo in

D E B A L S A M O

eo irrigato , ac postea sublato à linteo totum recedit , non colorè , sed odoris duntaxat suauitatem relinquens : quod planè in nostro sic ad unguem obseruari licebit . Cœterum ex his , quæ ita diuerse de notis uerum opobalsamum a falso distinguuntibus , apud diuersos antiquos scriptores leguntur ; dubitandum non immeritò à nobis existimo , hosce authores nunquam fortasse , neque uiuentem plantam uspiam offendisse , atque multo minus syncerum eius succum inspexisse , cunctaque potius aliorum relatione , quàm uera obseruatione de eo ab his prodita fuisse . Qua de causa non ab antiquis scriptoribus , inter se de balsami historia discordantibus ueritas , hæc petenda esset , sed ab his populis , præsertimque medicis , qui loca in quibus balsamum , omnium scriptorum cōsensu , uixit , perpetuò habitauerunt , & sæpissime obseruarunt . His etenim iuremeritò de ipso firmior fides habenda erit . Hi sunt Aegyptij , atque Arabes , qui omnes uno consensu asserunt , hoc excepto opobalsamo , quod uos uerum esse non creditis , nullum aliud usquam uel in toto Aegypto , uel in tota Arabia , uel Syria , fuisse cognitum , aut usitatum . Cuius ueritatis clarissimum ac certissimum signum erit ; aliud opobalsami genus ab hoc diuersum , apud Turcarum Regem ijs locis imperantem , atque apud plures Turcas ; qui uarijs temporibus his omnibus prædictis locis , præsertimque Aegypto præfuerunt , nunquam fuisse repertum , quinimo apud hos inuentum idem planè esse cum nostro , atque nihil ab isto communiter recepto , differre . Rex enim Turcarum singulis annis à Scriph Mechæ , atque Medinæ domino binas , & plures etiam opobalsami libras dono missas accipit , perpetuoque , postquam Aegypto imperauit , ab ipso opobalsamum recipit . Quod sanè idem planè est cū eo , quo omnes Aegyptij , Arabes , Syri , atque alij utuntur .

A L P I N .

Verum dicis ; Nam ego certo scio idem esse opobalsamum uulgo receptum cum eo , quod apud multos dominos Turcas Consulesque Venetos habetur , quibus à præfecto Aegypti : ac alijs nobilibus Turcis dono datum fuit , idemque cum eo , quod apud Serenissimum Franciscum Medicem Ducem Florentiæ à Turcarum Rege olim ei dono datum , hodie conspicitur . quod cū meo etiam opobalsamo ex Aegypto , ad prædictum Sereniss. Ducem anno superiori missò , rectè ab ipso comparatum , idem planè esse , certum est . Quamobrem omnes ; qui negant uulgo receptum uerum esse , si ipsum cum opobalsamo comparent , quod apud mul-

tos extat, Venetos, olim huius loci Consules Clarissimos, atque apud alios plures, qui olim hæc loca peragrarunt, & opobalsamū à nonnullis Dominis Turcis acceptum illuc cōportarunt, probè an ipsum verum sit, cognoscent. ABDEL. Multum tamen Auicenam admiror, qui dixerit, à gossypio, hunc succum aqua ablui posse, cum tamen superius dixerit, ipsum in aquam instillatum coagulari ac densari: quod cum verum sit, quomodo in gossypio receptum, ac imbibitum, aqua ab ipso ablui poterit? hoc enim fieri non posse cuique patebit. Est demum alterum opobalsamum ex feminibus balsami expressum, cuius etiam inter adulterata nuper recensuimus, quod pro verò succo opobalsami aliquando venditur, quod tamen facile, vt dictum est, ex obscuriore eius odore, amarioreque sapore à vero diuersum ab his esse comprehenditur. Ac de opobalsamo hæc à nobis dicta sufficiant. Restat modo, vt de balsami fructibus, & virgis loquamur, quando multi quoque non desint, qui contendant verum neque carpobalsamum, neque xilobalsamum esse.

Veri carpobalsami, & xilobalsami cognitio, & consideratio. Cap. VI.

ALPINS.

HACTENVS balsami plantæ, atque ab ea educti succi ambiguitates omnes vir doctissime dissoluisti, veritatemque ita claram effecisti, vt de arbore, ac succo nostri amplius contendere non debeant, sed ipsum potius agnoscere, atque in vsum medicinæ restituere, quod quidem facientes summa laude digni erunt, tantum auxilium in vsum reuocantes, atque recipientes. Cum nemo nostrum dubitet amplius veri opobalsami ex Aegypto, & Syria in Italiam cōportari, quod facile à nuper adductis notis ibi an syncerum sit, cognoscetur. Restat modo, vt de eiusdem plantæ fructibus, & virgis, quod apud nostros dubij supersit ab illorum animis euellas. Quando vulgaria semina, pro vulgari falso carpobalsamo à multis recepta, quorum ad nos singulis annis multa copia aduehitur, verum esse antiquorum carpobalsamum me iudice etiam affirmandum sit. Animaduertendum tamen est, duplex genus carpobalsami circumferri &

D E B A L S A M O

ri & vtrumque pro balsami feminibus apud nonnullos recipi, quorum vnum semen est terebinthi magnitudine, atque ferè etiã forma, rotundumque & oblongum, ouo simile, in extremis acutum, flauum, folliculo nigro rubescente vndique contextum; Hocque verum est antiquorum carpobalsamum. Alterum vero pseudo-carpobalsamum huic admodum magnitudine, colore, figuraque est simile; differt tamen à vero, quia ipso est oblongius, ex medietate tantum folliculo contextum est, nam illud extremum, quod suo pediculo appensum est, folliculo caret, minimeque eo totum contegitur, sed tantum ad eius vsque medietatem, de hoc uero, quod falsò pro balsami semine me iudice recipitur, non loquimur. quãquam odoratum sit, atque aromaticum. Illudque fortassè esset, quod olim Dioscoridis tempore ex Petra oppido Arabië pro carpobalsamo asportabatur, & quo uerum carpobalsamum adulterabatur, si piperis saporem præferret. De altero uero ab hoc prædictis notis discrepante, quod præsertim à falso differt, quia totum folliculo suo contextum est, quando falsi, ut iam dictum est, tantum medietas folliculo contexta appareat, a nobis sermo habendus est. Audio nunc Venetijs omnes pharmacopolas consilio excellentissimi collegij medicorum in componenda theriaca, atque mitridatio, pro ueris balsami fructibus Iuniperi fructus substituere. quod quanta dignum reprehensione sit, ac in quanto illi uersentur errore, uobis doctissimis uiris nunquam latuit. Et utinam nunc perspectis rationibus ijdem non permittant sine his tanto artis cum dedecore (quando hæc omnia non sit difficile apud eos reperiri) Theriacam atque alia medicamenta amplius parari; sed uereor, ne magis in antiquis erroribus persistere, quàm rei ueritatem amplecti uelint. A B D E L. Quid? etiam ne fructus balsami, quorũ in Italianam; aliaque loca hinc copia multa aduecta, illis non deest, negant ueros esse, atque pro eis in componenda theriaca alijsque medicamentis baccas Iuniperi substituunt? quid de te audio? pudet me tantorum medicorum, qui hos hæctenus ueros fructus neglexerint, minimeque his utantur. Sed quibus rationibus adducti, negant ista semina meritò ex te pro uero antiquorum carpobalsamo recepta, ueros esse fructus balsami. An non ipsorum magnitudo, color & forma ad eos recognoscendos satis illis erunt? Theophrastus dixit: illos esse similes terebinthi fructibus magnitudine, figura ac colore. Et clarius Serapio ex Dioscoridis mente hunc

hunc in modo eos descripsit: Et granum quidem ipsius, quod no-
 minatur carpobalsamum, est granum rotundum ad longitudinem
 aliquantulum tendens ad acuitatem in ambobus capitibus, in me-
 dio uero grossius. Cuius color tendit ad rubicunditatem, & est
 plenum, graue, mordēs linguam mordicatione aliqua non multa,
 & quando frangitur interius habet humiditatem similem melli, &
 eius odor est bonus. At Dioscorides addidit hoc semen redolere
 opobalsamum. Certè, ut uerum fatear, fructus balsami ab Italis
 tuis medicis, atque pharmacopeis neglecti, tum Serapionis descri-
 ptioni omnino respondere cognoscuntur, tum etiã notis à Theo-
 phrasto allatis, quando hi colore, figura, atque magnitudine uere
 fructibus terebinthi proximi spectentur. Serapio uero eos multo
 diligentius ac exquisitius declarauit, qui ipsos grana esse rotunda
 statuit, oblonga, extremis acutis, & medio crassiore, ad coloremq;
 subrubrum tendentia, grãuia plenaque esse, ac modice gustum
 mordentia, quæ intus substantiam melli similem habent. Ex qui-
 bus notis vulgare carpobalsamum uerum omnino esse certissime
 ostenditur, sed quamobrem isti negant hos, ueros balsami esse fru-
 ctus, scilicet carpobalsamum antiquorum? ALPIN. Omnes
 uno ore prædicant prædicta semina non una, at omnibus carere
 prædictis notis, quibus ea prædita esse Dioscorides omnium anti-
 quorum in plantarum descriptione facile primus, memoriæ olim
 prodiderat, hisque speciatim uerbis. Quare eligatur flauum, ple-
 num, grande, ponderosum, mordens gustu, feruens in ore modice,
 opobalsamum olens. Dicunt itaque istæ semina à uobis pro car-
 pobalsamo monstrata, non flaua, ut Dioscor. docuit, sed nigra sub-
 rubescentia spectari, uacuaque non plena esse, leuia & non grauia,
 parua & non magna, neque gustum aliquo pacto mordere, neque
 opobalsamum olere. Hisque rationibus negant illa semina uerum
 carpobalsamum antiquorum esse, sed potius ea, quæ olim ex Pe-
 tra oppido Arabiæ aduecta, uerum carpobalsamum adulterari Dio-
 scorides animaduertit, quod ipse hisce uerbis docuit, dicēs: Adul-
 teratur semine hyperico simili, quod à Petra oppido defertur, sed
 coarguitur magnitudine, inanitate, uirium ignauia, sapore piperis.
 Idemque ferè Plinius testatum reliquit: atque hæc sunt aduersus
 balsami vulgares fructus à quampluribus Italiæ, aliarumque natio-
 num medicis, & pharmacopeis disputata. ABDACH. Ex his
 duobus alterum uerum esse arbitror, vel illos scilicet uiros à te re-
 citatas

D E B A L S A M O

citatas carpobalsami notas nunquam probè cognouissè , aut nunquam hos fructus, vel semina, quæ præ oculis omnes hi pharmacopolæ quotidie habent, inspexisse, quod si illi hæc aliquando inspexissent, ac rectè obseruassent, proculdubio fieri non potuisset, vt ex omnibus notis ipsos non agnouissent, veros esse balsami fructus, quando non solum falsum sit ipsos omnibus notis à Dioscor. traditis carere, sed ne vnã quidem illis deesse. Nam istæc semina sunt humiditate mellis simili plena, quorum si multa fracta intus ij inspexissent, nisi cæci omnino fuissent, fieri nullo modo poterat vt non id animaduertissent. Cernuntur etiam longe hyperici seminibus maiora, sunt grauiã, cum aliqua mordicatione, atque opobalsami odoris fragrantia, quorum saporem; atque odorem unusquisque gustu, ac olfactu minime destituto, poterit cognoscere. Nemo mea quidem sententia erit, qui prius opobalsamum olfecerit, ac gustauerit, mox ista; fracta semina olfaciendo & gustando, in ipsis eundem saporem, atque odorem opobalsami aperitissime non cognoscat. A B D E L. Verissima prædicas, neque indigna, vt ab illis medicis audirentur, ac animaduertentur. Nam hæc semina vulgaria à nobis pro carpobalsamo recepta, eadem esse, quæ in multis Arabiæ Fœlicis locis supra balsami frutices colliguntur, omnes, qui illa loca peragrarunt, vere testantur: neque vllis unquam alijs Aegyptij pharmacopæi pro balsami fructibus ad componenda medicamenta usi fuerunt. Neque aliorum Aegyptiorum memoria constat, vnquam ex Petra oppido, quod nunc Mecha dicitur, alios, quàm hos fructus pro carpobalsamo ad nos delatos fuisse. Neque Galenus existimat homines in eorum seminum cognitione hallucinari, ac decipi posse, quando in libro de Antid. dixerit, carpobalsamum non posse adulterari, idque merito, cum minime fieri posse videatur, vt aliquis, qui vera balsami semina semel tantum viderit, posset ab alijs decipi; sed concedatur posse adulterari, tamen cognosceretur id saltem, ut Dioscor. docuerat, inanitate, paruitate, & sapore piperis. Verum non possum non vehementer illos medicos admirari, dicentes, notas à Dioscoride nobis carpobalsami eo traditas fuisse, ut ista semina ab alijs distinguerentur, quando ipse illas notas non ob id tradiderit, sed potius, vt ijs homines perdocti selligerent ex feminibus balsami, ea, quæ flaua existunt, plena, maiora, grauiã, sapore, atque odore opobalsami prædita, quoniam hæc cæteris meliora

meliora existunt. Quis ignorat, agricolas etiam ipsos aliqua semina ementes, siue triticum sit, siue hordeum, feligere plena, magna, ponderosa, optimi saporis, atque odoris, abijcereque inania, parua, leuia? Quamobrem istud? quia hæc inutilia, illa optima existunt. ALPIN. Dicunt, flauum colorem, quo vera femina balsami spectari Dioscor. tradidit, in istis feminibus non conspici, cum ipsa subrubra potius, & nigrescentia cernantur. ABDEL. Rectè dicunt, sed hinc conijcitur, ipsos minime esse in horum feminum obseruatione exercitatos, seduloque nunquam ea inspexisse, quoniam si sæpe multa sedulo, varijsque modis obseruassent, proculdubio duplici colore referta esse cognouissent, quippè nigro rubescente, suis folliculis vestita, hisque spoliata, ac nudata, flauo. Ex qua obseruatione, nec Dioscoridem, docentem illud semen flauum esse, nec Theophrastum cum Serapione subrubrum nigrescens, falsum prodidisse, patet. Quando hi semen vestitum suo folliculo, quod nigrum subrubescens cernitur: & Dioscor. folliculo spoliatum, quod flauum est, intellexerint. Hæcque à nobis de carpobalsamo dicta sufficiant. De xilobalsamo vero non puto à nobis multa esse dicenda, quando nõ ita omnibus, vt carpobalsamum, ignotum videatur. esse illas virgas communiter ab omnibus pharmacopæis pro carpobalsamo receptas, etsi ijs tamen non vtantur, argumentum erit certissimum, ipsas redolere odorem opobalsami, & carpobalsami, eundemque gustui saporem etiam præferre. Optimæ autem existunt, farmentosæ, tenues, fuluæ, & recenter excisæ, odorem opobalsami manifestissimum spirantes. Quem odorem eximium spirare a Theophrasto ac Serapione proditum est. His vero recentibus pharmacopæi vti debent, cum paruo etiam tempore omni odore ac sapore destituantur; tanta est enim illius humidæ substantiæ, in qua odor, saporque fundantur, tenuitas, vt cito exoluatur, simulque cum ea sapor, atque odor euanescat. ALPIN. Fascem recentissimarum virgarum Dominicus à Rege noster pharmacopola ab amico suo Turca, apud oppidum Sues, illuc Mecha aduectum habuit, qui multum opobalsami odorem spirabat, qui tamen paucis mensibus ferè omnino exolutus est. Multas virgas recentes habui, quæ apud me adhuc asseruantur; quas comparatas cum ijs, quæ apud Venetos pharmacopolas sunt, easdem utique esse sine dubio cognoscitur, quæ si recentes conseruarentur, veritas

DE BALSAMO

hec omnibus esset manifestissima, ita ualidus, ac manifestus in ijs odor opobalsami perciperetur, ex quo omne dubium ex ipforum animis sponte excidisset. ABDEL. Tibi sufficiat, hæc de balsami planta, succo, fructibus, virgis, ex nobis audiuisse, atque didicisse, veramque hanc huius plantæ ichonem, nunc Alpine spectare poteris, atque ex dictis ipsam recognoscere. Sed absoluto de ijs sermone, cum iam Sol supra orientem multum ascenderit, aeremque inflammare cœperit, fatius erit nos hinc abire, & in urbem redire, priusquam augeatur caloris æstus. ALPIN. Re-

cte suades, abeamus, vobisque, quod tantum hæcenus susceperitis laborẽ, multas gratias refero, meq; ut pro vestra humanitate ametis, quemadmodum facitis, etiam, atque etiam rogo.

valete. ABDEL. Atq; tu interim

vale. mementoq; nos tui

esse studiosissimos, te

q; multum, atq;

multum ob

serua-

re.

BALSAMVM.

BALSAMVM.

X 2 Cur

DE BALSAMO

*Cur Petri Bellonij obseruationes in Aegypto circa
balsami plantam factæ hic adnotatæ sint.*

Cap. VII.

UM hisce diebus librum olim in Aegypto a me de balsamo conscriptum in publicum emissurus effem, Ecce in manus meas perueniunt doctissimæ itinerariæ obseruationes a Petro Bellonio Cœnomano, uiro tum in alijs, tum in plantarum materia doctissimo, ante annos ab hinc quadraginta litteris traditæ, atque hoc tantum anno in lucem editæ. In quibus cum balsami nonnullarum plantarum olim in Aegypto uiuentium diligentissimam obseruationem ab eo rectissime exaratam, ac descriptam legerim, optimum fore putauim, si eâ sub fine huius libelli adijcerem, Siquidem sperauim ex tanti uiri in plantarum materia exercitatissimi lectione, ea, quæ dicta sunt à nobis, ac litteris de balsami historia mandata, posse haud parum animos legentium confirmare, quod is omnia ferè complexus sit, quæ in meo libello leguntur. Hæc quæ, priusquam balsami obseruationem Bellonij hic adiecissim, præfari libuit; ne ex abrupto hic ea inserta candido lectori uiderentur.

*Aegyptij balsami obseruatio ex Petro Bellonio in libro II. itinere
rariarum obseruationum, capite XXXIX. collecta.*

Cap. VIII.

IN quodam pago spectatum iuimus hortum balsami fruticibus consitum, qui à Cayro longius haud abest, quam Lendit à Lutetia. Quoniam porro balsami planta admodum celebris, præciosa, rara quæ est; hic scribere libuit quidquid ad eius historiam pertinere arbitrati sumus. Quosdam esse scimus, qui Matareæ Balsamum ex Iudæa delatum esse putent: rem autem haud ita se habere, postea demonstrabimus. In magno quodam horto sunt, sed angusto loco muris conclusæ, quos extractos fuisse aiunt, postquam Turca Aegyptum Sultano ademit: Bacha autem à Turcarum Imperatore huic regioni

ni præfectum, ea arbuſta digna exiſtimaffe, quæ peculiari loco concluderentur. Cum iſtic eſſemus, nouem, aut decem duntaxat frutices eius aderant, qui nullum liquorem præbebant. Inter notas à veteribus proditas, quibus baſamum dignoſci poſſit, una eſt, vt perpetuo uireat: illud tamen in Materea, apud Cayrum, pauca admodum folia Septembri menſe habebat: quod nobis inſolens viſum eſt. Nam reliquæ arbores, quæ hyeme virere ſolent, folia ſolum nouo vere abijciunt, cum videlicet noua germina produxerunt: ſolentque autumnò magis virere, quàm nouo vere. At reliquæ, quæ folia abijciunt, id ſub hyemem facere ſolent, vt æſtate noua adquirant. Ideoque nobis præter naturam videbatur, baſamum folia abijcere, vt hyeme noua germina produceret: nobis enim id obſeruantibus, quæcumque habuit folia, recens nata erant. Eius iuſtam magnitudinem tradere nequimus; nam quotquot eius frutices in horto aderant, ſtipitem ſolum habebant pedis longitudine, & pollicari craſſitie, tenuibus ramulis præditum, raris foliis obſitis. Vbicunque autem tandem naſcantur, duorum aut triū cubitorum altitudinem non ſuperant; & pedali altitudine cum ſint, in multos graciles ramulos anſerinae pennæ caule haud craſſiores ſinduntur. Baſami frutices Materea iam recens putati fuerant, ſic vt ſoli ſtipites ſuper'eſſent, qui ramulorum rudimenta producebant. Eiuſdem etenim eſt baſamum cum vite naturæ, quam ſingulis annis putare neceſſe eſt, alioqui degenerat. Noua illa baſami germina ſub rubente cortice erant teſta, foliaque viridia habebant, lentifciorum foliorum modo formata, hoc utrinque in neruo nata, ut in reſarum, vel fraxini, vel iuglandis folijs videre eſt, ciceris tamen foliorum magnitudinem non excedebant, ſicque cõſtructa erat eorum ſeries, ut poſtremum foliolum extimam alam occupans, imparẽ numerum efficeret: nam totius alæ foliis numeratis, terna, quina, aut ſeptena inueniuntur, ſeptenarium certe numerum ſuperare nix animaduertimus: extremum autem foliolum reliquis maius eſt, factò etenim ab illo progreſſu, reliqua ſenſim minutiora ſiunt, vt in rutæ folijs. Plinius in eius hiſtoria Theophraſtum per omnia ſequutus eſt, quemadmodum etiam Dioſcorides, eiufque veſtigijs inſiſtentes, baſami folia rutæ folijs compararunt: quod veritati conſonum eſſe deprehendimus. Quoniam autem primum in Materea illud exacte non obſeruaueramus, de nouo illud ſpectatum iuimus, eiufque ramulum naſti, ipſum, atque
illius

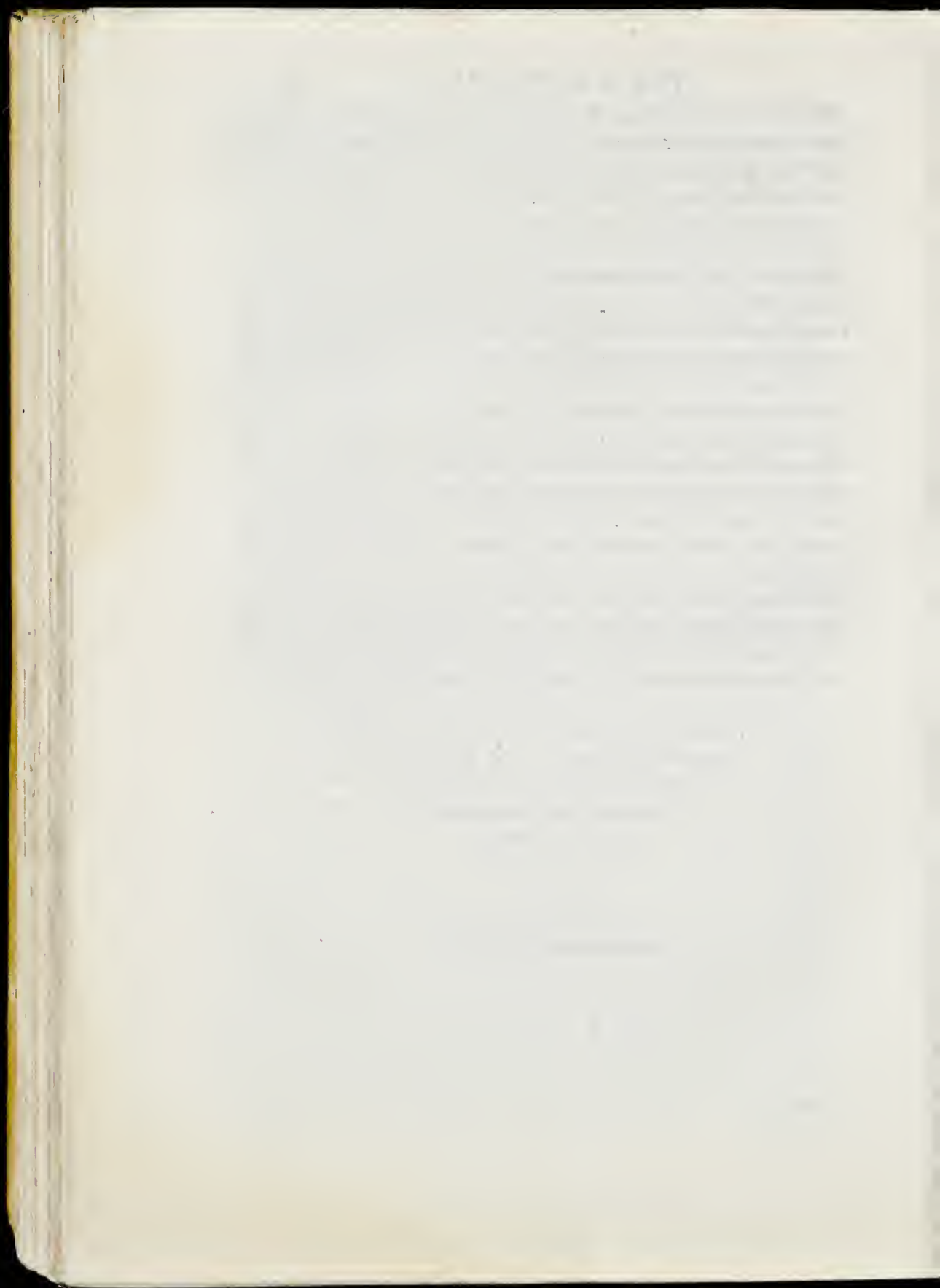
D E B A L S A M O

illius folia degustauimus, quæ facultatis non nihil adstrictoriæ esse comperimus, pinguisque aliquantulum saporis, atque aromatici, ramulorum autem cortex his odoratior est. Gemino cortice præditi sunt ramuli, extimo foris sibrubente, qui ut membrana intimum viridem operit. Is gustatus inter Thus, & Terebinthi folium sapit, satureiæ syluestri sapore simili admodum grato, atque digitis tritus cardamomum olet: ipsum lignum candicat, odorisque & saporis expers est, non secus atque aliud inutile lignum. Ipsi virgæ rectæ sunt & graciles, rarisque foliorum alis sparsim & confuso ordine nascentibus obseptæ, quæ (vt diximus) ternis, quinis, aut septenis foliolis cõstant. Variæ sunt auctorum, qui de balsamo scripserunt opiniones: & nisi nos ipsi plantam conspexissemus, nihil post illos de eo scribere ausi fuisset: atque in eam ferè opinionem inclinaremus, illud Hierico planis nunquam cultum fuisse. Quia autem ipsum fruticem vidimus, diligenterque obseruauimus, de eo, tanquam de re quæ diligenti obseruatione digna, disserere libuit. Experientia autem didicimus, lignum illud vulgo xilobalsamum nuncupatum, quod ex Fœlici Arabia delatum à mercatoribus venditur, cum Aegyptio quod in Matarea colitur, conuenire: nam desiccatum nostrum balsami ramum cum eo, quod in officinis venale reperitur contulimus, atque omnibus notis respondere,prehendimus: estque ex duobus alterum necessarium, aut xilobalsamum & carpobalsamum, quale in officinis venditur, adulterinum esse, aut illud Aegyptium, quod colitur in Matarea horto, legitimumque balsamum esse censetur. Nam cum in omnibus conueniant, certique simus idem esse, asserimus, & concludimus id, quod hoc nomine uenale reperitur, simile ei esse, quod ab omni antiquitate in usu fuit. Balsamum nunc temporis in sola Aegypto colitur apud Cayrum. Et licet Theophrastus in ea opinione sit, id syluestre & sponte nasci non inueniri: asserere tamen audemus, ab omni æuo in fœlici Arabia fuisse, atque etiam nunc nasci, cuius lignum, & fructus etiam olim ad nos perlata fuerint cum alijs Arabiæ mercibus. Atque demonstrare uolumus ea non minus cognita fuisse mercatoribus, quàm reliqua aromata, vt ex medicamentorum, quibus perpetuò iniecti solita sunt, cõpositionibus apparet. An non Mithridates in suum medicamentum intulit? An non in officinis uenalia reperiebantur? Id ex sola Diosc. auctoritate probari potest, qui in sua ætate carpobalsamum

mū adulterari cōqueritur. Carpobalsamū (inquit) adulteratur fe-
 mine hyperico simili, quod à Petra oppido defertur per Petrā oppi-
 dū Mecā intelligimus, atq; de xilobalsamo: è ligni genere, quod xi-
 lobalsamū vocant, probatur recens, sarmento tenui, tūluū odoratū,
 quadaatenus opobalsamum spirans. Ex his liquido apparet vulga-
 ris vsus inter reliqua aromata fuisse. Sed & ex Diodori Siculi ve-
 tustissimi scriptoris Arabiae felicitis opes enumeratis, uerbis, manife-
 sto liquet. Maritimis enim locis balsamum producere ait. Cul-
 tum igitur id esse non intelligit, sed sponte nascens. Pausanias etiā
 tradit balsamum Arabiae fruticem esse. Plerique tamen auctores
 de balsamo agentes, inter se non conueniunt. Nam Strabo pro-
 dit in Syria nasci apud lacum Genezareth, inter montem Libanū
 & Antilibanum. Reliqui volunt solam Iudeam regionem id pro-
 ducere; eiusque ramos osseo cultro, aut uitro duntaxat vulneran-
 dos esse ad liquorem eliciendum, alioqui si ferro cedantur, statim
 emori, Cornelius Tacitus scribit, ferro iuxta adposito, metu exhor-
 rescere, idcirco alijs quàm ferreis instrumentis uulnerandum; si li-
 quorem elicere quis cupiat. Percontantes a mercatoribus Cayri
 de balsamo, cum nostrum ramulum conferremus, nobis affirma-
 runt, quidquid xilobalsami, uel carpobalsami unquam uendidif-
 sent, id omne ex Meca cum alijs aromatibus accepisse;
 atque meminisse suo tempore balsami frutices, qui
 nunc in Matarea coluntur, ex Arabia foelici
 delatos esse, magnis sumptibus Sultra-
 ni. Quoniam uero id nobis tam
 multi affirmarunt, existima-
 uimus sine ullo scrupulo
 aut dissimulatione
 nobis licere
 id scribe
 re.

Laus Deo Opt. Max.

F I N I S.

I N D E X
 E O R V M O M N I V M,
 Q V A E I N T O T O O P E R E
 C O N T I N E N T V R.

Aduertant lectores, numerum foliorum, 37, 38, 39, 40, typographi incuria esse duplicatum. Proinde primos in indice littera K adnotauimus, Cum sint folij eadem littera signati, numeri.

	Bdellai plantæ atque fructuum descriptio. fol. 45. a	acatiæ Zacynthinæ descriptio. fol. 54. a
	Abdellai melonis ichthos. fol. 46. a	acetosæ Zacynthinæ descriptio. fol. 53. b
Abyssina Cassia quæ, & eius usus. fol. 2. b	Abrus descriptio. fol. 31. b	achaouan descriptio. fol. 46. b atque usus ad medicinam. fol. 46. b
Abrus seu phaseoli rubri ichthos. fol. 32. a	Absus herba. fol. 37. a	achaouan Ichthos. fol. 46. b
Acatia quibus in locis proueniat. fol. 4. a	Acatia arboris descriptio. fol. 4. a	achaouan abiat, seu artemisia albæ descriptio. fol. 37. a. K
Acatia arborum differentia. fol. 4. b	Acatia succus. fol. 4. b	achaouam abiat, Cineraria, Iacobæa marina idem. fol. 37. a. K
Acatia Ichthos. fol. 6. b	Acatia succi usus apud Aegyptios. fol. 5. b	achaouam abiat, uires & usus. fol. 37. a. K
Acatia succi loco, quem succum Itali parent. fol. 4. b	Acatia maris & femina descriptio. fol. 4. b	achaoam Abiat Ichthos. fol. 37. b. K
Acatia quando flores edat. fol. 4. b	Acatiam esse arborem fecundissimam. fol. 4. b	ad alui fluxiones acatiæ usus. fol. 5. b
Acatia fert gummam quam Arabiam medici vocant. fol. 5. a	Acatia, quæ species in Zacyntho Insula proueniat. fol. 53. b	ad anum, utrumque foras prolabentem acatiæ utilitas. fol. 5. b
		ad articulos roborandos acatiæ usus. fol. 5. b
		ad augendam Venerem electuarium. fol. 51. b
		ad pectoris pulmonumque morbos semina urticæ conferre. fol. 51. b
		ad cutis infectiones nigellæ utilitas. fol. 51. b
		ad mulieres, quæ non purgantur nigelle usus. fol. 51. b
		ad cutis infectionem ualere semina urticæ. fol. 51. b
		ad febres omnesque calidos affectus. a aqua

I N D E X.

- aqua anguriarum el maoui utilis.* fol. 45. a
ad nervos siccatos; & scirrhosos tumores sesami usus. fol. 37. b
ad podagricos acatiae usus. fol. 5. b
ad venum calidos morbos chatè usus utilis. fol. 44. b
ad somnum conciliandum Solani somniferi usus. fol. 51. b. & 52. a
ad uteri fluxum confert acatia. fol. 5. b
ad sanguinis sputum confert acatia. fol. 5. b
ad uteri duritiem Mūmia. fol. 38. a K
ad ulcera cancerosa Cinerem seminum vrticæ conferre. fol. 51. b
aegyptiarum plantarum vtilitas ad medicinam. fol. 1. a
aegyptios per cassiarū loca mane odoris gratia obambulare. fol. 1. b
aegyptij cassiæ pulpa ad quos morbos vtiuntur. fol. 2. b
aegyptij cassijs non utuntur ante quartum mensem. fol. 2. b
aegyptios mel carnub ex siliquis expressum in vsum habere. fol. 3. b
aegyptij quæ condiunt melle carneute. fol. 3. b
aegyptij succum ex acatia quomodo parèt, & eo ad quæ utantur. fol. 4. b
aegyptus acatia excepta alijs arboribus gummas ferentibus caret. fol. 5. a
aegypti locus, qui olim balsamum aluit. fol. 62. b
aegyptum & Iudeam solum balsamū non habuisse sed multa alia loca. fol. 65. a
aegyptum nunquam balsamo patrium ac nativum fuisse. fol. 65. a
aegyptij seminibus melonis, qui dicitur Abdellauī tantum utuntur. fol. 45. a
angæ descriptio ex Dioscoride Kellū an conueniat. fol. 49. b
agiabahalid arboris descriptio. fol. 16. a
agiabahalid foliorum usus. fol. 16. a
agiabahalid an lycium. fol. 16. a
agiabahalid Ichon. fol. 16. b
albedine opobalsami in aqua stillati propriam esse. fol. 71. b
alexandria Aegypti Cappares producit. fol. 51. b
amatum Lusitanum & Nicolaum. Manardum planè balsami plantā perijse affirmare. fol. 64. a
amaracum syluestrem esse marum creticum. fol. 56. b
antiquos scriptores de balsamo fuisse omnes inter se opinione differentes. fol. 68. b
antiquis scriptoribus de balsamo planè non esse fidendum. fol. 68. b
antiquos scriptores fuisse in causa, ut nostri non credant, opobalsamo, carpobalsamo, & xilobalsamo ex Arabia delatis. fol. 68. b
antiquorum de balsamo diuersitatem signum esse eorū ignoratiæ. fol. 69. a
antiquos de balsamo multa ex auditu litteris tradidisse. fol. 69. a
antiquos non uidisse opobalsamum, esse dubitandum. fol. 74. b
antiquos deceptos, dum crederent balsamum olim tantum Aegypto, atque Iudæa fuisse cōcessum. fol. 69. a
andreas Mattheolus in acatis cognitione deceptus. fol. 5. a
anguria aquosa. fol. 45. a
anguriarū, elmaoui aqua facultas, atque usus. fol. 45. a
anthyllidis speciem Kellū esse. fol. 49. b
angurijs omnes Aegyptij libenter vtiuntur. fol. 45. a
apocynū nerū uasci ī Italia. fol. 53. a
aquæ ex cucumeribus chatè distillatæ utilitas. fol. 44. b
aquæ

I N D E X.

- aqua ab angurijs destillata utilitas.* fol. 45. a
aqua anguriarum quos morbos iu-
uat. fol. 45. a
aqua anguriarum diuretica. fol. 45. a
aqua machalef. fol. 25. a
aque calassacultas, ac usus. fol. 25. a
aqua fontis, quo olim usa fuit Beatif-
sima Virgo, Balsamum ali, seu irri-
gari, atque eius miræ facultates.
 fol. 69. b
aqua fontis Mattharea, quæ uirtutes
ab Aegyptijs tributæ sint. fol. 69. b
arabum uita, atque mores. fol. 21. b
arabes lucri causa ceperunt balsami
arbores colere, & quando. fol. 64. b
arabiam felicem balsami feracem.
 fol. 66. a
arabiam felicem perpetuo fuisse lo-
cum proprium Balsami. fol. 20. a
arabiam felicem perpetuo Balsamum
habuisse. fol. 79. b
arabiam felicem innumeras balsami
plantas nunc alere. fol. 64. b
arabes omnes ad componenda medi-
camenta, opobalsamo, carpobalsa-
mo, xilobalsamoque vulgari ac ve-
nali, uti. fol. 67. a
arbores balsami quæ in Aegypto alun-
tur, ad quam magnitudinem cre-
scant. fol. 69. b
arbores balsami in Arabia uiuentes
qua magnitudine spectentur, seu
crescant. fol. 69. b
arbores balsami multos in Arabia
uiuere. fol. 63. a
arborem balsami esse siuicifam, &
sarmentosam. fol. 70. a
arboris balsami Aegyptij, & Indi
differentiæ. fol. 71. b
arbor elhane tamarendi est ligustrum
Aegyptium. fol. 18. b
archenda puluis, quid atque eius usus
 fol. 19. a
arbor ab Aegyptijs Sanctuocata est
uera acatia. fol. 4. b
arbor palmæ Dachei uocatur. fol.
 11. a
arbores Carub in multis Italiae lo-
cis uiuere. fol. 3. b
artemisia alba. fol. 37. a. k
aspalatum Crete nasci. fol. 57. a
aspalati Cretensis descriptio. fol.
 57. a
asperam Smilacem duas radicum dif-
ferentias habere. fol. 55. a
atle est iamariscus. fol. 14. a
auctor cur de balsamo librum ante
alios libros imprimi curauerit. fol.
 61. b

B

- B** *Bobobab fol. 26. b atque eius*
usus. fol. 27. a
Bobobab est fructus Aethiopijs iu-
cundissimus. fol. 27. a
Bobobab ichon. fol. 27. b
Bobobab fructus ichone. fol. 28. a
Balsami plantas Felicem Arabiam
perpetuo aluisse. fol. 67. a
Balsami plures plantas Bedrunia Ara-
bia, locus nunc alit. fol. 63. b
Balsami innumeras plantas Bedrunia
locum Arabia arenosum miraculo
Mahometis alere Aegyptij illius
aseclæ, putant. fol. 63. b
Balsami innumeras plantas sponte na-
tas in Arabia locis uiuere, multo-
rum testimonio constare. fol. 63. b
Balsami plântas quando Cayri exarue-
runt. fol. 63. b
Balsamum qui negant hoc tempore re-
periri. fol. 63. b
Balsami plantam cur omnibus in locis
perijisse multi affirmant. fol. 64. a
Balsami plantam Sabam Regiram
primo Regi Solomoni dono tulisse.
 fol. 20. b

I N D E X.

- Balsami planta, quas Aegyptus
 genuit, unde uenerint. fol. 20.0
- Balsami plantas multas ex Arabia
 in Aegypto insertas. fol. 20.b
- Balsami feracem fuisse Arabiam sae-
 licem. fol. 21.a
- Balsami plantis quibus rationibus, om-
 nia loca nunc carere suadeatur. fol.
 64.b
- Balsami planta multae ex Arabia adue-
 ctæ quando in Aegypto fuerint in-
 sertæ. fol. 64.b
- Balsami plantam nunc in Aegypto
 non uiuere. fol. 20.a
- Balsami planta perpetuo in Arabia
 uiuit. fol. 20.a
- Balsami solum proprium Aegyptum
 uel Indgam nunquam fuisse. fol.
 20.a
- Balsamum Antiquos recte nouisse est
 dubium. fol. 20.a
- Balsamum in Arabia nasci ex Pau-
 sania, & Strabone. fol. 21.a
- Balsami ex Constantino Africano de-
 scriptio. fol. 68.a
- Balsami plantas in monte arenoso A-
 rabiae saelicis multas miraculo uiue-
 re peregrini affirmant. fol. 21.b
- Balsameta innumera in Arabia spe-
 ctari. fol. 64.b
- Balsami arbores in Arabia à Seripho
 alicui locari, ut Cayri fit de Cas-
 siis. fol. 64.b
- Balsami plantam Romanis Impera-
 toribus curæ fuisse. fol. 21. a epi-
 stolæ dedic.
- Balsamum quibus rationibus negant
 verum reperiri. fol. 2. a epi. st.
- Balsamum verum reperiri. fo. 2. b. epi.
 Balsamum nasci in Arabia ex Diodo-
 ro sicilo atque multis alijs. fo. 21. a
- Balsami planta ichon. fol. 77. a
- Balsami planta in Iudea quomodo
 propagata fuerint. fol. 65. a
- Balsamum nomen ab Arabibus balsa-
 mi planta primo impositum fuis-
 se. fol. 66. a
- Balsamum ex Indijs occidentalibus
 delatum. fol. 64. a
- Balsami planta quibus in locis tan-
 tum olim uixerit. fol. 64. a
- Balsami planta quomodo diu in
 Aegypto conseruata fuerint.
 fol. 65. b
- Balsamum nunc in Arabia saelici tan-
 tum uiuere. fol. 65. b
- Balsami plantas in Aegyptum ali-
 unde aduehi. fol. 62. b
- Balsami planta quo pacto in Aegy-
 pto longo tempore sint propagatae.
 fol. 62. b
- Balsami plantas è Meccha omnes in
 Aegyptum uenisse. fol. 62. b
- Balsami plantis Aegyptium solum
 proprium nunquam fuisse. fol. 63. a
- Balsamum Iudææ atque Aegypti plā-
 tam fuisse peregrinam que sua-
 deant. fol. 65. b
- Balsamum semper tum in Aegypto
 tum in Iudea in uiridarijs uiuuisse,
 & non alibi. fol. 65. b
- Balsamum non in Aegyptum ex Iu-
 dea sed ex Arabia saelici uenisse.
 fol. 65. a
- Balsami plantas nasci in Arabia
 qui ex scriptoribus, prodiderint.
 fol. 65. a
- Balsami plantas Arabes ex syluestri-
 bus locis in morbida uiridaria tras-
 ferre. fol. 64. b
- Balsami plantam quibus plantis uir-
 rij scriptores compararint. fo. 69. a
- Balsami diuersitas de magnitudine.
 fol. 69. a
- Balsami diuersitas de figura. fol. 69. a
- Balsami diuersitas de folijs. fol. 69. b
- Balsami plantam fruticem esse.
 fol. 66. a

I N D E X.

- Balsami plantæ descriptio. fol. 66. a
67. b 22. a
- Balsami plantam in Aegypto olim uiuentem pro legitimo balsamo Arabes atque Aegyptios omnes perpetuo habuisse. fol. 66. a
- Balsami cognitio à quibus petenda. fol. 66. a
- Balsami arbusculi folia non esse (ut Dioscorides ait) alba. fol. 67. b
- Balsami quot frutices Cayri Bellerinus olim inspexerit. fol. 79. a
- Balsamum perpetuo urere. fol. 79. a
- Balsami fruticum Cayri inspectorum descriptio. fol. 79. a
- Balsamum singulis annis putatur. fol. 79. a
- Balsami planta uirgæ. fol. 77. a
- Balsami fructus Therebinthi fructibus similes. fol. 75. b
- Balsami ex seminibus nascentis obseruatio. fol. 70. a
- Balsami dotes recensentur. fol. 1. b
epistolæ dedicatoriæ.
- Bammie descriptio atque usus. fol. 38. a k
- Bammie facultas, & quos morbos curat. fol. 38. a k
- Bammie ichon. fol. 38. b k
- Ban seu calaf descriptio. fol. 25. a
- Ban utilitas atque usus. fol. 25. a
- Ban seu calaf ichon. fol. 25. b
- Ban aliud seu bon. fol. 25. b
- Beidelsar descriptio. fol. 35. b
- Beidelsar planta quid. fol. 35. b
- Beidelsar usus. fol. 35. b
- Beidelsar planta lacticiuosa. fol. 35. b
- Beidelsar lactis facultas. fol. 35. b
- Beidelsar lactis usus. fol. 35. b
- Beidelsar ichon. fol. 36. a
- Beidelsar fructus atque ichon ipsum. fol. 36. b
- Bedrunia locus Arabiæ felicius qui balsami multas plantas alit. fol. 63. b
- Bellan da cili maturi. fol. 11. a
- Besà Messinor uocatus curasse plantas balsami in Aegypto renouari. fol. 64. b
- Bon seu ban descriptio. fol. 26. a
- Bon ichon. fol. 26. b
- Byssus quid. fol. 28. b

C

- C**Aoa quid atque usus. fol. 25. b
- Caoa decoctum menses imminutos iuuare. fol. 26. a
- Cappares qui in Aegypto proueniunt fol. 51. b
- Capparorum usus qui. fol. 51. b
- Carbones quibus Aegyptus & Arabia uitur, ex Tamurisco paratur. fol. 13. b
- Carpobalsamum uerum. fol. 75. a
- Carpobalsami duplex genus circumferri. fol. 75. a
- Carpobalsami veri descriptio. fol. 75. b
- Carpobalsami copiam in Italia ex Aegypto conuechi. fol. 75. b
- Carpobalsami nota. fol. 75. b
- Carpobalsamum uenale uerum esse. fol. 77. a
- Carpobalsami descriptio ex Serapione. fol. 76. a
- Carpobalsami ueri nota ex Dioscoride. fol. 76. a
- Carpobalsamum uenale, quibus rationibus aliqui demonstrant uerum non esse. fol. 76. a
- Carpobalsamum uenale omnes notas habere, quas legitimo Dioscoridis tribuit. fol. 76. b
- Carpobalsamum ex Galeno non posse adulterari. fol. 76. b
- Carpobalsami loco quid substituant Veneti pharmacopole. fol. 75. b
- Carpobalsami usus ab Aegyptiis cogniti.

I N D E X.

- gniti. fol. 23. b
 Carnub vel caraub arboris descriptio. fol. 3. b
 Carub arbores in multis Italiæ locis uiuere. fol. 3. b
 Cassiæ arboris descriptio. fol. 1. b
 Cassiæ arborem nuci esse similem. fol. 1. b
 Cassiarum fistulæ. fol. 2. a
 Cassiæ arbores quo tempore florent. fol. 2. a
 Cassias recentes immaturas Aegyptij condunt. fol. 2. a
 Cassiæ Cayri, Alexandriaeque nascentes, quales. fol. 2. a
 Cassiæ pelusii nascentes quales. fol. 2. a
 Cassiarum quæ cæteris bonitate præstent. fol. 2. a
 Carnub ichon. fol. 4. a
 Cassias ad nos sæpe uetustate acidas aduchi. fol. 2. a
 Cassiæ optimæ quæ. fol. 2. b
 Cassias immaturas non colligi. fol. 2. a
 Cassiarum recentium usus noxius atque inuulilis. fol. 2. b
 Cassiarum usus apud Aegyptios qualis. fol. 2. b
 Cassiarum facultas, atque utilitas. fol. 2. b
 Cassiarum differentia. fol. 2. a
 Cassiæ quos morbos sanent. fol. 2. b
 Cassiarum uera ichon. fol. 2. b
 Cayrus Cassias cæteris omnibus præstantiores fert. fol. 2. a
 Chate Cucumeris ichon. fol. 45. a
 Chate quid, atque eius usus. fol. 44. b
 Chate cucumerorum ad varios morbos usus utiles. fol. 44. b
 Chate cucumerorum descriptio. fol. 44. b
 Chamedrios arborea quo in loco proueniat. fol. 53. b atque eius descriptio. ibid.
 Cineres à quibus parent Aegyptii. fol. 49. b
 Cineris seminum urticæ usus ad quæ. fol. 51. b
 Clysterium ex decocto acatiæ usus. fol. 5. b
 Colocassiam neque florem neque fructum ullum edere. fol. 39. a
 Colocassia caule, floribus, fructibusque caret. fol. 39. a
 Colocassiæ radices usus ad cibum. fol. 39. a
 Consules Venetos multos uero opobalsamo non carere. fol. 74. b
 Conceptiones palmarum admirabiles. fol. 10. b
 Constantinus dixit, balsamum nasci in India. fol. 65. a
 Coriarij Cayrini succo acatiæ uti ad denigrandas pelles. fol. 4. b
 Corticum Capparis usus ad medicinam. fol. 51. b
 Corticum fructuum Mauz usus. fol. 32. b
 Coriandro herba Aegyptios uesci. fol. 52. a
 Coriandrum herbam uiuentem esitatum nihil mali facere. fol. 52. a
 Coriandri herba ad cibum apud Aegyptios usus. fol. 52. b
 Coriandri seminum usus. fol. 52. b
 Coriandrorum usu neminem læsum. fol. 52. a
 Coriandri facultatem esse calidam. fol. 52. a
 Coriandrum homini uenenum falsum. fol. 52. a
 Cucumerorum chatè usus apud Aegyptios qualis. fol. 44. b
 Cucumeres chatè quos morbos inuenit. fol. 44. b
 Culcas sine colocassia descriptio. fol. 39. a
 Culcassia radicum usum conferre ad uencrem. fol. 39. a
 Colocassia uera Ichon. fol. 39. b
 Cur

I N D E X.

Cur nostri in cognitione balsami decepti sint, atque à quibus. fol. 69. a
 Cyperi rotundi descriptio. fol. 43. b
 Cyperi radicum facultas atque usus. fol. 43. b
 Cyperi rotundæ radices, quos morbos iuuent. fol. 43. b
 Cyperi in Aegypto prouentus. fol. 43. b
 Cyperi rotundi multam copiam Nilum flumen producere. fol. 43. b
 Cyperus rotunda ad morbos frigidos utilis. fol. 43. b
 Cyperi rotundæ ichon. fol. 44. a
 Cyprum Plini esse ligustrum & elbane Aegyptiorum. fol. 19. a
 Cypri descriptio ex Plinio. fol. 19. a

D

Dachel uocant Arabes palmam. fol. 10. a
 Dactylorum differentie. fol. 10. a
 Dactylorum immaturorum usus ad medicinam. fol. 11. a
 Dactylorum maturorum ad medicinam usus. fol. 11. a
 Damiatata Musarum secunda. fol. 32. b
 Damiatata olim Pelusium. fol. 37. b
 Damiatata ciuitatis situs. fol. 41. a
 Decoctum uel in fustum pulpæ tamarindorum ad quos morbos Aegyptij sequantur. fol. 15. a
 Decocti el caoa uocati utilitas, & usus. fol. 26. a
 Decocti ex musis utilitas. fol. 32. b
 Decocti tamarici utilitas atque usus. fol. 13. b
 Decocti ex siliquis dulcibus parati utilitas & usus. fol. 3. b
 Decocti ex ligno tamarici parati utilitas, & usus. fol. 13. b
 Dioscorides cur de balsamo dixerit ipsum panno adherere. fol. 74. a

Dioscorides etiam balsamum alibi quam in Aegypto & Iudæa uinere affirmare uidetur. fol. 65. a
 Dialogus del Balsamo Cayri conscriptus. fol. 20. a
 Diodorus siculus balsamum nasci in Arabia scripsit. fol. 21. a
 Dus inuolucrum dactylorum. fol. 11. a

E

Electuarium ad augendam uenerem. fol. 51. b
 El hanne seu tamarendi in quo differat à ligustro. fol. 18. b
 El hanne Aegyptiorum eiusdem esse facultatis cum ligustro. fol. 18. b
 El hanne ex folijs archenda uocata puluis paratur, atque eius usus. fol. 19. b
 El hanne seu ligustri Aegyptij Ichon. fol. 19. b
 Emplastrum ad tumorem lienis. fol. 51. b
 Epythimum. fol. 56. b
 Epythimi & epythimbræ utilitas. fol. 56. b

F

Faba Aegyptia an culcas sit. fol. 39. a
 Fabæ Aegyptiæ seu colocassie usus ueneri confert. fol. 39. a
 Fanugreci usus apud Aegyptios. fol. 53. b
 Facem olei sesami maxime pinguescere. fol. 37. b
 Ficus Aegyptia, Sycomorus idem. fol. 8. b
 Ficum Aegyptiam esse vastissimam arborem. fol. 8. b
 Ficuum Sycomori usus atque utilitas. fol. 9. a

Fistula

I N D E X.

- Fistularum cassiarum differentie atq; præstantia.* fol. 2. a
Fistulas Cassiarum, non colligi immaturas. fol. 2. a
Flores balsami. fol. 67. b
Flores Gelsimi Arabici. fol. 29. b
Florum calaf utilitas. fol. 25. a
Flores cassiarum odorati. fol. 1. b
Folia balsami qualia spectentur. fol. 67. b 70. a
Folia balsami quomodo folijs ruta proxima sint dicenda. fol. 70. a
Foliorum balsami descriptio. fol. 79. a
Foliorum palmarum usus apud Aegyptios. fol. 10. b
Folia quarum plantarum solem in Aegypto sequuntur. fol. 15. a
Folia Tamarindi solem continue sequi. fol. 15. a
Foliorum ligustri commercia. fol. 18. b
Franc. Priolus Consul Aegypti. fol. 67. a
Fructus babobab Ichon. fol. 28. a
Fructus Mauz facultas & usus. fol. 32. b
Fructus Mauz noxij stomacho. fol. 32. b
Fructus Mauz que corporibus mala inducant. fol. 32. b
Fructuum Mauz seu musæ utilitas ad tussientes suspiriososque. fol. 32. b
Fructus balsami qui. fol. 75. b
Fruclum balsami copia multum ex Aegypto in Italiã asportari. fol. 75. b
Frucluum Sebesten usus ad medicinam. fol. 12. a
Frucluum Tamarici usus. fol. 13. b
- G
- Galenum non recte opobalsami usus videri nouisse.* fol. 22. b
Gabrielem Faloppium cognouisse
- asperam smilacem esse falsam parillam.* fol. 54. b
Gelsimini Arabici Ichon. fol. 30. a
Gelsimini Arabici descriptio. f. 29. b
Gelsimini florum usus apud Aegyptios. fol. 29. b
Georgius Hemus Consul Aegypti, Gumez Aegyptiorum est Sycomorus. fol. 9. a
Gossipij arborei Ichon. fol. 29. a
Gossipium, quo utuntur Aegyptij alium de aduehunt. fol. 28. b
Gossipium arboreum. fol. 28. b
Gossipij usus apud Aegyptios. fol. 28. b
Gossipij seminum usus. fol. 28. b
Graminis crucis descriptio. fol. 47. b
Graminis Crucis ad medicinam usus. fol. 47. b
Graminis seminum decoctum secretum esse ad adiuuanda exanthemata in febribus pestilentibus. fol. 47. b
Gramen ad vlcera, pulneraque utile esse. fol. 47. b
Graminis radicem sudorem mouere. fol. 47. b
Graminis Crucis Ichon. fol. 48. a
Graminis decocto mulieres ad variolos morbillos puerorum, atque menstruorum suppressionem. fol. 47. b
Græci B litera carent. fol. 66. a
Gumnam Arabicam esse gumnam Arboris acatiæ. fol. 5. a
Gumnam Arabicam in Aegypto veram colligi ex acatijs. fol. 5. a
Gumma acatiæ qualis sit. fol. 5. a
Gumma Arabica non tota est vermicularis ac alba. fol. 5. a
Gumme Arabice cognitio. fol. 5. a
Gummarum copiam que ex Alessandria uebitur, esse totam acatiæ. fol. 5. a

II

Galenum non recte opobalsami usus videri nouisse. fol. 22. b
 Gabrielelem Faloppium cognouisse

Halybei quadraginta balsami plantas è Mecha Cayrum iusu

I N D E X.

- In praefati tulit.* fol. 66. b
Herniarum multarum per Aegyptum
magantium causa. fol. 45. a
Hiericum Balsamum olim habuisse.
 fol. 64. a
Historia peregrinorum Meccham, &
Medinam euntiam. fol. 21. a
Horrem Bei dux Carananae peregrinorum.
 fol. 67. a
Horrem Bei è Mecha multum opobalsami,
xilobalsami Carpobalsami
Cayrum detulisse. fol. 63. a
Hortus balsami fruticibus Consitus
ubi. fol. 78. b
Hortus balsami in Aegypto descriptio.
 fol. 78. b
Hyosciamus albus qui in Aegypto pro
uenit. fol. 52. a

I

- I** Chones plantarum Aegyptiarum
 nullum recte prodidisse. fol. 1. a
Incolae Basiliani montis Libani ibi
olim Balsamum uixisse affirmant.
 fol. 65. a
Ioseph, Sabam Arabiae Reginam Sa
lomonis in Iudaea balsami plantam
dono tulisse. fol. 65. a
Itineris ex Aegypto in Arabiam felici
cem narratio. fol. 21. b
Iustinum de balsamo arbore deceptu.
 fol. 70. a
Iuuentutem conseruare opobalsamum,
& quomodo illo utantur.
 fol. 23. b
Iuniperi fructus pro carpobalsamo Venetos
pharmacopolas substituerent.
 fol. 75. b

K

- K** Alligeniculatum. fol. 49. b
 Kalli album. ibidem
kellu seu kalli tertiae speciei descriptio.
 fol. 49. b
kellu omnes salsas & acres gustui.
 fol. 49. b

- kellu, kalli tres speciei.* fol. 49. b
kellu planta usus ad cineres. fol.
 49. b
kellu sub qua Anthyllidis specie reponatur.
 fol. 49. b
kellu facultas purgatrix. fol. 49. b
kellu seu kalli primi ichon. fol. 50. a
kallu secundi ichon. fol. 50. b
kellu tertij, quod Aegypti proprium uidetur,
ichon. fol. 51. a

L

- L** ablab est phaseoli species. atque
 eius usus. fol. 20. b
Lablab seu phaseoli nigri ichon. fol.
 30. b
Lactis beidelsar utilitas ad cutis infectiones.
 fol. 35. b
Lactis beidelsar usus. fol. 35. b
Lactis beidelsar facultas solutiue que
 fol. 35. b
Lac beidelsar dysenterias facere. fol.
 35. b
Lapides renum atque uesicae cur Aegyptijs
sint familiares. fol. 47. b
Lignum balsami quale. fol. 77. a
Ligni balsami usus. fol. 24. a
Ligustrum Aegyptium. fol. 18. b
Ligustri Aegyptij ichon. fol. 19. b
Ligustri foliorum atque florum est usus,
apud Aegyptios. fol. 19. a
Ligustri utilitates ex Dioscor. f. 19. a
Linimentum ex acatia pro articulis
debilitatis. fol. 5. b
Loca, quae balsamum olim aluerint.
 fol. 15. a
Locus Aegypti, ubi Virgo Beatissima
multos annos uixit, ac menses. fol.
 66. b
Lodanum plantam esse plane differentem
ab ea quae haecenus herbarijs fuit
cognita. fol. 56. b
Lodani plantae cretensis descriptio. fol.
 57. a
Lodanum esse cestum seminã. fol. 57. a
 b Lodanum

I N D E X.

- Lodanum in quo à cisto fœmina differat.* fol. 37.a
Lotus Aegyptius quid. fol. 40.a
Lotum Aegyptium esse nymphaeam. fol. 40.a
Lotum in Italia locis copiose prouenire, & in quibus. fol. 40.a
Loti mirabiles ad solcm conuersiones in Marghera lacubus o! seruari. fol. 40.b
Loti usus ad Cibum apud Aegyptios fol. 40.a
Lori Caules Aegyptij crudos mandunt. fol. 40.a
Licij indi arboris descriptio. fol. 17.a
Lycio uero non uti Aegyptios. fol. 17.a
Lycij, quo utuntur Aegyptij, adulteranti nota. fol. 17.a
Lycium indum, quo in loco Aegyptii proueniat. fol. 17.b
Lycij facultas. fol. 17.b
Lycij succi usus. fol. 17.b
- M
- M** *Abemetis pseudoprophetae Turcarum sepulchrum ubi sit.* fol. 21.a
Marum Creticum quid. fol. 56. b atque eius descriptio. ibidem
Marum Cretense esse amaracum. fol. 56.b
Mattheolus de Lodano deceptus. fol. 57.a
Matthareg locus in quo Beatissima uirgo multos annos cū puero eius filio mansit. fol. 66.b
Mattharia est locus Cayri Ciuitatis, in quo erat balsami plāta. fol. 62. a
Mattharie locum in quo alebatur balsamum, nunc eo carere. fol. 62.b
Mauz seu muse descriptio. fol. 32.b
Mauz foliorum mira magnitudo. fol. 32.b
Mauz fructus uenerē augere. fol. 32.b
Mauz ichon. fol. 33.a
Mecha ciuitas Arabiae felicitis f. 21.a
Mechā opobalsamo abūdare. fol. 66.a
Medina Arabiae felicitis ciuitas. fol. 67.a
Melanthij seu nigellæ usus apud Aegyptios. fol. 51.b
Meliloti Aegyptij descriptio. fol. 48.a
Meliloti seminum apud Aegyptios esse usum. fol. 48.b
Mel ex siliquis dulcibus Carub Aegyptios colligere. fol. 3.b
Melle siliquarum dulcium sacchari loco Aegyptios uti. fol. 3.b
Mellis carnub usus, et utilitas. fol. 3.b
Mel dulcium siliquarum sine carnub quos morbos inuet. fol. 3.b
Melochiæ descriptio. fol. 39.a.k
Melochia in cibus libri Aegyptijs familiaris. fol. 39.a.k
Melochia facultas atque usus. fol. 39.a.k
Melochiæ usus quas offensas faciat. fol. 39.a
Melochiæ Semina purgant. fol. 39.a.k
Melochiæ ichon. fol. 39.b.k
Melones Abdellani quid. fol. 44.b
Melonum Abdellani seminum facultas, & utilitas. fol. 45.a
Mercatores Cayri Carpobalsami, & Xilobalsami totum quod habent ex Arabia conuenerunt. fol. 8.a
Messir Eunuchus Aegypti profectus. fol. 66.b
Mucagine, seu mucilagine psyllij Aegyptij ad quos morbos utantur. fol. 51.a
Mucilaginem psyllij conferre ad dyartheas biliosas, & dysenterias. fol. 51.a
Mucilaginis seminis gossipij usus. fol. 28.b
Mucilago seminum gossipij quos morbos sanat. fol. 28.b

I N D E X.

Mulieres Balsamandæ quid moliantur. fol. 23. b
Mulieres urticae seminibus utuntur ad promouendos menses. fol. 51. b
Muscum esse in sitionem Cannæ Saccharina supra Colocasiam. fol. 8. b
Muscæ fructus qui. fol. 32. b

N

Nabca fructus apud Turcas esse in magno pretio. fol. 7. a
Nabca bis in anno fructus edunt. fol. 7. a
Nabca, Paliurum, Canorum, idem esse. fol. 7. a
Nabca est paliurus Athenæi. fol. 7. a
Nabca Ichon. fol. 8. a
Nigrum opobalsamum an detur. fol. 71. b
Nigella, quæ in Aegypto provenit. fol. 51. b
Nigellæ semina vermes necare. fol. 51. b
Notæ synceri opobalsami ex Dioscoride atque alijs tradite. fol. 73. b
Nux Meihel est Stramonium. fol. 52. a
Nymphææ uel loti Aegyptij usus ad Medicinam. fol. 40. b
Nymphææ usus ad somnum conciliandum. fol. 40. b
Nymphææ radicis usus pro secreto ad gonorrhœam, et ad dysenteriam. fol. 40. b

O

Observatio Petri Bellonij de balsamo. fol. 78. b
Ocymi Aegyptij descriptio. fol. 52. b
Ocymum Aegyptium odoris iucunditate alijs prestare. fol. 52. b
Ocymi Aegyptij usus. fol. 52. b
Odor opobalsami qualis. fol. 68. a
Olei sesami usus ad multas cutis inflectiones. fol. 38. a
Olei Gelsimini ex floribus usus. fol. 29. b
Oleum Gelsiminum uteri affectibus

multis conferre. fol. 29. b
Oleum ex gelsimini floribus quemodo paratur. fol. 29. b
Opobalsami copiam multam in Arabia felici colligi. fol. 66. a
Opobalsamum quidam in Arabia à seriph levari. fol. 21. b
Opobalsami copiam Arabes in multa Orientis loca compertare lucricausa. fol. 64. b
Opobalsamum ex seminibus balsami elici. fol. 75. a
Opobalsami historia. fol. 27. a
Opobalsami notæ. f. 22. b. 68. a. et 72. a
Opobalsami facultas. fol. 22. b
Opobalsamum verum nusquam inueniri multi affirmant. fol. 70. b & quamobrem id fiat. ibidem.
Opobalsamum quomodo album multi prodiderint spectari. fol. 70. b
Opobalsamo quas notas multi tribuant. fol. 71. a
Opobalsami mutationes ex varijs eius atatibus. fol. 71. a
Opobalsamum quando tenuissimum & clarissimum. fol. 71. a
Opobalsami notæ. fol. 71. a
Opobalsamum Serenifis. Ducis Florentiæ uerum esse. fol. 74. b
Opobalsamum quomodo ex arbore eliciant, & quando, & quale sit. fol. 68. a
Opobalsamum statim eductum quale. fol. 68. a
Opobalsami descriptio. fol. 68. a
Opobalsami varietas ex atate et alijs. fol. 58. a
Opobalsamum senio confectum quale. fol. 65. a
Opobalsamo quatuor atates ut animali, conuenire. fol. 68. b
Opobalsamo etiam Galeni temporibus adulteratum. fol. 72. b
Opobalsamum quibus adulteretur. fol. b 2

I N D E X.

- fol. 72. b
Opobalsami adulterati cognitio .
fol. 72. b
Opobalsami olio vitiiati cognitio .
fol. 72. b
Opobalsami synceri cognitio. fol. 73. b
Opobalsamū omne in aqua stillatū &
coagulatum album videri. fol. 7 . b
Opobalsami usus apud Aegyptios co-
gniti. fol. 23. a
Opobalsamo Petrum Marianum ex
vulnere capitis effatu digno cura-
tum. fol. 23. a
Opobalsamum quos morbos specia-
tim sanet. fol. 23. a
Opobalsalmum sterilitatem curat .
fol. 23. a
Opobalsamo quomodo utantur mulie-
res ad iuuentutem in facie seruan-
dam: fol. 23. b
Oxalis Zacynthina in quo ab Italica
differat. fol. 53. b
- P
- P**Aliuri fructuum descriptio à Se-
rapione. fol. 7. b
Paliuri fructuum facultas ex Sera-
pione. fol. 7. b
Paliuri vsus. fol. 7. b
Paliurum nouit Atheneus ex Aga-
toele. fol. 7. a
Paliuri descriptio ex Agatocle. f. 7. a
Paliurus Athenei est Napca Aegy-
ptiorum. fol. 7. a
Paliuri Athenei descriptio. fol. 7. a
Paliuri Athenei Ichon. fol. 8. a
Palme descriptio. fol. 10. a
Palme fructuum seu dactylorum diffe-
rentie. fol. 10. a
Palme Ichon. fol. 11. a
Palma quando fructus ferat. fol. 10. a
Palmam aere nutriri putant Aegy-
ptij. fol. 10. b
Palme usus apud Aegyptios. fo. 10. b
Palma breuissimis radicibus constare.
fol. 10. b
Palmarum mas, & femina. fol. 10. a
Palmarum conceptiones non ferri a-
dicum contactu. fol. 10. b
Palmam feminam sine mare non con-
cipere, neq; fructus edere. fol. 10. a
Palmas fecundas quomodo Aegyptij
efficiant. fol. 10. a
Palme steriles quæ in Aegypto .
fol. 10. a
Palme foliorum vtilitas . fol. 10. b
Palme caudicis vsus. fol. 10. b
Palme fructuum utilitas atque usus .
fol. 10. b
Palme partes ad vsum medicina .
fol. 10. b
Partes palmarum, quibus Aegyptij
ad medicinae usum, utantur. fol. 10. b
Papyri descriptio atque vsus. fol. 42. b
Papyri aqua ad oculorum suffusiones
caligines, & obscuritates. fol. 42. b
Tapyri Ichon. fol. 43. b
Paulus Marianus Venetus pro Gal-
lorum Rege consul. fol. 66. b
Pausanias balsamum in Arabia na-
sci prodidit. fol. 65. a
Pelusium Cassias fert bonitate Cayri-
nis inferiores . fol. 2. a
Pelusi nunc Damiate ciuitatis uiri-
daria. fol. 41. a
Peste infestis opobalsamum auxilio
esse. fol. 23. a
Petrus Bellonius. fol. 78. b
Petr^o Michael cōsul Aegypti. f. 66. b
Petrus Marianus ex vulnere effatu
digno opobalsamo sanatus. fol.
23. a
Phaseoli rubri Abrus uocati descri-
ptio. fol. 31. b
Phaseoli rubri ichon. fol. 32. a
Phaseolorum rubeorum vsus. f. 31. b
Phaseoli nigri lablab uocati descri-
ptio. fol. 30. b
Phaseolorum nigrorum usus fo. 30. b
Phaseoli

I N D E X.

- Phaseoli nigri arborei ichon. fol. 31. a
 Pinguescere mulieres usu seminum
 sesami. fol. 37. b
 Piper longum, facultas, usus, atque
 eius ichon. fol. 40. b K
 Plantæ balsami olim Cayri uidentis
 descriptio à Petro Bellonio. fol.
 79. a
 Plantas peregrinas in uiridarijs Cu-
 stodi. fol. 20. b
 Plantis locorum patrias ubique na-
 sci. fol. 20. b
 Plantæ balsami in Aegyptum aliun-
 de aduehi. fol. 62. b
 Plantæ quadraginta balsami è me-
 cha delatæ atque Cayri in loco quã
 do insertæ. fol. 66. b
 Plantæ balsami in locis sterilibus ui-
 uentes quo ad opobalsamum steri-
 les. fol. 70. a
 Plantas balsami plane non peruisse.
 fol. 64. a
 Planta peregrina seruantur in uiri-
 darijs. fol. 65. b
 Plantas patrias non in uiridarijs sed
 ubique uiuere. fol. 65. b
 Plantæ Aegyptiæ. fol. 1. a
 Plantæ Aegyptiæ, solis sequia. fol.
 15. a
 Plantarum Aegyptiarum ad medici-
 nam utilitas. fol. 1. a
 Plantarum Aegyptiarum ichones ue-
 ras nullos delineasse. fol. 1. a
 Plinius de balsamo. fol. 65. b
 Plinius in quo de opobalsamo dece-
 ptus. fol. 71. a
 Podagricos dolores maxime iuuari a-
 catia. fol. 5. b
 Pseudocarpobalsamum, et eius descri-
 ptio. fol. 75. b
 Psyllium copiosissime in Aegypto pro-
 uenire. fol. 51. a
 Psyllij usus ad medicinam. fol. 51. b
 Psyllium in Aegypto non esse uene-
 num. fol. 52. b
 Pueris in sparto palmarum inuen-
 ti usus. fol. 11. a
 Pulpæ bahobab usus ad medicinam.
 fol. 27. a
 Pulpæ cassiarum usus & utilitas. fol.
 2. b
R Amich uocant dactylum penè
 immaturum. fol. 11. a
 Rotob dactili subputridi. fol. 11. a
 Rhabarbari plantæ descriptio. fol. 53. b
S Adar Serapionis est Nabca A-
 rabum ac Aegyptiorum. fol. 7. a
 Salsa parilla Zacynthi quomodo in-
 uenta. fol. 54. a
 Samarrhich quid. fol. 11. a
 Sanguinem expuentibus succum aca-
 tiæ auxilio esse. fol. 5. b
 Sant arborem ab Aegyptijs uocatam
 esse veram Acatiam. fol. 4. b
 Scander Bei Medina ciuitatis prætor
 ex Zacyntho Insula à Segurorum
 familia ortus balsamiramos recen-
 tes, fructus, ac succum Cayrum de-
 misisse. fol. 67. a
 Sebesten arboris duplex genus. fol.
 11. a
 Sebesten arboris domestici & Syl-
 uestris descriptio. fol. 12. a
 Sebesten ichones. fol. 12. b & fol. 12. a
 Secamonè descriptio. fol. 52. b
 Secamonè succi facultas. fol. 52. b
 Secamonè quid. fol. 52. b
 Secamonè an sit apocynum. fol. 52. b
 Secamonè ichon. fol. 53. a
 Secretum ad pruritus tollendum ex
 oleo sesami. fol. 38. a
 Seminum gossipij usus. fol. 28. b
 Seminum urticæ usus. fol. 51. b
 Semina urticæ quos morbos sanent.
 fol. 51. b
 Semina balsami copiosissima ex felici
 Arabia in Aegyptum deferri. fol.
 67. a

I N D E X.

- Semina balsami qualia.* fol. 76. a
Semina pro carpobalsamo vulgo recepta, esse verum carpobalsamum. fol. 75. a
Semina balsami cum folliculo esse nigra sub rubescencia. fol. 77. a
Seminum psyllij usus apud Aegyptios fol. 51. a
Seminum sesami usus ad cibū. fo. 37. b
Seminum coriandri usus. fol. 52. b
Seminum bon uocatorum facultas, et usus. fol. 26. b
Semina Abdellau mellonis in refrigerando cateris prestare. fol. 45. a
Semina loti seu Nymphae homines ad uenerē impotentes facere. f. 40. b
Seminum meliloti facultas & usus. fol. 48. b
Serapio de carpobalsamo. fol. 76. a
Scriph Mecchae Dominus. fol. 21. b
Scriph Mecchae quae munera mittat Turcarum Rex. fol. 21. b
Scriph Mecchae & Medina plurimum ucri opobalsami Regi Turcarum, singulis annis dono mittere. f. 74. b
Sesami plantae descriptio. fol. 37. a
Sesami foliorum, seminumque facultas. fol. 37. b
Sesami siue Sempsem ichon. fol. 38. b
Sesami decocto in quibus morbis utantur. fol. 37. b
Sesami usus apud mulieres. fol. 37. b
Sesami usus ad pinquefacienda corpora. fol. 37. b
Sesban descriptio. fol. 33. b
Sesban usus In Aegypto. fol. 33. b
Sesban seminum usus. fol. 33. b
Sesban ichon. fol. 34. a
Siliquas tamarindorum Arabes condunt, atque ipsarum usus. fol. 15. a
Siliquarum cassiarum differentia, & praesentia. fol. 2. a
Siliquas cassiae immaturas non colligi fol. 2. a
Siliquas cassiae recentes & paruas Aegyptij condunt. fol. 2. a
Siliquarum conditarum utilitas & usus. fol. 2. b
Siliquas cassiarum recentes ad usum puerorum Aegyptij condunt. f. 2. b
Siliquas carub apud Aegyptios esse in usu. fol. 3. b
Siliquarum dulcium carub uocatarū usus ad medicinam. fol. 4. a
Smilacis asperae Zacyuthinae descriptio. fol. 54. a
Smilax aspera quibus nois salsa parilla esse, dignoscatur. fol. 54. b
Smilacis asperae radices Zacynthi crassae & oblongas spectari, & è contra in Italica. fol. 54. b
Smilacem asperam in siccis durisque locis inuentam cur non reprehenset et salsam parillam. fol. 54. b
Smilacis asperae duarum radicum differentia. fol. 55. a
Smilacem asperam Zacynthi prouenientem ab ijs, quae in Italia nascuntur esse differentem. fol. 55. b
Smilacis asperae Zacynthi ichon. fol. 56. a
Smilacem asperam esse salsam parillam. fol. 54. a
Smilacis asperas Italas à salsa parilla differre. fol. 54. a
Solani radicum corticibus ad quae Aegyptij utantur. fol. 51. b
Sophera. fol. 34. b ichon 35. a
Solanum somniferum, quod prouenit Alexandria. fol. 51. b
Solani somniferi usus. fol. 51. b
Species vegetabilium esse perpernas fol. 64. a
Stratiotes ex Dioscoride. fol. 41. a
Stratiotis Dioscoridis ichon. fol. 41. b
Stratiotes quibus in locis Aegypti nascatur. fol. 41. a
Stratiotum quomodo Aegyptij atque Arabes

I N D E X.

- Arabes appellant.* fol. 41. a
Stratiotes ad sistendam quencumque humoris fluxionem multum vale- re. fol. 41. a
Stratiote ad quos morbo Aegyptij utantur. fol. 41. a
Stratiotis facultas, & usus. fol. 41. a
Strabo balsamū ait in Arabia nasci. fol. 65. a
Stramonij usus. fol. 52. a
Styrax in Creta Insula. fol. 57. a
Succo ex prunis Sylvestribus Italos pro acatia uti. fol. 4. b
Succus acatiae quomodo ab Aegyptijs paratur. fol. 4. b
Succi acatiae praecipuae vires. fol. 5. b
Succi acatiae vsus apud Aegypt. fol. 6. a
Succ' acatiae quos morbos sanet. fol. 5. b
Succi fructuum paliuri athenici vsus fol. 7. b
Sues liene carere qui cibum in uasis à Tamarisco paratis cibum assu- munt. fol. 13. b
Suffitus ex seminibus vrticæ ad pro- mouendos menses. fol. 51. b
Sycomori descriptio. fol. 8. b
Sycomori Gal. meminit. fol. 8. b
Sycomorum esse infusionem fici supra morum. fol. 8. b
Sycomorum cur in arenosis Aegypti locis Deus produxerit. fol. 8. b
Sycomorum apud Matharea nunc vi- Syuere, quem olim Christum Sernato- rem nostrum puerulum occultasse, Aegyptij dicunt. fol. 9. a
Sycomorus secundissima arbor. fol. 9. a
Sycomorus fructus non fert nisi prius verberibus multis laceretur. fol. 9. a
Sycomorus quō propagetur. fol. 9. a
Sycomori ficuum usus, & utilitas. fol. 9. a
Sycomori Ichon. fol. 9. b
Syrupum ex dactylis immaturis Aegy- ptij parant, atq; eius usus. fol. 11. a

T

T *Alla quid.* fol. 51. a
T *Tamarindi arboris descriptio.* fol. 15. a
Tamarindum Arabes vocant Derel- side. fol. 15. a
Tamarindi folia solē sequi. fol. 15. a
Tamarindi arborem ali in Deserto. D. Macharij. fol. 15. a
Tamarindi foliorum usus. fol. 15. a
Tamarindorum siliquas conditi ad usū viatorum per Africa loca. fol. 15. a
Tamarindorum pulpæ usus. fol. 15. a
Tamarindi arboris Ichon. fol. 15. a
Tamar dactyli sicci maturi. fol. 15. a
Tamariscus Italiae qui ignotus. fol. 13. b
Tamariscus sylvestris ubi proveniat. fol. 13. b
Tamariscus domestica quibus in locis proveniat. fol. 13. b
Tamarici arboris descriptio. fol. 13. b
Tamarici fructus, qui. fol. 13. b
Tamarici arboris usus. fol. 13. b
Tamarici foliorum utilitas. fol. 13. b
Tamarici Ichon. fol. 14. b
Theophrastus de balsamo. fol. 65. b
Theophrastus recte carpobalsamum descripsit. fol. 75. b
Theophrastum et Dioscoridem de loco deceptos. fol. 40. a
Theriaca huius temporis cur ea, quæ antiquitus parabatur, sit imperfe- ctior. fol. 61. a
Theriacam huius temporis demorsos à serpentibus non curare. fol. 61. a
Theriaca huius temporis nemo vene- natos curare confudit. fol. 61. a
Thymi-Cretensis descriptio. fol. 56. b
Thymus secundus Cretæ inuentus. fol. 56. b
Tymbra. fol. 56. b
Turcas, & Arabes omnes affirmare innu-

I N D E X.

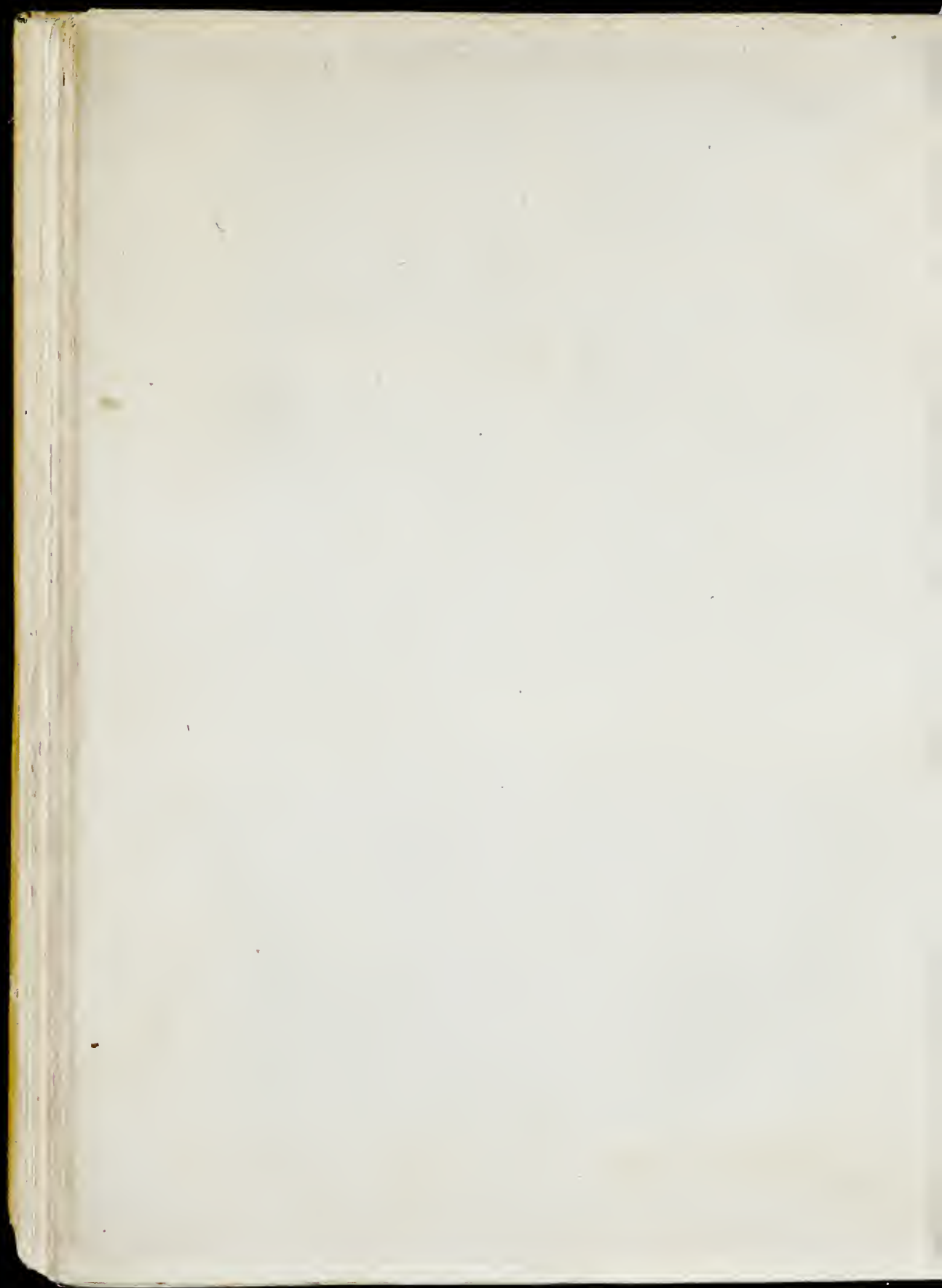
- innumeras balsami plantas omnia Arabia culta & inculta loca alere.* fol. 67. a
Turcarum Rex unde plurimum opobalsami habeat. fol. 74. b
Turca quomodo angurijs vtantur ad cibum. fol. 45 a
Tumores duros sesamum sanare. fol. 37. b
Tussitentibus conferre oleum gelsiminum. fol. 3. b
- V
- V** *Enenatis opobalsamum auxilio esse.* fol. 23. a
Vingarū balsami descriptio. fol. 77. a
Visci ex fructibus Sebesten preparatio. fol. 12. a
Visco ad quos morbos Aegyptij utantur. fol. 12. a
Visci facultas atque vsus. fol. 12. a
Vrtica quae Alexandriae provenit. fol. 51. b
- X
- X** *ilobalsami cognitio.* fol. 77. a
Xilobalsamum eius odorem & saporem omnem relinquere, & quamobrem fiat. fol. 77. a
Xilobalsamum ex Bellonio venale idem esse cum Aegyptio. fol. 79. b
Xilobalsami vsus Aegyptijs notus. fol. 23. b
- Z
- Z** *Asunt folia palmarū.* fo. 11. a
Zatar endi descriptio, & vsus. fol. 40. a. K
Zatar endi Ichon. fol. 40. a. K
Zebet album nasci & mox turbari. fol. 71. a

F I N I S.

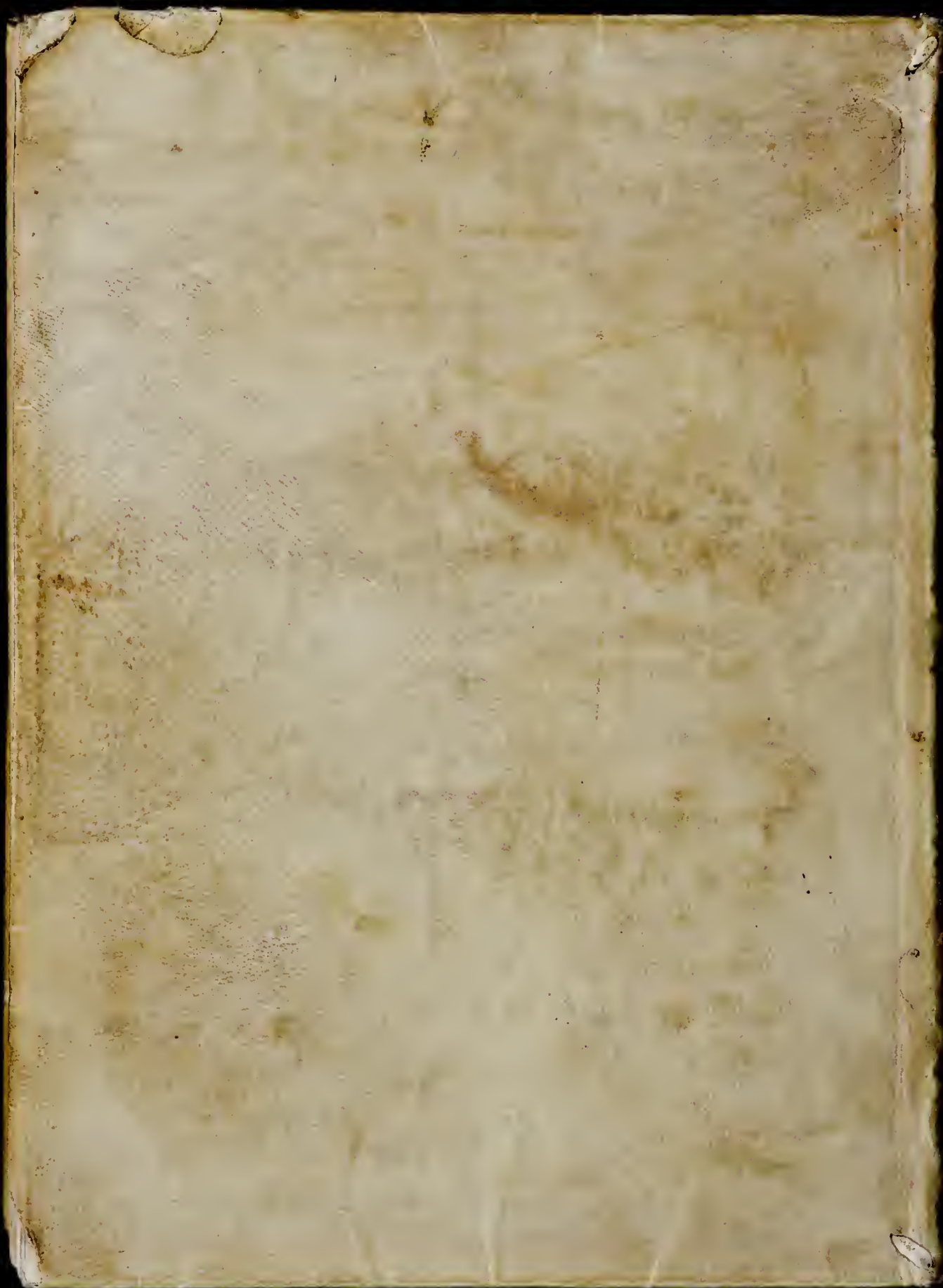
ERRATA SIC CORRIGITO.

Fol. 1. b, lin. 4. *producunt.* fol. 3. b, lin. 22. *quam.* fol. 4. b, lin. 24. *Novembrio scilicet.* fol. 7. a, lin. 26. *connorum &* lin. 37. *usus.* fol. 8. b, lin. 35. *iniucundum* fol. 10 a, lin. 20. *sapore aspero.* fol. 15 a, lin. 35. *cōcitatas, ad hepatisq.* fol. 17. a, lin. 34. *rubescētē &* li. 27. *illū.* fol. 18. b, li. 6. *essā* *prouentum auidio.* lin. 7. *copiosissima est,* fol. 19. b, lin. 1. *massa, &* lin. 8. **A**EGLIPTIVM. fol. 20. b, lin. 19. *Beatissime.* fol. 21. a, lin. 35. *Arabum.* & b, lin. 3. *recta uia.* fol. 22. a, lin. 12. *leucq.* & lin. 25. *in melicium* fol. 23. a, lin. 7. *ad eosq.* fol. 24. a, lin. 13. *receptam.* fol. 27. a, lin. 21. *similem* fol. 28. b, lin. 21. *tantum utuntur,* fol. 31. b, lin. 1. *Phaeolo.* & lin. 13. *gestare, &* lin. 1. *sibi infesta, &* lin. 17. *hypechondrys, &* 18. *ea* fol. 32. b, lin. 24. *fructuum, &* 35. *virtusque* fol. 33. b, lin. 7. *proximas.* fol. 35. b, lin. 5. *humido.* & b, *palustri* fol. 37 a. k. lin. 11. *elchebir.* fol. 38. k, a, lin. 22. *dolēs.* fol. 39. a, k, lin. 5. *leucoris.* fol. 37. b, lin. 8. *firis.* fol. 38. a, lin. 15. *nostrorum.* et 21. *lectione.* fo. 40. a, lin. 18. *Mestris.* & b, lin. 11. *At.* & 16. *capitis.* fol. 41. a, lin. 8. *litora.* & lin. 34. *stratotem* fol. 42. b, lin. 7. *ipha,* & 8. *illorum medulla.* fol. 43. b, lin. 4. *prouenit porraceis, &* 9. *radices nigrae, &* 22. *criopnas* & 24. & *articulorum.* fol. 44. b, lin. 4. *quoddam.* fol. 46. b, lin. 6. *florumque* fol. 47. a, lin. 6. *communis graminis.* b, lin. 2. *neiemel salib.* fol. 48. a, lin. 8. *parum.* & b, lin. 10. *calidum exhibent* fol. 49. b, lin. 1. *Secamonē.* de. et lin. 11. *Scapum.* fol. 51. b, lin. 3. *pulcherrima, &* lin. 36. *per os sumentes.* & lin. 38. *homines est in usu.* fol. 52. a, lin. 11. *folijs.* & lin. 23. *calidum, &* lin. 23. *cherades, &* 24. *lomento.* & 30. *cheradas, &* 32. *profunde, &* b, lin. 6. *exhibeant.* & lin. 23. *Kiban.* & lin. 31. *hedodendro.* fol. 53. b, lin. *Butyro.* fol. 54. a, lin. 27. *con.*

2627

Telephone :
BAYswATER 8585.

Cable Address :
" AVORIOR, WESDO, LONDON."

c/o NATIONAL PROVINCIAL BANK,
8, NOTTING HILL GATE, LONDON, W.11.

Bought of

DAVIS & ORIOLI

7.4.55

Charles P. Berolzheimer, ^{1934.}
California Cedar Products Co., (PROP: J. I. DAVIS)
Stockton, California.
USA

Antiquarian Booksellers

ITEMS NOT MENTIONED SOLD				
<u>Cat 151</u>				
46	Falda (G.B.) Rome 1683	16	10	0
75	Mary, Queen of Scots. L'Innocence, etc. 1572	15	15	0
95	Pinkney (Wiles) Paris 1660	12	10	0
130	Alpino (Prospero) Venice 1592	16	10	0
146	Duret (Claude) Paris 1605	42	10	0
266	Palteau. Nouvelle Construction, etc. 1750	4	10	0
		108	5	0
	Post & Insurance	1	5	0
	2 parcels	£109	10	0
	Regret item, 289, Scoto, is sold.			